

**T.C.
RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANA BİLİM DALI**

**YARATICI DRAMA EĞİTİMİ ALAN SINIF
ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK
UYGULAMALARI DERSİNDE KARŞILAŞTIKLARI
GÜÇLÜKLER VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ**

(Yüksek Lisans Tezi)

Hakan GÜLAKAN

**Doç. Dr. Ayşegül OĞUZ NAMDAR
Danışman**

**RİZE
2019**

KABUL VE ONAY

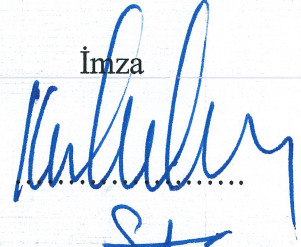
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel Eğitim Ana Bilim Dalında, Hakan GÜLAKAN tarafından hazırlanan “*Yaratıcı Drama Eğitimi Alan Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Uygulamalarında Karşılaştıkları Güçlükler ve Çözüm Önerileri*” başlıklı bu çalışma, 01.03.2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oy birliği/oy çokluğuyla başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Dr. Öğr. Üyesi Kerem COŞKUN

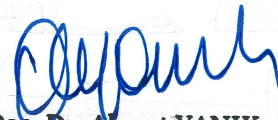
Üye: Doç. Dr. Selami YANGIN

Üye: Doç. Dr. Ayşegül Oğuz NAMDAR (Danışman)

İmza

16/3 2019

Doç. Dr. Ahmet YANIK
Müdür

ETİK BEYAN

Bu tezdeki bütün bilgileri etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi ve tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yaptığımı bildiririm. İfade ettiklerimin aksi ortaya çıktığında ise her türlü yasal sonucu kabul ettiğimi beyan ederim. 01.03.2019

Hakan GÜLAKAN

ÖN SÖZ

Öğretmenlik kutsal bir meslektir. Çiçek yetiştirmek gibidir sevgi tohumlarını o minik yüreklere aşılama. Doğayı süsleyen o berrak ve güzel fidanların büyük çınarlara dönüşerek meyveler vermesi yapılan bu görevin en anlamlı, duygusudur. Toplumla kazandırılacak fertlerin vatanını, milletini, bayrağını seven, saygılı, dürüst ve nitelikli olarak yetiştirilmesinde öğretmenlerimize çok büyük görevler düşmektedir. İyi bir birey yetiştirebilmenin ön koşulu iyi bir öğretmen olmaktan geçmektedir. Çünkü okulda daha çok zaman geçiren öğrenci örnek model olarak öğretmeni seçmektedir. Bu sebeple öğrencinin kafasına bilgiler girmesini bekleyen öğretmenin öncelikle öğrencinin dünyasına girmeyi başarması ve iyi bir örnek model olması gerekmektedir. Günümüz dünya ülkelerinin birbirleriyle her alanda yarıştığı ve birbirlerine sürekli üstünlük kurmak için her türlü yola başvurduğu bu dönemler düşünüldüğünde öğretmenlik mesleğinin önemi kat kat artmaktadır.

Okullarımızdaki eğitim anlayışı da yerini hızla değişen ve gelişen yaklaşımlara bırakmaktadır. Öğrencinin dünyasına girebilmek için, onun gibi düşünebilmek, araştırmak, okumak, hayal kurabilmek ve onun gibi davranabilmek gerekmektedir. Eğitimde yaratıcı drama da bu yaklaşımlardan biridir. Yaratıcı drama gerek öğretmenlerin kendi gelişimlerinde ve gerekse öğrencilerin eğitimlerinde kullanılması bakımından önemli bir yöntemdir. Bu konuyu araştırmak istememin en önemli sebebi, yaratıcı dramanın öğretmenlik hayatımı çok etkileyen bir yöntem olması ve bir öğretmen olarak bu yöntemi kullanıp faydalarını görmüş olmamdır.

Bu çalışma boyunca bana destek veren ve sabrını benden hiç esirgemeyen, tez danışmanım Sayın Doç. Dr. Ayşegül OĞUZ NAMDAR'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca canım eşim Emine GÜLAKAN'a, okuldaki çalışmalarda desteğini esirgemeyen okul müdürüm Uğur KÖSE'ye, değerli hocalarım Özge BEYAZ'a ve Büşra GERZ'e yürekten teşekkür ederim.

Hakan GÜLAKAN

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
KABUL VE ONAY.....	2
ETİK BEYAN	3
ÖN SÖZ.....	4
İÇİNDEKİLER	5
ÖZET	8
ABSTRACT	9
KISALTMALAR DİZİNİ	10
TABLolar LİSTESİ.....	11
GİRİŞ.....	13

BİRİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

1.1. Kuramsal Açıklamalar	20
1.1.1. Öğretmenlik Uygulamaları Dersi ve Tarihsel Gelişimi.....	20
1.1.2. Yaratıcı Dramanın Tanımı.....	22
1.1.3. Dramanın Çeşitleri.....	23
1.1.4. Yaratıcı Dramaya İlişkin Bazı Kavramlar	24
1.1.5. Yaratıcı Dramanın Aşamaları	24
1.1.5.1. Isınma – Hazırlık Aşaması	24
1.1.5.2. Canlandırma Aşaması	25
1.1.5.3. Değerlendirme – Tartışma Aşaması	26
1.1.6. Yaratıcı Dramanın Amaçları ve Kazandırdıkları	26
1.1.7. Öğretim Yöntemi Olarak Yaratıcı Drama	28
1.1.8. Eğitimde Yaratıcı Dramada Kullanılan Bazı Teknikler	28
1.1.8.1. Rol Oynama.....	29
1.1.8.2. Doğaçlama.....	29
1.1.8.3. Sıcak Sandalye	29

1.1.8.4. Donuk İmge.....	30
1.1.8.5. Pandomim.....	30
1.1.8.6. İstasyon.....	30
1.1.8.7. Altı şapkalı düşünme	31
1.1.8.8. Dramatizasyon.....	32
1.1.9. Yaratıcı Dramanın Temel Bileşenleri.....	33
1.1.9.1. Drama Lideri	33
1.1.9.2. Katılımcılar.....	33
1.1.9.3. Mekân.....	34
1.1.9.4. Konu	35
1.1.10. Yaratıcı Dramanın Eğitim Öğretimdeki Yeri ve Önemi	35
1.2. İlgili Araştırmalar	36
1.2.1. Yaratıcı Drama ile İlgili Araştırmalar.....	36
1.2.2. Öğretmen Adayları ile İlgili Araştırmalar	41
1.2.3. İlgili Araştırmaların Değerlendirilmesi	44

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli.....	45
2.2. Çalışma Grubu	46
2.3. Veri Toplama Araçları	46
2.3.1. Yaratıcı Drama Yöntemine İlişkin Bilgi Formu.....	47
2.3.2. Öğretmen Adaylarının Derslerini Anlatması.....	48
2.3.3. Yaratıcı Drama Eğitimi Sonrası Görüşme Formu.	49
2.3.4. Öğretmenlik Uygulaması Öğretmen Adayı Ders Gözlem Formu	50
2.3.5. Öğretmenlik Uygulaması Dersi Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Bireysel Görüşme Formu	50
2.3.6. Öğretmen Adayı Dönem Sonu MEBBİS Genel Değerlendirme Formu	50
2.4. Verilerin Elde Edilme Süreci	51
2.5. Araştırmada Kullanılan Veri Analizi Teknikleri	51
2.6. Araştırmaya İlişkin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları	51

2.6.1. Araştırmaya İlişkin Geçerlik Çalışmaları	52
2.6.2. Araştırmaya İlişkin Güvenirlik Çalışmaları	52

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

3.1. Yaratıcı Drama Yöntemine İlişkin Bilgi Formundan Elde Edilen Bulgular...	54
3.2. Yaratıcı Drama Eğitimi Görüşme Formundan Elde Edilen Bulgular	63
3.3. Öğretmenlik Uygulaması Öğretmen Adayları Ders Gözlem Formundan Elde Edilen Bulgular	67
3.4. Öğretmenlik Uygulaması Dersi Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Bireysel Görüşme Formundan Elde Edilen Bulgular	90
3.5. Öğretmen Adayı Dönem Sonu MEBBİS Genel Değerlendirme Formundan Elde Edilen Bulgular.....	115
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	116
KAYNAKLAR	125
EKLER	133
Ek 1. Tez Çalışması İzni Olur Yazısı.....	133
Ek 2. Yaratıcı Drama Yöntemine İlişkin Bilgi Formu	134
Ek 3. Yaratıcı Drama Eğitimi Görüşme Formu	136
Ek 4. Öğretmenlik Uygulaması Öğretmen Adayı Ders Gözlem Formu	137
Ek 5. Öğretmen Adaylarının Uygulama Ders Plan Örnekleri.....	138
Ek 6. Öğretmen Adaylarına Yönelik Bireysel Görüşme Formu	143
Ek 7. Uygulama Öğrencisi Dönem Sonu MEBBİS Genel Değerlendirme Formu.....	145
Ek 8. Yaratıcı Drama ile Yapılandırılmış Ders Planı Örnekleri	146
Ek 9. Katılım Belgeleri	164
ÖZ GEÇMİŞ.....	165

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Ana Bilim Dalı: Temel Eğitim Ana Bilim Dalı

Tez Türü: Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Doç. Dr. Ayşegül OĞUZ NAMDAR

Hazırlayan: Hakan GÜLAKAN

Yıl: 2019

Sayfa: 165

ÖZET

YARATICI DRAMA EĞİTİMİ ALAN SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK UYGULAMALARI DERSİNDE KARŞILAŞTIKLARI GÜÇLÜKLER VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Bu araştırmanın amacı, sınıf öğretmeni adaylarının Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi okullarda yaptıkları öğretmenlik uygulamalarında yaratıcı drama yöntemini kullanmalarına yönelik görüşlerini belirlemek ve bu yöntemi kullanırken karşılaştıkları güçlükler ve çözüm önerileri sunmaktır. Araştırmanın çalışma grubunu Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalında öğrenim gören 4. sınıf öğretmenlik uygulamaları dersi öğrencileri oluşturmaktadır. Bu araştırma nitel bir çalışmadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak gözlem ve öğretmen adaylarının görüşlerinin alındığı bireysel görüşme tekniği, nitel verilerin analizinde ise içerik analizi ve betimsel analiz kullanılmıştır. Araştırma sonucunda yaratıcı drama yönteminin, sınıf öğretmeni adaylarının okullarda yaptıkları öğretmenlik uygulamalarına olumlu katkılar sağladığı gözlenmiştir. Bu yöntem sayesinde öğretmen adayları okullarda yaptıkları ders anlatımlarında kaygılarının azaldığını, kendilerini daha iyi ifade ettiklerini ve iletişim becerilerinin geliştiğini belirtmişlerdir. Ayrıca öğretmen adayları karşılaştıkları güçlükler arasında okullarda drama dersliklerinin eksikliğine, etkinlikleri uygulamada zaman probleminde, grup etkinliği uygulamalarında disiplin sorunları çıktığına ve okullardaki teknolojik donanımın yetersizliğine dikkat çekmişlerdir. Sonuçlar doğrultusunda önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmenlik uygulamaları, öğretmen adayı, yaratıcı drama.

Recep Tayyip Erdogan University Social Sciences Institute

Department: Department of Basic Education

Thesis Type: Master's Thesis

Supervisor: Doç. Dr. Ayşegül OĞUZ NAMDAR

Author: Hakan GÜLAKAN

Year: 2019

Pages: 165

ABSTRACT

PROBLEMS IN TEACHING PRACTICES COURSE ENCOUNTERED BY PRE-SERVICE CLASSROOM TEACHERS TRAINED IN CREATIVE DRAMA AND SOLUTION PROPOSALS

The aim of this study is to determine the opinions of the primary pre-service teachers about using creative drama method in their teaching practices in the official schools of the Ministry of National Education and to offer solutions to the difficulties that face when using this method. The study group of the research is composed of the 4th grade teaching practices course students studying in the fall semester of Recep Tayyip Erdoğan University, Faculty of Education. Department of Elementary Teacher Education, Department of Basic Education. This research is a qualitative study. In this study, personal interview technique in which the opinions of prospective teachers were considered was used as a data collection tool and the content analysis and descriptive analysis were used in the analysis of qualitative data. As a result of the study, it was observed that creative drama method contributed positively to the internship practices of the primary prospective teachers. In addition, thanks to this method, pre-service teachers stated that they lost their anxiety, expressed themselves better and their communication skills improved in teaching practices at schools. The pre-service teachers pointed out that the difficulties they faced were the lack of drama classrooms in schools, the time problem in the implementation of the activities, the disciplinary problems in the practice of group activities and the inadequacy of the technological equipment in the schools. Recommendations are given accordance with the results.

Key Words: Teaching practices, pre-service teacher, creative drama

Kısaltmalar Dizini

MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
RTEÜ	: Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
YÖK	: Yüksek Öğretim Kurumu
ÖÜ	: Öğretmenlik Uygulaması
OD	: Okul Deneyimi
KG	: Katılımcı Gözlemci
ÖA	: Öğretmen Adayı
UA	: Uygulama Akademisyeni
UÖ	: Uygulama Öğretmeni
MEBBİS	: Milli Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemi

TABLolar LİSTESİ

	Sayfa
Tablo 1. Kişisel Bilgiler.....	54
Tablo 2. Yaratıcı Drama Dendiğinde Aklınıza Neler Geliyor?.....	55
Tablo 3. Sizce Yaratıcı Drama Yöntemi Eğitim Öğretimin Hangi Kademelerinde Kullanılmalıdır? Neden?.....	56
Tablo 4. Sizce Öğretmen Adayları Yaratıcı Drama Konusunda Yeterli Eğitim Alıyor mu? Bu Konudaki Düşünceleriniz ve Önerileriniz Nelerdir?.....	57
Tablo 5. Öğretmenlik Uygulamaları Dersinde Yaratıcı Drama Yöntemi Kullanılmalı mıdır? Neden?	58
Tablo 6. Yaratıcı Dramanın Aşamaları Nelerdir? Yaratıcı Drama Yönteminde Kullanılan Tekniklerden Üç Tane Yazar mısınız?	60
Tablo 7. Öğretmenlik Uygulamaları Dersinden Beklentileriniz Nelerdir?	61
Tablo 8. Öğretmenlik Uygulamaları Dersi Kapsamında Almış Olduğunuz Yaratıcı Drama Eğitimi ile İlgili Neler Söylersiniz?.....	63
Tablo 9. Öğretmen Adayı Ders Gözlem Formu 1	68
Tablo 10. Öğretmen Adayı Ders Gözlem Formu 2	75
Tablo 11. Öğretmen Adayı Ders Gözlem Formu 3	81
Tablo 12. Öğretmen Adayı Ders Gözlem Formu 4	86
Tablo 13. Öğretmen Adaylarının Ders Anlatacağı Konuya Nasıl Bir Hazırlık ve Planlama Yaptıklarına İlişkin Görüşleri	91
Tablo 14. Öğretmen Adaylarının Ders Planını Hazırlarken Uygun Yöntem Teknikleri Neye Göre Belirlediklerine İlişkin Görüşleri.....	92
Tablo 15. Öğretmen Adaylarının Hangi Yöntemleri Sıklıkla Kullandıklarına ve Neden Kullandıklarına İlişkin Görüşleri.....	94
Tablo 16. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Ders Anlatımlarında Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmalarına ve Bu Dersin Gerekliği Üzerine İlişkin Görüşleri	96

Tablo 17. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Ders Anlatımlarında Kullandıkları Yaratıcı Drama Yönteminin Faydalarına İlişkin Görüşleri	98
Tablo 18. Yaratıcı Drama Yönteminin Ders Konularının ve Kazanımların Öğrenilmesine Sağladığı Katkıya İlişkin Görüşler	100
Tablo 19. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Uygulamaları Dersinde Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanırken Öğrenci Bakımından Karşılaştıkları Güçlüklere İlişkin Görüşleri	101
Tablo 20. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Uygulamaları Dersinde Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanırken Zaman Bakımından Karşılaştıkları Güçlüklere İlişkin Görüşleri	103
Tablo 21. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Uygulamaları Dersinde Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanırken Mekân Bakımından Karşılaştıkları Güçlüklere İlişkin Görüşleri	105
Tablo 22. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Uygulamaları Dersinde Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanırken Karşılaştığı Diğer Güçlüklere ve Nedenlerine İlişkin Görüşleri	107
Tablo 23. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Ders Anlatımlarında Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanırken Karşılaştığı Güçlüklere İlişkin Çözüm Önerileri	110
Tablo 24. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Bu Dersin Beklentilerini Karşılamalarına İlişkin Görüşleri.....	112
Tablo 25. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Dönem Sonu MEBBİS Genel Değerlendirme Formu	115

GİRİŞ

Günümüzde gelişmiş ülkelerin gelişmişlik düzeylerine bakıldığında eğitimin önemli bir yapıtaşı olduğu görülmektedir. Eğitim kurumlarında nitelikli eğitimin verilmesi, eğitim sistemini oluşturan öğelerin birbiriyle uyum içerisinde olup birbirini tamamlamasıyla gerçekleşmektedir. Toplumların gelişmesinde bireylerin yetiştirilmesinde eğitim sisteminin en önemli öğelerinden biri olan öğretmenlerin başarısı, öğrencilerin başarısını etkilemektedir. Uluslararası araştırmalar sonucunda hazırlanan raporlarda, öğrenci başarısında en önemli faktörün, öğretmenin başarısı olduğu ifade edilmektedir (Hill, Rowan, ve Ball, 2005; MEB, 2010; Pısa, 2015).

Görüldüğü üzere toplumu geliştirecek bireylerin yetişmesi, iyi yetişmiş ve mesleğinde söz sahibi öğretmenlerin nitelikli olmasıyla mümkündür. İnsan yetiştirecek öğretmenlerin öncelikle kendisinin gelişmiş olması gerekmektedir. Öğretmenlerin öğretmen yetiştiren kurumlarda yetiştirildiği düşünüldüğünde, bu kurumların sorumluluğunun da oldukça büyük olduğu görülmektedir. Türkiye’de üniversiteler bünyesinde öğretmen yetiştirme görevini eğitim fakülteleri yürütmektedir. Günümüzde eğitim sisteminin başarısı öğretmenin nitelik ve başarısına bağlıdır. Seferoğlu’na (2004) göre öğretmenlerin istenilen nitelikte olabilmesi için bazı standartları taşıması gerekir. Öğretmenlerde bu standartları sağlayacak yollardan birisi öğretmen yeterlikleridir. Öğretmen yeterlikleri incelendiğinde mesleki anlamda kendini geliştirmiş, mesleki öz yeterlik becerileri gelişmiş, mesleki bilgi, beceri ve tutuma sahip, kendini ifade edebilen, yaratıcı düşünme becerisine sahip, kişisel gelişimini tamamlamış öğretmenler yetiştirmek, toplumun gelişmesi için önemli birer unsur olarak görülmektedir. Bu özelliklere sahip öğretmenlerin yetiştirilmesi için yapılandırmacı çağdaş eğitime göre bireyi merkeze alan, aktif olmasını sağlayan, yaparak yaşayarak öğrenmesine imkân veren yöntem ve teknikleri eğitim öğretim ortamında uygulamak gerekir. Bireyin her yönden gelişimine yardımcı olan bu önemli yöntemlerden biri de yaratıcı drama yöntemidir.

Kereks ve King'e (2010) göre yaratıcı drama, öğretmen eğitiminde etkili bir yöntemdir ve öğretmenlerin mesleki öz yeterliklerini geliştirmelerinde önemli rol oynar. Bu yöntemi derslerinde kullanacak öğretmenlerin yaratıcı drama hakkında yeterli bilgiye sahip olması gerekmektedir. Dolayısıyla hem bir yöntem, hem de disiplin olan yaratıcı drama birçok duyu organına hitap ederek bilişsel, duyuşsal ve devinişsel becerilerinin gelişmesine yardımcı olmaktadır (Adıgüzel, 2013; Genç, 2004; McCaslin, 2006; Üstündağ, 2004).

Türkiye de 4+4+4 eğitim - öğretim sistemi düşünüldüğünde öğrencilerin, öğrenim hayatı boyunca bütün bu eğitimlerden sonra meslek yaşamlarına adım attıklarında geçmişe yönelik hatırladıkları genel olarak yaparak yaşayarak öğrenmeler olacaktır. Öğrenci içinde bulunduğu oyunda oynar, duyar, görür, dokunur, koklar ve tadar. Yapılan çalışmalara göre kişiler;

- Anlatılarak verilenin % 5'ini,
- Okuduklarının % 10'unu,
- Görsel işitsel olarak % 20'sini,
- Gösterilenin % 30'unu,
- Tartıştığının % 50'sini,
- Yapararak yaşayarak öğrendiklerinin % 75'ini,
- Öğrendiklerini kullandığı durumları ve öğrendiklerini öğrettikleri durumların ise % 90'ını hatırlamaktadır (Açıkgöz, 2002).

Eğitimde yaparak yaşayarak öğrenme etkinliklerde duyu organlarını olabildiğince fazla kullanabilme önemli bir ilkedir. Yaratıcı drama ile geliştirilen bilgi, beceri ve davranış değişiklikleri bireyin yaşama bakışını etkilemesi yönünden son derece önemlidir. Bu da öğrenmenin kalıcılığını artırmaktadır. Adıgüzel'e (2006) göre yaratıcı drama tüm eğitim kademelerinde sıklıkla kullanılması gereken önemli bir yöntemdir. Soyut kavramları anlamakta güçlük çeken çocuğunun anlamlı öğrenme gerçekleştirebilmesi için konuların somutlaştırılarak ve örneklendirmeler yapılarak ve gerçek yaşamda deneyimler kazanmasına fırsatlar yaratılarak sunulması gerektiği düşünülmektedir. Çocuklara bu olanakları sunacağı düşünülen yaratıcı drama, bir durumun drama tekniklerinin kullanılarak oyunlaştırılması yoluyla çocukların var olan bilgilerinin yeniden yapılandırılmasıdır.

Drama, çocukların yaratıcılığını ve hayal güçlerini geliştiren, iş birliği, sorumluluk ve empati duygusunun gelişimine yardımcı olan, çocuklarda özgüven gelişimini sağlayan, duygularını ve drama esnasında kullandığı bedenini tanımasına ve çocuğun gerçek yaşam durumları hakkında deneyim elde etmesine yardımcı olan, çocukların aktif katılım gösterdiği bir öğrenme sürecidir. İlkokul dönemindeki çocuğun temel bilgi ve becerileri edinmede önemli bir dönemde olduğu düşünüldüğünde, konu ve kazanımların bu dönemde etkili bir yöntemle kazandırılması önemlidir (Adıgüzel, 2006: 258).

Yaratıcı drama; eğitim sürecinde oyunlarla geliştirilen bir etkinliktir ve bu özelliği ile eğitimin yaşamsal parçasıdır. Yaratıcı drama hayatın bir provasıdır, denilebilir. Eğitimde yaratıcı drama, doğaçlama, rol oynama vb. drama tekniklerinden yararlanılarak, bir grup çalışması içinde bireylerin bir yaşantıyı, bir olayı, kimi zaman bir soyut kavramı ya da bir davranışı, eski bilişsel örüntülerinin yeniden düzenlenmesi yoluyla ve gözlem, deneyim, duygu ve yaşantıların gözden geçirildiği oyunsu süreçlerde anlamlandırması, canlandırmasıdır (San, 1990).

Öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği özellikler göz önüne alındığında öğretmenlik mesleğinde yetişme bir başka deyişle öğretmenlerin hizmet öncesi eğitimi genel kültür, alan bilgisi ve öğretmenlik meslek bilgisi yoluyla sağlanmaktadır. Nitekim ülkemizde 1973 yılında yürürlüğe giren 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Yasası'nın 43. maddesinde öğretmenlik mesleğinin bir uzmanlık mesleği olduğu vurgulanarak "hangi eğitim basamağında olursa olsun öğretmen adaylarının yükseköğrenim görmelerinin sağlanması esastır" ve "öğretmenlik mesleğine hazırlık, genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyonla sağlanır" hükümleri öğretmen yetiştirmede uyulması gereken temel ölçütler olarak belirlenmiştir (MEB, 2010).

Öğretmen eğitimi programlarında öğretmen adaylarına gerekli mesleki formasyonu kazandıran öğretmenlik meslek bilgisi; kuramsal dersler ile uygulamalardan oluşmaktadır. Öğrenciler, program süresince kuramsal derslerde edindikleri bilgileri uygulamalar yoluyla davranışa dönüştürmektedirler. Bu programlar yalnızca kuramsal konulardan ya da uygulamalardan oluşmamakta olup, kendi içerisinde de bir bütünlük oluşturmaktadır. Böyle bir oluşumda öğrenciler bir yandan dersler yoluyla öğretim süreçlerine ilişkin bilgi edinmekte,

diğer yandan uygulamalar yoluyla bu bilgileri davranışa dönüştürme olanağı bulunmaktadır (MEB, 2010).

Bir avukat adayı, stajını ve uygulamasını yapmadan ve mahkemeye girmeden avukatlık belgesi alamıyor, bir doktor adayı hastanede hasta ile karşı karşıya gelmeden doktor olamıyorsa, bir öğretmen adayının da uygulama ve staj etkinliğinde bulunmaksızın öğretmen olması düşünülemez. Bu nedenle belli kuramsal bilgilerin alınmasından sonra bir okul ortamında gözlem yapmak, öğretim etkinliğini planlamak ve öğretimi gerçekleştirmek öğretmen eğitimi programlarının önemli bir boyutunu oluşturmaktadır (Gültekin, 1993). Bu nedenle öğretmen eğitimi programlarında uygulama etkinliklerinin stratejik bir önemi bulunmaktadır. Çünkü eğitsel bilgiler ancak uygulamalar yoluyla hayata geçirilebilmektedir. Uygulamalar öğretmen adaylarına yetişmekte oldukları mesleği tanıma fırsatı vermekte ve gerçek dünya ile karşılaşma olanağı sağlamaktadır. Bu bakımdan öğretmenlik uygulamalarının ciddi bir şekilde planlanması ve yürütülmesi gerekmektedir.

Öğretmen yetiştirilen bölümlerde öğrenim gören öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması ve okul deneyimi dersleri sürecinde pek çok problemlerle karşılaştıkları bilinmektedir. Özellikle bu problemlerin uygulama etkinliklerinin yetersiz ve plansız düzenlenmesi, konuyla ilgili görevlilerin rehberlik çalışmalarındaki yetersizliği, öğretim araç ve gereçlerinin sayısal, işlevsel ve teknolojik olarak yetersizliği, öğretim yöntem ve tekniklerin derslerle sınırlı kalması ve uygulama imkânı vermemesi gibi faktörlerden kaynakladığı belirtilmektedir (Saka, 2001). Bu bağlamda, araştırmaya yön veren temel gerekçeler; yaratıcı drama yönteminin öğretmenlik uygulamaları dersi kapsamında yeri ve önemi olmuştur. Yaratıcı drama eğitimi alan sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulamaları dersi sürecine yönelik görüşleri belirlenerek, bu süreçte karşılaştıkları güçlükleri tespit edilmiştir ve bu güçlüklerle çözüm önerileri sunmak amaçlanmıştır.

Problem Cümlesi

Yaratıcı drama eğitimi alan sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulamaları dersinde karşılaştıkları güçlükler ve çözüm önerileri nelerdir?

Alt Problemler

Yukarıdaki genel amaca bağlı olarak, aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulamaları dersinde yaratıcı drama yöntemini kullanmalarına ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulamaları dersinde drama yöntemini kullanırken öğrenci bakımından karşılaştıkları güçlükler ve çözüm önerileri nelerdir?
3. Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulamaları dersinde drama yöntemini kullanırken zaman bakımından karşılaştıkları güçlükler ve çözüm önerileri nelerdir?
4. Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulamaları dersinde drama yöntemini kullanırken mekân bakımından karşılaştıkları güçlükler ve çözüm önerileri nelerdir?
5. Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulamaları dersinde yaratıcı drama yöntemini kullanırken karşılaştıkları diğer güçlükler ve çözüm önerileri nelerdir?

Araştırmanın Amacı

Yaratıcı dramanın eğitim öğretimde bir yöntem olarak kullanılması son yıllarda önemle üzerinde durulan konulardan biridir. Yaratıcı drama çağın gerektirdiği eğitim formasyonunda önemli bir yere sahiptir. Çünkü bu yöntemle özellikle çocuklar, yaratıcılığını kullanarak gelecekte karşılarına çıkacak problemlere kolayca çözüm bulabilir hâle gelecektir. Drama; çocukların gelişimlerini ve başarılarını olumlu yönde etkilemekte, düşünme becerilerinin gelişimini desteklemekte ve çocuklarda ön yargının azaltılmasını sağlamaktadır. Yaratıcı drama ile etkili zihinsel süreçlerine sahip olacak çocuklar bu yöntem sayesinde gelişen teknolojiye hazır hâle gelecek ve hayal gücünü kullanmayı öğrenecektir (Kondoyianni, Lenakakis ve Tsiotsos, 2011).

Bu çalışma ile sınıf öğretmeni adaylarının okullarda yaptıkları öğretmenlik uygulamalarında yaratıcı drama yöntemini kullanmalarına yönelik eğitimler verilerek çocuklara kazanımları öğretmelerinde yaratıcı dramaya dayalı etkinlikler planlamak, uygulamak ve uygulamaları değerlendirmek amaçlanmaktadır. Ayrıca sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulamaları dersinde yaratıcı drama yöntemini kullanırken, karşılaşılabilecekleri güçlükleri öğrenci, zaman, mekân, okul ve çevre koşulları bakımından en aza indirmek ve karşılaştıkları güçlüklerle çözüm önerileri sunarak, öğretmen adaylarına meslek yaşantısına başlamadan önce kolaylıklar sağlamak amaçlanmıştır.

Araştırmanın Gerekçesi ve Önemi

Yaratıcı drama eğitim ve öğretimde geleneksel yöntemlere göre daha yeni bir oluşum olmasının yanında, etkisi ve uygulanması bakımından birçok olumluluğu da içinde barındırmaktadır. Navarro (2011) yaratıcı drama etkinlikleri ile bireyde değişim olacağını, bireyin değişmesiyle çevresinin de değişeceğini, bireyin özgürleşmesiyle kendini ifade gücünün ve kendine güveninin artacağını, buna bağlı olarak da diğer insanlara olan güveninin artacağını vurgulamaktadır. Bu anlamda yaratıcı drama; konu merkezli, ezberci öğretmen merkezli, düz anlatım yöntemiyle öğrencileri pasif eden eğitim anlayışına karşı güçlü bir alternatiftir. Yaratıcı dramanın etkili bir öğrenme yolu olarak en önemli özelliği, bilişsel, duyuşsal, sosyal ve devinişsel yetilerle bütünleşmiş olmasıdır.

Ulutaş'a (2011) göre bilginin kaynağına ulaşan ve bilgiyi yapılandıran, öğrenme-öğretme sürecini yöneten öğrenci, kendisine rehberlik eden öğretmen aracılığı ile iş birliği yapabilmekte, gerekli iletişim ve etkileşimi sağlamaktadır. Bu çalışma ile yaratıcı drama yönteminin eğitim öğretimin her kademesinde, öğretmen adayı yetiştirmede ve derslerde etkili bir yöntem olarak kullanılması ve yaygınlaştırılması, soyut kavramlardan meydana gelen konu ve kazanımların çocuklara kazandırılmasında öğretmen adaylarına kolaylık sağlaması adına önemli olacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Sayıltıları

Araştırmanın dayandığı sayıltılar şunlardır;

- Veri toplama aracının geçerliği için uzman kanısı yeterlidir.
- Katılımcılar, bireysel görüşme formunu yanıtlarken gerçek algılarını yansıtmışlardır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma; Rize ili, Çayeli ilçesinde bulunan Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalında, 2017-2018 güz yarıyılında 4. sınıfta öğrenim gören öğretmen adayları ile sınırlıdır. Bu çalışma Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi kurumlardan İshakoğlu İlkokulu 2. sınıfta öğrenim gören öğrencilerle yürütülmüştür.

Tanımlar

Yaratıcı Drama: Herhangi bir konuyu ya da olayı, doğaçlama, rol oynama gibi tekniklerden yararlanarak bir grupta ve grup üyelerinin birikimlerinden, yaşantılarından yola çıkarak canlandırmalar yapmaktır (Adıgüzel, 2006).

Öğretmen Adayı: Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı 4. sınıfta öğrenim gören öğrencilerdir.

Drama Lideri: Yaratıcı drama çalışmalarını planlayan ve çalışmaların yürütülmesi esnasında katılımcılara rehberlik eden drama ile ilgili özel bir eğitimden geçmiş birey.

Uygulama Öğretmeni: Uygulama okulunda görevli, öğretmenlik formasyonuna sahip, alanında deneyimli öğretmenler arasından seçilen, öğretmen adayına öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği davranışları kazanmasında rehberlik ve danışmanlık yapan sınıf veya ders öğretmenidir.

Uygulama Öğretim Elemanı: Alanında deneyimli ve öğretmenlik formasyonuna sahip, öğretmen adaylarının uygulama çalışmalarını planlayan, yürüten ve değerlendiren yükseköğretim kurumu öğretim elemanıdır.

BİRİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

1.1. Kuramsal Açıklamalar

Bu bölümde öğretmenlik uygulamaları dersi ve tarihsel gelişimi, yaratıcı dramanın tanımı, dramanın çeşitleri, yaratıcı dramaya ilişkin bazı kavramlar, yaratıcı dramanın aşamaları, yaratıcı dramanın amaçları ve kazandırdıkları, öğretim yöntemi olarak yaratıcı drama, yaratıcı dramada kullanılan bazı teknikler, yaratıcı dramanın temel bileşenleri, yaratıcı dramanın eğitim öğretimdeki yeri ve önemi ile ilgili kuramsal açıklamalar yapılmıştır. Ayrıca yaratıcı drama ve öğretmenlik uygulamaları ile ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

1.1.1. Öğretmenlik Uygulamaları Dersi ve Tarihsel Gelişimi

Öğretmenlik uygulaması dersi öğretmen yetiştirme sürecinin vazgeçilmez unsurlarından birisidir. Çünkü bu ders öğretmen adaylarına mesleklerine başlamadan önce okullarda bir ön çalışma imkânı sağlamaktadır. Bu bakımdan öğretmenlik uygulaması dersi gerek genel kültür genel yetenek, gerek alan bilgisi, gerekse pedagojik formasyon bakımından öğretmen yeterliliklerinin önemli bir göstergesini oluşturmaktadır (Yeşilyurt ve Semerci, 2011). Öğretmen adayları öğretmenlik uygulaması sürecinde gönderildiği okullarda çeşitli uygulamalar yaparak mesleki yeterliliklerini geliştirme, alanıyla ilgili bilgileri pekiştirme, öğrencileri değerlendirme ve öğretimi planlama fırsatı bulmaktadır. Bu bakımdan öğretmenlik uygulaması dersi öğretmen adaylarının mesleki yeterlilikleri konusunda eksiklerini görüp, bu eksiklikleri düzeltebilecekleri fırsatlar yaratan bir süreçtir. Bu nedenle öğretmenlik uygulaması geleceğin öğretmenlerinin yetiştirilmesi sürecinde oldukça büyük bir öneme sahiptir ve öğretmen adayları bu süreçte edindikleri tecrübeler ışığında, kendilerini geliştirip öğretmenlik mesleğinin gereklerini en iyi şekilde yerine getirebileceklerdir (Kösece Loğoğlu, Akbaşlı ve Üredi, 2016).

Ülkemizde öğretmen yetiştirme çalışmaları Fatih Sultan Mehmet zamanına kadar uzanmaktadır. Ancak “öğretmenlik özel olarak yetiştirilebilen kimselerin

yapabileceği bir meslektir” ifadesi ilk defa 16 Mart 1848'de İstanbul'da "Darül Muallimin" adıyla açılan öğretmen okulu ile başlamıştır.

Cumhuriyet döneminde öğretmen yetiştirme ile ilgili esaslı politikalar Atatürk tarafından başlatılmıştır. Çünkü o, gerçek kurtuluşu eğitimden ve eğitimi amacına ulaştıracak öğretmenden bekliyordu. Cumhuriyetin ilanından sonra öğretmen yetiştirmek için Gazi Eğitim Enstitüsü ve Teknik Öğretmen Okulları kurulmuştur. En güçlü eğitimci ve öğretmen kadroları bu okullarda toplanmıştır. 20 Temmuz 1982 tarihli 41 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile öğretmen yetiştiren kurumlar üniversitelere bağlanmıştır. Üniversitelere bağlı eğitim fakülteleri ve eğitim yüksekokulları on yıllık uygulamada son birkaç yıla kadar üniversite giriş sınavında puanı en düşük öğrencileri almıştır. Bu kurumlar özellikle program, öğretim elemanı ve alt yapı yetersizliği yüzünden öğrencilerini mesleki formasyon bakımından yetiştirememiştir (YÖK, 2007).

3 Temmuz 1992 tarihinde yayımlanan 3837 sayılı kanunda yapılan yeni bir değişiklikle öğretmen yetiştiren kurumlar yeniden teşkilatlanmış ve her tür kademe için öğretmenler 4 yıllık eğitim fakültelerinde yetiştirilmeye başlanmıştır.

Bu düzenleme ile: Öğretmen yetiştirme modeli, öğretmen yetiştiren kurumların öğretim süreleri, bölümleri, program adları ve bağlantıları, programları, MEB ile iş birliği, eğitim-istihdam uyumu, fen-edebiyat fakültesi ile eğitim fakültesi ilişkileri vb. boyutlarda değişiklik ve yenilikler ortaya konulmuştur (YÖK, 2007).

Eğitim fakültesi uygulama okulu işbirliği programı, MEB/YÖK hizmet öncesi öğretmen eğitimi projesinin program geliştirme kapsamında gerçekleştirdiği etkinliklerden birisidir. Bu bağlamda, uygulamaya yönelik olarak MEB ile YÖK arasında bir protokol imzalanmış ve 28 Temmuz 1998 tarihli bir yönerge (öğretmen adaylarının Millî Eğitim Bakanlığına bağlı eğitim öğretim kurumlarında yapacakları öğretmenlik uygulamasına ilişkin yönerge) yürürlüğe konmuştur (YÖK, 2007). Yapılan bu düzenlemeler son olarak 2006-2007 eğitim-öğretim yılında güncellenmiş, bazı değişiklikler yapılmıştır. Bu değişikliklerden sonra eğitim fakültelerinin programlarına uygulamaya dönük olarak, okul deneyimi I, okul deneyimi II ve öğretmenlik uygulaması dersleri konulmuştur. Gerçek okul ortamlarında uygulama fırsatı veren öğretmenlik uygulaması 6 saat

okulda uygulama ve 2 saat fakültede teorik derslerden oluşmaktadır. Bu ders sayesinde öğretmen adayları kendi buldukları seviyeyi görme, belirlenen hatalarını düzeltme, zayıf olduğu noktaları geliştirme imkânı elde etmektedir. Öğretmen adayı bir sınıf kendisine teslim edildiğinde neler yaşayabileceğini kontrollü olarak görmekte ve karşılaşılabileceği problemleri çözme adına önemli deneyimler elde etmektedir (YÖK, 2007).

1.1.2. Yaratıcı Dramanın Tanımı

Yaratıcı dramanın alan yazında çeşitli tanımları vardır. Uzgören'e (2011: 24) göre hayal gücünü ön planda tutarak, bir davranış, kavram, düşünce ya da olayın oyunlar geliştirilerek canlandırılması yoluyla yaşantı ve bilgilerin yeniden yapılandırılmasıdır. San'a (1990) göre ise oyun süreçlerindeki ve yaşam durumlarındaki dramatik anların uzmanlarca grup içi etkileşim süreçleri içinde yaratılmasıdır. Yaratıcı drama, bireyin bir olayı canlandırmak için bireyin grup içindeki etkileşime girmesini ve bireyin bütün duyularını kullanarak yaşayarak öğrenmesini sağlayan yaşantılara dayalı bir süreçtir. Yaratıcı drama sürecinde kullanılan materyaller kendi işlevinin dışında birden çok farklı işlev üstlenebilmektedir. Örneğin; katılımcı tarafından, kalem uzay mekiği gibi kol düğmesi dinleme aygıtı gibi kullanılabilir. Katılımcı çevresiyle olduğu gibi araç ve gereçlerle de etkileşime girmektedir ve katılımcının kullanımına dayalı olarak araç, gereç ve materyaller farklı amaçlara hizmet etmektedir (Üstündağ, 1998). Yaratıcı dramanın ne olduğunun daha kolay anlaşılması için belirgin özellikleri Adıgüzel (2015: 50-62) tarafından şöyle sıralanmaktadır:

- ✓ Yaratıcı drama bir grup etkinliğidir.
- ✓ Yaratıcı drama tecrübelerine dayalıdır ve katılımcıları merkeze alır.
- ✓ Yaratıcı drama canlandırma odaklıdır. Bu odaklanma ise –miş gibi yapmaya, kurguya, spontaniteye (kendiliğindenliğe), daha çok doğaçlamaya ve rol oynamaya dayalıdır.
- ✓ Yaratıcı drama çalışmaları “şimdi ve burada” olgusu ile gerçekleştirilir.
- ✓ Yaratıcı drama sonuç değil, süreç odaklı bir çalışmadır.
- ✓ Yaratıcı drama çalışmaları, yaratıcı drama alanını bilen, yaratıcı drama çalışmalarını planlayan, uygulayan ve değerlendiren bir eğitmenin/liderin veya

dramayı bilen ve bir yöntem olarak kullanabilecek olan bir öğretmenin yönlendirmesiyle gerçekleştirilir.

- ✓ Yaratıcı drama sadece ısınma ve iletişim-etkileşim oyunlarından oluşmaz, içinde mutlaka dramatik kurguya sahip canlandırma süreçleri olmalıdır.
- ✓ Yaratıcı drama bir yapılandırmaya göre, birbirine sistematik bir biçimde bağlı olan belirli aşamalara göre yürütülür. Yaratıcı dramanın öğeleri, drama lideri/ öğretmeni, konu, katılımcılar, grup, deneyim, canlandırmadan oluşmaktadır (Adıgüzel, 2015: 70).

1.1.3. Dramanın Çeşitleri

Dramanın çeşitleri şunlardır:

Psikodrama: Canlandırılan oyunlar ve karakterler aracılığıyla bireyin canlandığı karakterle başka bir kimliğe bürünerek kendi problemlerinin farkına varmasını amaçlayan, gerçekleri drama yöntemi aracılığıyla tespit etmeye çalışan bir drama çeşididir (Arıkan, 2007). Çocuklarda daha çok empati yeteneğini geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Eğitici drama: Dramanın eğitim amaçlı bir yöntem olarak kullanılmasını içeren bir drama çeşididir (Uysal, 2016). Çocuğun psikolojik deneyimleriyle ilgili bilinçlenmesini amaçladığından psikodramayı çocuğun yaratıcılığının geliştirmeyi amaçlaması yönüyle de yaratıcı dramayı kısmen içeren, eğitici dramanın yaratıcı dramadan farkı amacının çocukları oyuna eğitim amaçlı olarak katması ve amacının oyun yaratmak olmamasıdır.

Sosyodrama: Toplumdaki gruplar arası ilişkilerde değişim yaratmayı amaçlayan, grubun ortak sorunların ortaya konularak gruptaki herkes tarafından çözümlerin arandığı bir drama çeşididir (Adıgüzel, 2015: 312).

Yaratıcı drama: Doğaçlama, rol oynama, tiyatro ya da drama tekniklerinden yararlanılarak, bir grup çalışması içinde bireylerin bir yaşantıyı, bir olayı, bir fikri, bir eğitim temasını, kimi zaman da bir soyut kavramı ya da davranışı gözlem, deneyim, duygu ve yaşantıların gözden geçirildiği, oynusu süreçlerde anlamlandırması ve canlandırmasıdır (San, 1991). Çocukların yaratıcılık özelliklerini geliştirmeyi amaçlamaktadır. Oyun yoluyla çocukların düş güçlerini harekete geçirir.

1.1.4. Yaratıcı Dramaya İlişkin Bazı Kavramlar

Dramatik Oyun, doğaçlama ve rol oynamayı içine alan, günlük olaylardan gelişen ve herhangi bir yapılandırması olmayan ve çevredekilerin daha çok taklidine dayanan özgür ortamda oynanan oyunlardır (Adıgüzel, 2006).

Dramatizasyon, bir oyun metninin ya da bir öykünün aynısının, akışının değiştirilmeden canlandırılması tekniğidir (Adıgüzel, 2015: 7).

Yaratıcılık, merak, sabır, hayal gücü, keşif gibi kavramlara süreçte yer vererek, belli düşünce kalıpların dışına çıkarak, alışılmış düzenden farklı yollara başvurarak kurulan varsayımlar üzerine denemeler yapma, gerektiğinde değiştirme özelliklerini barındıran bir kavramdır (Adıgüzel, 2015: 11).

-Mış gibi yapma-kendiliğindenlik, yaratıcı drama çalışmalarında katılımcıların gerçek olmadığını bildikleri bir durumu, geçmiş gibi doğaçlama yapması veya canlandırma yapmasıdır. Spontanlık (Kendiliğindenlik); kişinin dışarıdan bir etki olmaksızın özgür ve rahat davranma becerisi ve buna hazır olmasıdır (Adıgüzel, 2015: 24).

Oyun, çocukların bilgi edinmesine zemin hazırlayan, zihinsel, duygusal, sosyal ve bedensel yönden çocukların gelişimini sağlayan, onların öğrenme faaliyetlerini ve çevresini tanımasına yardımcı olan bir unsurdur (Arıkan, 2007).

1.1.5. Yaratıcı Dramanın Aşamaları

Yaratıcı drama yaşantıları belli aşamalarda gerçekleşmektedir. Bu aşamalar; Isınma-hazırlık, canlandırma, değerlendirme ve tartışma olarak alan yazında yer almaktadır (Adıgüzel, 2006).

1.1.5.1. Isınma–Hazırlık Aşaması

Bu aşamanın temel amacı, hem grup dinamiğini oluşturmak hem de grubu bir sonraki aşamaya hazırlamaktır. Ayrıca ısınma çalışmaları katılımcıların dikkatlerinin yoğunlaşmasını sağlar. Bu aşama daha çok beden hareketine geçtiği ve bedenin hareket halinde olduğu çalışmalar içerir. Çocuk oyunları burada etkin olarak kullanılabilir. Bu oyunlar, liderin ve katılımcıların hem birbirlerine hem de çalışılacak konuya hazırlanmalarını sağlar. Isınma etkinliklerine lider olabildiğince katılmalıdır. Bu aşamada heterojen ve homojen gruplara ayırma,

küçük grupların süreçle ilgili hazırlıkları, rollerin belirlemeleri, kullanılacak malzemeleri seçmeleri söz konusudur (Adıgüzel, 2014).

Drama dersine başlarken öğrencilerin ilgisini uyandıracak ve onları derslere hazır hale getirecek etkinliklere yer vermek gerekir. Bu etkinlikler görsel olarak bir tablo ya da heykel, işitsel olarak bir müzik parçası ya da şiir, dokunsal olarak bir nesne ya da bir eser, devinişsel olarak hareket ya da mim yoluyla oyun olabilir. Öğrencilerin ilgisini uyandırmak için gazete yazıları, resimler, şiirler, fotoğraflar, tarihsel belgeler, çağrışım uyandıracak müzikler kullanılabilir. Bunun yanı sıra oyunlar, tüm öğrencilerin uyumlu bir şekilde çalışmasına ve role girmeden önce dikkatlerini toplamalarına yardımcı olmalıdır. Oyunlar öğrencilerde güven oluşturmalı ve öğrencilerin oyunculuktan hoşlanmalarını sağlamalıdır. Ancak drama oyunları çok sık kullanılırsa ve fazla eğlence odaklı olursa öğrencilerin ciddi ve derinlemesine girmeleri gereken roller için ruh hallerini değiştirmelerini güçleştirebilir. Bu oyunlar planlama yapılmadan kullanılırsa dramanın yerine geçebilir ve öğrenciler sürekli oyun oynamak isteyebilir. Bu durumda lider dramayı kullanmaktan kaçınabilir. Bu noktada oyunların sıklıkla oynanmasının drama süreci için anlamlı olmayacağı ve öğrencilerin dramanın oyun oynamak olduğunu sanmalarına yol açabileceğinin farkına varmak gerekir (Baldwin, 2013).

1.1.5.2. Canlandırma Aşaması

Canlandırma aşaması, bir konunun süreç içerisinde biçimlendirildiği ve diğer katılımcılara sergilendiği tüm oluşumları içerir. Bu aşama, canlandırılacak konu çerçevesinde lider tarafından verilen ve bir başlangıç noktası olan, doğaçlama, rol oynama ve diğer tekniklerin kullanıldığı aşamadır (Adıgüzel, 2014). Bu aşamada diğer bütün aşamalarda olduğu gibi katılımcı özellikleri göz önünde tutularak, kimi zaman bir konu ya da tema saptanarak başlanır, kimi zaman da saptanan bir hedefe doğru belli aşamalar planlanarak yol alır. Burada grup liderinin yaşantısı önemli rol oynar. Çünkü liderin belirlediği hedefler vardır, grubuyla bu hedeflere ulaşmak ve bir şeyler yapmak ister (Üstündağ, 2002). Doğaçlama ve rol oynama canlandırma aşamasında kullanılan iki temel tekniktir.

Doğaçlama, yaratıcı dramada bireysel ve grup yaratıcılığının en çok ortaya çıktığı çalışmalardır. Bu çalışmalar daha az kesin belirlenmiş bir süreci kapsar. Önceden ayrıntılar saptanmadığı için özgün bir süreç olarak gerçekleşir. Doğaçlama çalışmaları katılımcıların kendilerini rahatça ortaya koyabildikleri ve bireysel olarak keyif aldıkları çalışmalardır (Üstündağ, 2002).

1.1.5.3. Değerlendirme–Tartışma Aşaması

Süreçte yaşananların özetidir bu aşamada duygu ve düşüncelerin paylaşımının tartışılması yapılmaktadır. Öğrenilenlerin ne düzeyde kazanıma dönüştüğü ya da dönüşmediği, yaratıcı drama yaşantı sürecinin nasıl algılandığına yönelik duygu ve düşüncelerin paylaşıldığı, deneyimlerin harmanlandığı, katılımcıların gerçeği kendi bakış açılarından yansıttıkları aşamadır (Adıgüzel, 2015: 104; Navarro, 2011).

Yaratıcı drama etkinliklerinin değerlendirmesi yapılırken gerçekleştirilen aşamalardan sonra tartışma açılarak, süreçte neler yaşandığı, neler hissedildiği, nerede zorlandığı sorularak, katılımcıların sözlü ya da yazılı yanıtlanması istenebilir. Böylece değerlendirme sürecinde katılımcılar kendi düşüncelerini, deneyimlerini ortaya koyarken, başkalarının duygu ve düşüncelerini, deneyimlerini de öğrenirler, bu sebeple değerlendirme aşaması oldukça önemlidir (Üstündağ, 1998).

1.1.6. Yaratıcı Dramanın Amaçları ve Kazandırdıkları

Eğitimin etkili öğretim yöntemleri arasında yer alan yaratıcı drama bir durumun içselleştirilmesi, bir olayın anlaşılmasını sağlaması ve sonuçlarının gözlenebilir olması sebebiyle sosyal bir laboratuvar özelliğini taşımaktadır. Drama, kişisel öğrenmelere olanak vererek algı farklılıklarının bir arada kullanılmasını sağlamaktadır. Bireyin bilgilerinin davranışa dönüşmesinde, katılımcı ve çok yönlü bir davranış ölçümü imkânı vermektedir (Aytaş, 2013).

Yaşantılara dayalı öğrenmeyi ön planda tutan yaratıcı drama, kişilerde gizli özelliklerin ortaya çıkmasını, bilinenlerin aktarımı sırasında sözel iletişim becerilerinin gelişimini sağlamaktadır. Çocukların etkin katılımını sağlamakta, çocuklara kendilerini rahat ifade ederek gözlem ve hayattan bazı bölümlerin

canlandırılması becerisini kazandırmaktadır. Ayrıca çocukların hayatta karşılaşacağı problemlere farklı çözüm yolları bulma becerisini kazandırarak çocuklarda öz güven gelişimini sağlamaktadır (Öztürk, 2001).

Yaratıcı drama yönteminde kullanılan doğaçlama, canlandırma, rol oynama gibi tekniklerle birey, hayatta karşılaşacağı durumlar karşısında yaşama hazır olmakta, değişik rollerle başkasını oynarken kendini anlatma imkânını yakalamaktadır. Kendini anlamaya ve tanımaya başlayan birey, sonra başkalarını anlamaya çalışarak empati kurmayı öğrenecektir ve bu şekilde zamanla çevresini daha kolay tanıyacaktır. Sonuç olarak, yaratıcı drama, bireyin etkin katılımını sağlayarak; duyularını eğiten, yaratıcı, sorgulayıcı, çok yönlü ve bağımsızca düşüncelerini sağlayan, empati, iş birliği, paylaşma gibi değerlerin, bilişsel, duyuşsal, psikomotor becerilerin kazandırılmasını sağlayan ve çok yönlü gelişimi destekleyen bir yöntemdir (Pehlivan ve Gökbulut, 2015; Üstündağ, 1998).

Öztürk'e (2001) göre yaratıcı dramanın genel amaçları ise şöyle sıralanmaktadır. Yaratıcı drama bireylere;

- Yaratıcılık ve estetik gelişimi sağlar.
- Eleştirel düşünme yeteneği kazandırır.
- Toplumsal gelişim ve birlikte çalışma alışkanlığı kazandırır.
- Kendine güven duyma ve karar verme becerileri kazandırır.
- Sözcük dağarcığını geliştirme yoluyla dil ve iletişim becerileri kazandırır.
- İmgelem gücünü geliştirir.
- Özdeşim (empati kurma) becerilerini geliştirir.
- Farklı olay, olgu ve durumlarla ilgili deneyim kazandırır.
- Karşılaşılan sorunları yeni bir bakış açısıyla çözebilme becerisi kazandırır.
- Yaşanılan dünyayı daha somut olarak görmeyi sağlar.
- Bireyler arasındaki farklılıklara hoşgörülle bakabilmeyi sağlar.

1.1.7. Öğretim Yöntemi Olarak Yaratıcı Drama

Ezberlenen bilgiler yerine öğrenmeyi öğreten yaratıcı drama yöntemi anlama, yorumlama ve uygulama imkânı veren, araştırma yapma, problem çözme, yaratıcı düşünme, grupta çalışma becerilerini kazandıran, sonuç yerine süreç odaklı olan bir yöntemdir. Günümüzde ilgi ve yetenekleri farklılaşan bireyler için, belli kalıplara sıkıştırılmış, güncelleştirilmemiş eğitim araçları yerine kullanılabilir olan etkili bir yöntemdir (Üstündağ, 1998). Öğretmenin merkezde olduğu geleneksel sistemde, öğrenci sadece kendisine verilen bilgileri hatırlamakla sorumlu tutulmakta sürece aktif katılamamaktadır ve bu durum öğrencilerde anlamlı öğrenmenin gerçekleşmemesine neden olmaktadır. Öğretmen de rehber görevinde değil sadece bilgiyi aktaran kişi konumunda olmaktadır (Köksal, 2007).

Öğrenciyi sadece bilgiyi dinleyen ve alan konumundan çıkararak, yargılanma ve suçlanma tedirginliği yaşamadan yaşayarak öğrenmesini sağlayan, bilgiyi öğrencinin kendisinin yapılandırmasına imkân veren ve oyunsu etkinliklerle öğrencinin eğlenerek öğrenmesini sağlayan yöntemlerden biri yaratıcı drama yöntemidir (Aykaç ve Ulubey, 2008).

1.1.8. Eğitimde Yaratıcı Dramada Kullanılan Bazı Teknikler

Drama sürecinde lider belirlediği amaçlara ulaşabilmek için çeşitli tekniklerden yararlanır. Dramada kullanılabilir çok sayıda teknik bulunmaktadır. Bu tekniklerden “doğaçlama” ve “rol oynama” drama sürecinin tam olarak gerçekleşmesi için kullanılması gereken iki temel tekniktir (Erdoğan, 2010). Diğer teknikler ise daha çok süreç içerisinde sorunla karşılaşıldığında ya da dramanın geliştirilmesi istendiğinde başvurulan çözüm araçları olarak kullanılır. Dramada teknikler, canlandırma aşamasında liderin kazanımlara ulaşmasında lidere yardımcı olur, elini kuvvetlendirir ve ona yeni stratejiler kazandırır. Burada önemli olan hangi tekniğin hangi amaçla kullanılacağını bilmek, teknik kullanımını planlayabilmek ve uygulayabilmektir. Dramada kullanılan teknikleri lider, grubun amacına, grubun yapısına ve hazır bulunuşluğuna göre kullanabilir (Alttinova, 2014).

1.1.8.1. Rol Oynama

Adıgüzel'e (2015) göre rol bir kimsenin gerçekleştirmek durumunda olduğu herhangi bir eylemde yapması gereken görev gerçek olmayan davranıştır. Rol oynama, dramanın dışında başka derslerinde öğretiminde yoğunlukla kullanılır. Bu uygulamalarda öğrencilerin kendilerini ve başkalarını daha iyi tanımalarına olanak vermede ve bireyin empati yeteneğinin gelişmesinde fayda sağlar. Rol oynama, sınıf ortamlarında öğrencilere kendilerini cesaret ve güvenle ifade etme olanağı vererek aynı zamanda içe dönük öğrencilere bu olanağı sağlar. Rol oynama, rol oynayan kişinin bir başkası gibi hissetmeye, onun gibi düşünüp onun gibi davranmaya çalıştığı, gruptan seçilen üyelerin bir grup önünde bir konuyu canlandırmasına dayanan tekniktir (Üstündağ, 2014: 33).

1.1.8.2. Doğaçlama

Doğaçlama tüm drama çalışmalarında olması gereken bir tekniktir. Kesinleşmiş evreleri olmayan, yazılı bir metnin değil zihinde canlananın oynandığı, herhangi bir olay ya da durumu, anı düşünmeden yaşayıp, olay ya da an bittikten sonra nasıl yaşandığını düşünmeye, özgün bir sürece dayanan tekniktir (Üstündağ, 2014: 33). Doğaçlamalar, katılımcıların kendilerini ifade etme ve iletişim becerilerini geliştirir ve yaratıcı düşünme becerilerinin gelişmesine katkı sağlar. Yaratıcı dramada süreçler, yazılı bir metin ve katı kurallar olmadan, yaşantı ve süreç ön planda tutularak doğaçlama ilkesi dikkate alınarak oluşturulmaktadır (Öztürk, 2001).

1.1.8.3. Sıcak Sandalye

Yaratıcı drama tekniği olan sıcak sandalye, özünde rolüne iyi konsantre olmuş ana karakterle röportaj yapmaya dayanır. Uygulanması kolay bir tekniktir. Ancak drama çalışmalarında çok dikkatli kullanılması gerekir. Daha çok psikodrama çalışmalarında kullanılır. Ayrıca çocukların soru sorma ve sözel ifade biçimlerinin gelişmesinde önemli katkı sağlar. Örnek olarak çirkin ördek yavrusunu dışlayan arkadaşları sınıf karşısına geçebilir ve onlara bu davranışları hakkında soru sorabilir. Drama içinde yer alan bir karakterin ya da grubun yapmış

olduğu davranışlarından dolayı sınıfın karşısında bir sandalyeye oturtularak sorular sorulmasını içeren tekniktir (Akar Vural ve Somers, 2012: 36).

1.1.8.4. Donuk İmge

Grup üyelerinin bireysel ya da küçük gruplar halinde hareketsiz, sessiz, sözsüz görüntüler oluşturma ve yansıma biçimidir. Öğretmenin drama süreci devam ederken belli bir anda grubu durdurarak, grubun o an üzerinde tartışıp konuşmasını sağlamasını içeren tekniktir (Akar Vural ve Somers, 2012: 30). Donuk imge çalışmaları heykel çalışmasına benzerler, bireysel ya da gruplar halinde yapılabilir. Bireyler kendi bedenlerini kullanarak zamandaki bir anı gösterirler ve akan giden bir zaman içindeki anı anlatmak gibi düşünülebilirler. Zamanı durmuş gibi düşündüğümüzde bize daha yakından bakma fırsatı veren abartısız donuk bir andır (Erdoğan, 2010).

1.1.8.5. Pantomim

Gösteri sanatları içerisinde kendine yer bulan pantomim, değişik isimlerle de anılabilmektedir. Bu isimlerin başında ise, pantomim ya da mim sanatı gelmektedir. Pantomim, gösteri sanatları içerisinde yer alırken gösteri esnasında sanatçı herhangi bir sözlü konuşmada bulunmaz. Sanatçı izleyiciye sunmak istediği temayı, konuşma yoluyla değil de yüz mimikleri ve de beden dili aracılığıyla sunmaktadır. Görsel sanatların oldukça önemli türleri arasında yer alan pantomim kavramının Türkçedeki karşılığı ise, insanların sahip oldukları duygu ve düşüncelerin, dans, eşya, müzik, beden dili ve de mimikler aracılığıyla anlatmaya yönelik sözsüz oyun anlamındadır. Bireyin bedeninin hayal gücüyle bilinçli olarak kullanılmasına imkân tanıyan, bireyin içsel duygularının ve eylemlerinin jest, mimik ve beden ile dile getirilmesini içeren tekniktir (Arıkan, 2007).

1.1.8.6. İstasyon

Yapılandırmacı yaklaşımla birlikte yaygınlaşan istasyon tekniği, yapılan bir işi daha ileriye götürmek olarak tanımlanabilir. Ele alınan konunun farklı yönlerinin çalışılabilmesi için farklı sınıf içerisinde belirli çalışma istasyonları

oluşturulur. Bu istasyonları slogan istasyonu, şiir istasyonu, öykü istasyonu, drama istasyonu, afiş istasyonu gibi çeşitlendirmek liderin elindedir (Erdağı ve Önel, 2015).

İstasyon tekniğinde sınıf gruplara bölünür, gruplar belirlenen istasyonlara dağıtılır. Bir grup çözülmesi gereken dramatik duruma ilişkin bir öykü yazmaya başlar. İkinci grubun görevi konuya ilişkin slogan bulmaktır, üçüncü grup ise afiş, broşür, duvar gazetesi hazırlamak durumundadır. Gruplara bir konu verildikten sonra belirli süreler verilir. Bir grup öyküsünü yazmaya başlarken diğeri de afiş veya sloganlarını oluşturur. Liderin vereceği yönerge ile gruplar yer değiştirir ve bir önceki grubun kaldığı yerden devam ederek öyküyü, afişi veya sloganın oluşturulmasına katkıda bulunurlar. Dördüncü grubun görevi ise diğer grupların oluşturdukları öykü, afiş veya slogandan yola çıkarak canlandırmalar yapmaktır (Adıgüzel, 2015).

1.1.8.7. Altı şapkalı düşünme tekniği

Yaratıcı düşünme teknikleri arasında yer alan, Edward De Bonu'nun altı şapkalı düşünme tekniği farklı bakış açılarıyla bir dizi kararın etkilerine bakma olanağı verir. Altı şapkalı düşünme tekniğinin amacı, bireyin düşünme etkinliğini belli bir düzene sokarak çözümlenmesini sağlamaktır. Altı şapkalı düşünme tekniği, bireye kendisi adına ya da başkaları adına düşünebileceği ve düşüncelerini ayrıştırabileceği bir ortam sağlar (Üstündağ, 2011).

Şapkaların renklerine göre anlamları şu şekildedir.

Beyaz (Tarafsız) Şapka: Beyaz şapka, saflığını, tartışmasız olarak kabul edilen bilgileri ifade eder. Çözülecek probleme ilişkin elde edilen bilgiler bu şapkanın kapsamı içindedir. Beyaz şapka ile hangi bilgilere sahibiz, hangi bilgiler eksik, ihtiyacımız olan bilgiyi nasıl elde ederiz sorularına cevap aranır.

Kırmızı (Duygusal) Şapka: Kırmızı şapka tutkuları, duyguları, sezgileri ve heyecanları ifade eder. Bu şapka sayesinde karar verme aşamasında genellikle ihmal edilen duygular hak ettiği değeri bulur. Görüşülen konu ile ilgili olarak, kişilere hiçbir dayanağı olmadan hislerini söyleme şansı verilir. Bu olay, durum hakkında neler hissediyorum, önsezilerim nedir sorusuna kırmızı şapkada cevap verilir.

Siyah (Karamsar) Şapka: Siyah şapka olumsuzlukları, riskleri, o kararın alınması durumundaki tehlikeleri ifade eder. Kara ve uyarı şapkası da denilebilir. Tehlikelere dikkat çeker. Riskleri ve alınacak kararın neden işe yaramayacağını gösterir.

Sarı (İyimser) Şapka: Sarı şapka iyimserlik, olumluluk, yapıcılık ve fırsatların değerlendirilmesi ile ilgili yararları ve fırsatları ifade eder. Olumsuzlukları, o kararın alınmasıyla sağlanacak yararları ve fırsatları temsil eder. Bu olayın bize sağlayacağı yararlar neler olabilir, sorusunun cevabı bu şapkadadır.

Yeşil (Yaratıcı) Şapka: Yeşil şapka verimlilik ve yaratıcı düşünme ile ilgilidir. Alternatifler aramak yeşil şapka düşünmesinin temel yönüdür. Yeşil şapka enerji şapkasıdır. Yeşil şapka takıldığında yeni görüş ve öneriler ortaya konulur. Önemli olan fikrin saçma olup olmaması değil, orijinal ve üretken olmasıdır.

Mavi (Değerlendiren) Şapka: Mavi şapka serinkanlı bir biçimde karar vermeyi gerektirir. Mavi şapka kontrol şapkasıdır, düşünme faaliyetini düzenler. Bütün tartışılanlar üzerinde düşünülür, toplantının sonuçları ortaya çıkarılır ve özetlenir. Kişilerin denetim mekanizmasını çalıştıran şapkadır (De Bono, 1999).

1.1.8.8. Dramatizasyon

Günümüzde sahneye koyma veya bir durumu gerçekte olduğundan daha heyecan verici ya da kötü göstermek olarak açıklanabilecek olan dramatizasyon, daha çok yazılı metne dayalı olarak bir konunun, öykünün, masalın ya da bir durumun canlandırılması anlamında kullanılır. Dramatizasyon kavramı, yaratıcı dramının metne dayalı çalışmalarının yapılmasını içeren bir tür tekniğe dönüşmüştür. Dramatizasyonda konunun ve metnin seçimi, rollerin dağıtılması öğretmen tarafından yapılır. Öğrenciler, öğretmen tarafından verilen metne bağlı kalarak beden dili ya da sözel olarak canlandırmalar yapar, kendilerine verilen metinde bulunan karakterleri canlandırırlar (Adıgüzel, 2006).

1.1.9. Yaratıcı Dramanın Temel Bileşenleri

Bu kısımda yaratıcı dramanın temel bileşenleri ve özellikleri anlatılmıştır. Yaratıcı dramanın bileşenleri incelendiğinde temel öğelerin drama lideri, katılımcılar, mekân ve konu olduğu görülmektedir (Samsunlu, 2015).

1.1.9.1. Drama Lideri

Drama aşamasının esaslarından ve en mühim etkenlerinden biri drama lideridir çünkü bir grup çalışması kapsamında, kişilerin bir yaşamışlığı veya bir olayı kendi tecrübelerini de işin içine ekleyerek fiil ve edim hallerinde oynayarak canlandırması ve anlamlandırması, liderin amaçları ve teknikleri ile meydana çıkmakta ve belirlenmektedir. Drama lideri, kendi alanında, drama ve oyun teknikleri konusunda, yeterince bilgi ve beceriye sahip olmalıdır. Drama lideri drama sürecinde olayın başlangıcını yapan, sunan, uygulayan ve değerlendiren kişidir (Samsunlu, 2015: 35).

Adıgüzel'e (1993) göre drama liderinin amaçları şunlardır:

1. Öğrencinin dramada; grup bilincine alıştırılması, değer ve fikirlerine yanıt verip geliştirebilmesi, bir rolü benimseyip oynayabilmesi, rolü, çeşitli durumları söz ve devinimlerle inceleyebilmesi için gerekli ortam sağlanmalıdır.
2. Lider, çocuğun ileriki dönemlerinde kendi duygu ve düşüncelerini seçip, bunları drama ile şekillendirip sunarak, yaşam deneyimini arttıracak cesareti vermelidir.
3. Lider öğrencilerin sözlü ve yazılı dil kullanım alanlarını genişletmeli, etkili bir dil kullanımına ve gelişimine ilgi göstermelidir.
4. Lider çalışmalarda ve daha geniş çevre şartları içinde hoşnutluklarını ve eleştirel takdirlerini geliştirme, kendilerinin ve başkalarının değerini saptamada etkili ve yardımcı olmalıdır (Adıgüzel, 1993).

1.1.9.2. Katılımcılar

Yaratıcı drama, bir grup etkinliğidir. Katılımcılar bu nedenle grup dinamiğinin oluşmasına katkıda bulunmalıdır ve en önemlisi drama çalışmalarına niçin katıldığını bilmelidir (Adıgüzel, 1993). Bireyler, çalışmalara katılım sebepleri ve çalışma sonunda ulaşacakları hedefler hakkında bilgilendirilmelidir. Drama etkinliğine katılanların, en başta küme içi bir çalışmaya hazır olmaları, kendilerini

rahat ve güvenli duyumsamaları, kendilerinde yeni ve değişik şeyler keşfetmeye hazırlıklı olmaları gereklidir ve bir bakıma bu yeterli ön koşuldur (San, 1991).

Dramada katılım gösterenlerin ilk olarak kendilerini tanımaları gerekir, çünkü dramanın uygulanabilmesi için grubun içerisinde daha küçük gruplar oluşturup onlarla münakaşa, tenkit, düşünce alışverişi yapma, değerlendirme gibi fikrîsel anlamda faaliyetler yürütülmesi lüzumludur. Bundan dolayı katılım gösterenlerin kendini anlaması, karşısındakini anlamaya çaba göstermesi ve kendini de karşısındakine anlatması gereklidir. Tüm bunları tam bir biçimde gerçekleştirebilmek için de katılım gösterenlerin kendini huzurlu ve emin hissetmesine bağlıdır. Konunun uzmanlarının da ifade ettiği gibi katılım gösterenler hususundaki en mühim konu katılım gösterenlerin kendilerini emin ve huzurlu hissetmeleri ve bu şekilde de dramanın başarıya ulaşabilmesi mümkündür. Bu durumun gerçekleşmesindeki en mühim sorumluluk ise drama liderinin olduğunu söylemek mümkündür (Samsunlu, 2015: 35).

1.1.9.3. Mekân

Drama çalışmaları açık-kapalı hemen her mekânda yapılabilir. Ancak, hemen belirtmek gerekiyor ki açık hava çalışmalarında izleyici fonksiyonunu göz ardı etmek oldukça zordur. Planlananın çok üzerinde bir kümeyle çalışma yapılması olasılığı da her zaman düşünölmelidir (Adıgözel, 1993). Yaratıcı drama çalışmaları için çok geniş bir mekân gerekmez. Eğer mekân çok geniş olursa (spor salonu gibi) o zaman küme içi iletişim zorlaşır, liderin verdiği yönergeler anlaşılamayabilir. Çok dar olursa da rahat hareket edilemez. Drama çalışmaları için bir sınıf ortamına benzer bir ortam gereklidir. Ancak, bu ortam geleneksel bir sınıftan farklı olacaktır. Ayakkabısız çalışmaların yapılabileceği bir zemini; sabit sıraların olmadığı, her türlü eyleme, olası gürültü unsurlarına ve gerekli olduğunda sergileme yapmaya elverişli bir sınıf ortamı olmalıdır. Oda ısısı ve ışığı çalışma yapmaya elverişli olmalıdır (Adıgözel, 1993).

Drama faaliyetleri için en müsait fiziksel mekân, sınıf içinde sıraları olmayan, ayakkabı olmadan faaliyetlerin yürütölebileceği, ısı, ses yalıtımı ve aydınlatma sistemi iyi olan, oyun teşhir etmeye müsait, huzurlu bir ortam olmalıdır. Mekân seçiminde mühim olan bir başka öge de faaliyet içerisinde

katılım gösterenlere zarar verebilecek dolap, masa vb. eşyaların müsait bir yere konulmasıdır. Ek olarak faaliyet ortamında ilk yardım çantasının bulunması gerekmektedir (Adıgüzel, 2014: 35).

1.1.9.4. Konu

Drama sürecinde üzerinde oynanan ele alınıp incelenen duygu ve fikirlerin bütünü konu olarak tanımlanmaktadır. Drama sürecinde ele alınan konu özel yaşamlar ve toplumun değerlerine zıt düşecek durumlar dışında bütün durumları kapsayabilmektedir. Drama oyunlarında ele alınan konular çocuklar için öğretici ve çocukları geliştirici durumlar içinden seçilmektedir. Çünkü drama genel olarak geliştirici ve öğretici olarak kullanılmaktadır (Samsunlu, 2015: 37).

1.1.10. Yaratıcı Dramanın Eğitim Öğretimdeki Yeri ve Önemi

Yaratıcı dramanın bireye öğrenme yaşantısında pek çok yararı vardır. Yaratıcı drama, öğrenme ve sosyalleşmenin yanında bireyin kendine olan güven ve saygısını da geliştirir. İletişim ve problem çözme becerilerini geliştirdiği gibi bir gruba ait olmanın gizilgücü vurgulanır. Ayrıca bağımlılık yerine bağımsız olma, edilgenlik yerine katılımcı olma, yetkinleşme, karar verme, demokratikleşme yaratıcı dramanın diğer kazanımlarıdır. Özellikle yetişkinler ve gençler uygulanan etkinliklerde, yaratılan yaşam durumları aracılığıyla çeşitli durumların incelenmesi, veli-okul ilişkileri, kent yaşamı ve sorunları, ana-baba-çocuk ilişkileri, çevre sorunları vb. konularda iletişim, bilgilendirme, çözüm bulma gibi birçok amaca hizmet etmektedir (San, 1996).

Yaratıcı drama öğrencilere yaparak yaşayarak öğrenmeyi sağlamada büyük önem taşımaktadır, özellikle canlandırma aşamasında kurulan etkileşim ve iletişim, etkileşim yoluyla öğrenmeyi, sosyal olayların canlandırılması sosyal öğrenmeyi, çocukların araştırma yapmasını içerdiğinden keşfederek öğrenmeyi, görsel, işitsel ve dokunmaya ilişkin uyarıcıların hepsini barındırdığından çok yönlü gelişimi sağlamaktadır. Bu sebeple eğitimde çocukların hem eğlenip hem de kalıcı öğrenme gerçekleştireceği drama etkinliklerine eğitim öğretimde yer vermek önem arz etmektedir (Erkoca Akköse, 2008).

1.2. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde yaratıcı drama ile ilgili yapılan araştırmalara, öğretmen adayları ile ilgili yapılan araştırmalara ve ilgili araştırmaların değerlendirilmesine yer verilmiştir.

1.2.1. Yaratıcı Drama ile İlgili Yapılan Araştırmalar

Üstündağ (1998) yaptığı “Hürriyetçi demokrasimizde temel hak ve ödevlerimiz ünitesinde yaratıcı drama yönteminin öğrencilerin erişilerine ve derse yönelik tutumlarına etkisi” başlıklı araştırmasında, yaratıcı drama yönteminin, öğrencilerin derse yönelik tutumlarına olumlu etkide bulunduğu sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca ilköğretim ikinci sınıf hayat bilgisi dersinde yaratıcı drama yönteminin etkililiğini incelemiş ve diğer yöntemlerle işlenen derslere göre yaratıcı dramanın lehine anlamlı farklar bulmuştur.

Önalın Akfırat'ın (2004) yaptığı “Yaratıcı dramanın işitme engellilerin sosyal becerilerinin gelişimine etkisi” adlı araştırmasında yaratıcı drama yöntemi ile sosyal beceri eğitimi programı hazırlanmıştır. Bu programın işitme engellilerin sosyal becerilerinin gelişimine etkisini incelemiştir. Araştırma ve analiz sonuçlarında yaratıcı drama yöntemi ile hazırlanan sosyal beceri eğitimi programının, işitme engelli çocukların genel olarak sosyal becerilerinin gelişiminde önemli bir etken olduğunu bulmuştur.

Özdemir ve Üstündağ (2007) yaptığı “Fen ve teknoloji alanındaki ünlü bilim adamlarının yaşam öyküleri ve bilime katkıları” başlıklı çalışmada yaratıcı drama yöntemini temel alarak planlamış ve ilköğretim fen bilgisi öğretmen adayları ile uygulama yapmıştır. Uygulama sonucunda elde edilen bulgulara dayanarak, geliştirilen yaratıcı drama eğitim programının yerindeliğini ve yaratıcı drama yönteminin derslerde kullanılmasının faydasını yapılan görüşmelerle de ortaya koymuştur. Yaratıcı drama yönteminin fen bilgisi dersi etkinliklerinin öğrenilmesine etkili bir biçimde fayda sağladığını görmüştür.

Atan (2007) tarafından “Resim-iş öğretmeni yetiştirmede yaratıcı drama yönteminin grafik tasarımı derslerinde kullanılmasının erişimi, tutum ve kalıcılığa etkisi” başlıklı çalışma yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda, grafik tasarımı dersinde yaratıcı drama yönteminin uygulandığı deney grubu ile geleneksel

öğretimin uygulandığı kontrol grubu arasında erişimi, kalıcılık, tutum ve uygulama puanları bakımından deney grubu lehine anlamlı bir fark olduğunu görmüştür. Deney grubundaki öğrenciler, grafik tasarımı dersinde uygulanan öğretime yönelik olarak, grafik tasarımı dersinde yaratıcı drama etkinliklerinin bilgi, beceri ve yaratıcılık konusunda başarılarını olumlu etkilediğini, demokratik bir ortamda aktif bir şekilde ders işlemekten hoşlandıkları belirtmişlerdir.

Çakır (2008) yaptığı “Anasınıfı Türkçe dil etkinliklerinde yaratıcı drama yönteminin etkililiği” adlı araştırmasında, anasınıfı çocuklarının Türkçe dili eğitiminde geleneksel yöntemlerden dramatisasyonun kullanılması ile yaratıcı dramanın kullanılmasını karşılaştırılarak, yaratıcı dramanın etkililiğini belirlemeyi amaçlamıştır. Uygulama sonucunda Türkçe dil etkinliklerinde, dramatisasyon yönteminde ve yaratıcı drama yönteminde anasınıfında eğitim gören çocukların izlediklerini anlama ve anladıklarını sözel olarak ifade etme becerileri bakımından anlamlı farklılığın olduğunu ve bu anlamlı farklılığında yaratıcı drama yönteminin lehine olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Hasırcı, Bulut ve Saban’ın (2008) yaptığı “Öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersinin bireysel ve akademik kazanımlarına ilişkin görüşleri” başlıklı araştırmasında da ilköğretimde drama dersinin öğretmen adaylarına kazandırdığı bireysel ve akademik kazanımlar belirlenmiştir. Öğretmen adaylarından elde edilen kazanımlar karşılaştırılmış, öğretmen adaylarının bireysel kazanımları akademik kazanımlardan daha çok vurguladıkları belirlenmiştir. Yaratıcı drama sürecinin öğretmen adaylarının bireysel olarak; kendilerini daha rahat ifade etme, öz güven, arkadaşlarını daha yakından tanıma, başkalarıyla etkileşime girerek daha rahat iletişim kurma, empati, sosyalleşme, eleştirel düşünme, yaratıcılık, hayal gücü gibi özelliklerinin geliştiği ifade edilmiştir.

Günaydın (2008) yaptığı “İlköğretim 6. sınıf sosyal bilgiler öğretiminde yaratıcı drama yönteminin erişimi ve tutum üzerine etkisi” adlı çalışmasında altıncı sınıf sosyal bilgiler dersinde bulunan “Demokrasi Serüveni” ünitesinin yaratıcı drama ile öğretiminin, öğrencilerin dersteki erişimleri ve derse ilişkin tutumlarının ne şekilde olduğunu belirlemeyi amaçlamıştır. Uygulama sonucunda yaratıcı drama yönteminin sosyal bilgiler dersine ilişkin tutumlarının ortalamaları arasında

anlamli farklılık olduğu ve bu anlamli farklılığında deney grubu lehine olduğu belirlenmiştir.

Kösa ve Topcu'nun (2008) tarafından yapılan "Görsel sanatlar eğitiminde bir öğretim yöntemi olarak yaratıcı drama" adlı araştırmalarında görsel sanatlar eğitiminde yaratıcı dramanın yeri ve önemi incelenmiştir. Araştırma; giriş, sanat ve sanat eğitimi, görsel sanatlarda öğretim yöntem ve teknikleri, çocuk ve yaratıcılık, oyun, drama kapsamında yapılmıştır. Görsel sanat eğitimi ve eğitsel yaratıcı dramanın amaçları ve ilkeleri arasındaki benzerliklerin çokluğuna dikkat çekilmiştir. Sanat eğitiminde dramanın en etkili yöntem olduğu vurgulanmıştır.

Aykaç (2008) yaptığı "Sosyal bilgiler dersinde yaratıcı dramanın yöntem olarak kullanılmasının öğrenci başarısına etkisi" adlı çalışmasında sosyal bilgiler dersinde "Gruplar, Sosyal Örgütler ve Kurumlar" öğrenme alanına bağlı "Hep Birlikte" temasının yaratıcı drama ile öğretilmesinin 4. sınıf öğrencilerinin üzerinde etkisinin ve öğrenci başarısını ne ölçüde etkilediğini ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Uygulama sonucunda deney ve kontrol gruplarının son test puan ortalamaları arasında anlamli düzeyde farklılık olduğu ve bu anlamli farklılığın yaratıcı drama yönteminin uygulandığı deney grubunun lehine olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Hamurcu (2009) yaptığı araştırmada "Sınıf öğretmenliği bölümü öğrencilerinin yaratıcı dramaya yönelik tutumlarını" öğrenim türü, şubeler ve cinsiyet bakımından incelemiştir. Araştırma sonuçlarına göre, sınıf öğretmenliği ana bilim dalı 3. sınıfta öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarıyla bir dönem boyunca sürdürülen drama çalışmalarının onların dramaya yönelik tutumları üzerinde olumlu etki ettiğini belirtmiştir. Öğrenim türü bakımından ikinci öğretimde okuyan sınıf öğretmeni adaylarının, genel tutumlar açısından daha olumlu tutum geliştirdikleri, şubeler bakımından da daha olumlu tutum geliştirdikleri, cinsiyet bakımından ise kız öğrenciler lehine tutum puanlarının farklılaştığı sonuçlarına ulaşmıştır.

Erbay (2009) yaptığı "Anasınıfına devam eden altı yaş çocuklarına verilen yaratıcı drama eğitiminin çocukların işitsel muhakeme ve işlem becerilerine etkisinin incelenmesi" başlıklı araştırmasında ön test son test kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda yaratıcı drama eğitiminin

çocukların işitsel muhakeme ve işlem becerilerinin gelişimini desteklediği belirtilmiştir.

Adıgüzel ve Timuçin (2010) tarafından yapılan “Bilgisayar teknolojileri öğretmenliği alanında eğitim gören aday öğretmenlerle yaratıcı drama” adlı çalışmalarında bilgisayar teknolojileri öğretmenliği alanında eğitim gören aday öğretmenlerin, eğitim psikolojisi derslerinde bazı konuları ve kazanımları yaratıcı drama yöntemi ile işlemişlerdir. Yapılan çalışmanın sonuçlarına göre, yaratıcı drama yönteminin bilgisayar teknolojileri öğretmenliği bölümü aday öğretmenlerinin akademik başarıları üzerinde olumlu etkisi olduğunu belirtilmiştir.

Kara (2011) yaptığı “Yaratıcı drama ile oluşturulmuş öykülerle işlenen Türkçe dersi” adlı araştırmasında yaratıcı drama yönteminin ilköğretim okullarında etkisini araştırmıştır. Yaptığı bu çalışmada Türkçe dersinde bulunan öyküleri yaratıcı drama yöntemi ile işlemiş ve yaratıcı dramanın daha kalıcı olduğunu, bu yöntemin Türkçe derslerinde kolaylıkla uygulanabileceğini ve yaratıcı drama ile öykü oluşturma yönteminin ilköğretim programında yer almasının faydalı olacağını belirtmiştir.

Şenol (2011) yaptığı “Deyimlerin yaratıcı drama yöntemi ile öğretimi” başlıklı çalışmasında 7. sınıf öğrencilerine Türkçe dersinde deyimlerin öğretiminde drama yönteminin geleneksel yöntemlere göre etkililiğini ve kalıcılığını belirlemeyi amaçlamıştır. Uygulama sonucunda yaratıcı drama yönteminin uygulandığı öğrenci grubunun deyimleri öğrenmedeki başarısı ve deyimlerin öğrenilmesindeki kalıcılığı geleneksel yöntemlerin uygulandığı öğrenci grubundan daha yüksek düzeyde çıkmıştır. Yaratıcı dramanın geleneksel yöntemlere göre daha etkili ve kalıcı öğrenmeler sağladı sonucuna ulaşılmıştır.

Şenol Özyiğit’in (2011) yaptığı “İlköğretim matematik dersinde yaratıcı drama uygulamalarının öğrencilerin problem çözme stratejileri, başarı, benlik kavramı ve etkileşim örüntüleri üzerindeki etkisi” başlıklı araştırması sonucunda, yaratıcı drama destekli matematik öğretim programının, öğrencilerin matematik dersi başarısını arttırdığı ve öğrencilerin benlik kavramı düzeylerinde olumlu yönde bir artışa neden olduğu gözlenmiştir.

Nayci (2011) yaptığı “İlköğretim 5. sınıf sosyal bilgiler dersinde yaratıcı dramının bir yöntem olarak kullanılmasının öğrenci başarısına etkisi” başlıklı çalışması sonucunda sosyal bilgiler dersinde yaratıcı dramının bir yöntem olarak kullanılmasının öğrenci başarısı üzerinde anlamlı bir düzeyde etkili olduğunu görmüştür.

Ceylan ve Ömeroğlu (2012) yaptığı “Yaratıcı drama eğitimi alan ve almayan 60 – 72 aylar arasındaki çocukların sosyal – duygusal davranışlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi” başlıklı çalışmasında şu sonuçlara ulaşmıştır. Yaratıcı drama eğitimi alan ve almayan 60-72 aylar arasındaki çocukların, sosyal duygusal davranışlarının çocuğun cinsiyeti, doğum sırası, kardeş sayısı annenin yaşı ve öğrenim düzeyine göre; yaratıcı drama eğitimine katılan ve katılmayan çocukların sosyal - duygusal davranışlarının cinsiyetlerine, doğum sıralarına, kardeş sayılarına, çocukların annelerinin öğrenim düzeylerine göre farklılık göstermediklerini görmüştür. Ancak çocukların annelerinin yaşlarına göre anlamlı farklılık gösterdiğini bulmuşlardır.

Aytaş (2013) yaptığı “Yaratıcı dramının algısal öğrenmedeki rolü” başlıklı çalışmasında yaratıcı drama uygulamalarının, hem algısal öğrenmeyi hem de eğitim ve öğretimde kullanılan yöntem ve teknikleri kapsamından dolayı, öğrenme sürecinde algıyı en üst düzeyde tutarak kalıcı öğrenmeyi gerçekleştirdiğini belirtmiştir. Kimi araştırmacıların çoklu zekâ olarak da adlandırdıkları öğrenme ortamının ancak yaratıcı drama uygulamaları ile gerçekleşebileceğini savunmaktadır.

Eti ve Aktaş Arnas (2016) yaptıkları “Hikâye temelli yaratıcı drama etkinliklerinin dört yaş grubu çocukların ifade edici dil gelişimine etkisi” başlıklı çalışmalarında üniversite anaokuluna devam eden dört yaş grubundaki çocuklar hikâye temelli yaratıcı drama etkinliklerinin dört yaş grubu çocukların sözel dil gelişimine etkisini incelemiştir. Sekiz adet hikâye kartı çocuklardan ifade edici dil örnekleri hikâye temelli yaratıcı drama etkinliklerinin dört yaş çocuklarının isim, fiil, zarf, bağlaç kullanımlarında anlamlı bir artışa neden olduğunu ve çocukların kullandıkları toplam cümle sayısı, sözcük sayısı ve bir cümlede yer alan ortalama sözcük sayısını da artırdığını tespit etmişlerdir.

Namdar ve Camadan (2016) tarafından yapılan “Yaratıcı drama uygulamalarının öğretmen adaylarının sosyal becerilerine etkisi” adlı çalışma sonucunda, öğretmen adayları ile yapılan yaratıcı drama uygulamalarının onların sosyal becerileri üzerinde olumlu yönde anlamlı bir etkisinin olduğu, ancak bu etkinin cinsiyet bakımından anlamlı olmadığı anlaşılmıştır. Bu bağlamda yaratıcı dramanın birçok özelliğın kazandırılmasında etkili olduğu gibi öğretmen adaylarının sosyal becerilerinin geliştirilmesinde de etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

1.2.2. Öğretmen Adayları ile İlgili Yapılan Araştırmalar

Wright ve Bottery (1997) yaptıkları “Uygulama öğretmenlerinin görüşlerine göre öğretmen adaylarını profesyonellik açısından değerlendirme” adlı çalışmalarında öğretmen adaylarını uygulamada gözlemlemeyi amaçlamışlardır. Bu amaçla, 90 uygulama öğretmeni ile gerçekleştirdikleri çalışmada, öğretmen adaylarının gözlem yaptığı dersleri değerlendirmeyi, çalışmaya katılanların büyük çoğunluğunun oldukça önemli gördüğü tespit edilmiştir. Bu açıdan öğretmen adaylarını değerlendirmenin ve onlara tavsiyeler vermenin çok önemli olduğu görüşünün, çalışmaya katılanların tamamına yakını (% 94,4) tarafından benimsendiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu da öğretmen adaylarının uygulama okullarında gerçekleştirdikleri çalışmaların değerlendirilmesinin ve onlara yapıcı dönüt sağlanmasının oldukça önemli olduğunu göstermektedir.

Ormancı ve Şaşmaz Ören (2010) tarafından “Sınıf öğretmeni adaylarının, yaratıcı dramanın ilköğretim derslerinde kullanımına yönelik görüşlerin belirlenmesi” amacıyla nitel bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın sonuçlarına göre; öğretmen adayları üniversitede aldıkları yaratıcı drama dersinin meslek hayatlarına katkıda bulunacağını belirterek yaratıcı dramanın eğlenceli bir ders olduğunu ifade etmişlerdir. Ayrıca öğretmen adayları yaratıcı dramanın ilköğretimde kullanılmasının öğrencilerin empati kurma, yaratıcı ve eleştirel düşünme, özgüven kazanma, sosyalleşme, iletişim kurma gibi kazanımları gerçekleştirebilmelerine katkı sağlayacağını ifade etmişlerdir.

Yeşilyurt ve Semerci (2011) tarafından yapılan “Uygulama öğretmenlerinin öğretmenlik uygulaması sürecinde karşılaştıkları sorunlara

ilişkin” başlıklı nitel çalışmada sorunlar tespit edilmiştir. Uygulama öğretmenlerinin öğretmen adayları ile ilgili; derse önem vermeme, devamsızlık, isteksizlik ve ciddiyetsizlik gibi konularda sorun yaşadıkları belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersine yeterince önem vermemelerinin nedeni olarak, adayların dersi geçme endişesi olmadığı için bu dersi diğer lisans derslerine göre ikinci planda tuttukları ve hatta dersi eğlence, dinlenme ve zaman kaybı olarak gördükleri tespit edilmiştir.

Altıntaş ve Kaya (2012) yaptıkları “Fen bilgisi öğretmen adaylarının drama yöntemiyle fen ve teknoloji dersinin işlenmesine yönelik öz-yeterlik ve tutumları” konulu makale çalışmalarında, 3. ve 4. sınıflarında öğrenim gören 190 öğretmen adayının fen ve teknoloji dersinin drama yöntemi ile işlenmesine ilişkin öz-yeterlik ve tutumlarını belirlemek amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının drama yöntemine ilişkin ortalama öz-yeterlik puanlarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilirken, drama yöntemiyle fen ve teknoloji dersinin işlenmesine yönelik ortalama tutum puanlarının kızlar lehine anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur. Ayrıca araştırmada, tutum puanlarının sınıf düzeyine göre anlamlı bir farklılık göstermediği, drama eğitimi alma değişkenine göre ise drama eğitimi alan öğrencilerin lehine anlamlı bir farklılık gösterdiği ifade edilmiştir.

Kılıç ve Eyüp (2013) tarafından hazırlanan “Türkçe öğretmeni adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algıları” konulu makale çalışmasında, Türkçe öğretmeni adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterliklerini belirlemek amaçlanmaktadır. Araştırma sonucunda Türkçe öğretmeni adaylarının “orta derecede katılıyorum” düzeyinde yaratıcı drama kullanmaya yönelik öz yeterlik algısına sahip oldukları tespit edilmektedir. Öğretmen adaylarının ‘Tiyatro ve Drama Uygulamaları’ derslerini almış oldukları halde kendilerini yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik, tam anlamıyla hazır hissetmedikleri sonucuna ulaşılabileceği ifade edilmektedir.

Öner ve Aydın (2016) yaptıkları “Öğretmen adaylarının okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması dersleri ve bu derslerin paydaşlarından beklentileri” adlı çalışmalarında öğretmen adaylarının staj uygulamalarında paydaşlardan beklentilerini tespit etmeyi amaçlamışlardır. Öğretmen adaylarının öğretim

elemanlarından; kendileriyle sık sık irtibat halinde olup ilgilenmeleri, kendilerini değerlendirerek eksiklerini gidermeleri, ara sıra gözlem yapmak için okula gelmeleri, uygulama öğretmeniyle sürekli iletişim içinde olup kendileri hakkında bilgi alışverişinde bulunmaları ve gelişimlerini düzenli olarak takip etmeleri beklentisi içinde oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Burada öne çıkan bu sonuç, okul uygulamaları sürecinde izleme, gözlem ve yapıcı değerlendirmelerin ne kadar önemli olduğunu ortaya koymaktadır.

Eret Orhan (2017) yaptığı “Türkiye’de öğretmen adaylarının öğretmen eğitimi hakkındaki görüşleri” başlıklı çalışmasında aday öğretmenlerin Türkiye’de aldıkları öğretmenlik eğitimini incelemeyi amaçlamıştır. Bu amaç doğrultusunda, öğretmenlik uygulaması dersi ile ilgili bölümde, uygulamaların takibinin ve değerlendirmelerin yeterince yapılmadığı saptanmış olup, yine öğretmen adaylarının okullarda yeterince uygulama yapma imkânını bulamadığını, uygulamalarda gerekli yönlendirmelerin yapılmadığını, okullarda gerçekleştirilen etkinliklerin ise güncel ve ihtiyaca yönelik olmadığını tespit etmiştir.

Aslan ve Sağlam (2018) yaptıkları “Öğretmenlik uygulaması dersini, öğretmen adaylarının görüşlerine göre değerlendirme” başlıklı nicel çalışmalarında, öğretmen adaylarının öğretim elemanlarını, uygulama öğretmenlerini ve okul yöneticilerini yeterli görmediklerini tespit etmişlerdir. Öğretmen adaylarının bu dersin paydaşlarından (öğretim elemanı, uygulama öğretmeni, okul yöneticileri) çeşitli beklentiler içinde olduğunu belirtmişlerdir. Bu doğrultuda öğretmen adayları öğretim elemanlarından; süreci takip etmeleri ve kendileriyle okullara gitmeleri şeklinde, uygulama öğretmenlerinden ise; yeterli rehberlik sağlamaları yönünde beklenti içinde oldukları görülmüştür. Ayrıca öğretim elemanlarının ve uygulama öğretmenlerinin süreçteki sorumluluklarını yerine getirmediği sonucuna da ulaşılmıştır.

Dündar (2018) yaptığı “Sosyal bilgiler bölümü öğretmen adaylarının eğitimsel drama uygulama yeterlikleri ile yaratıcı drama dersine yönelik tutumlarının incelenmesi” adlı çalışması sonucunda elde edilen bulgularda, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersine yönelik tutumları ile eğitimsel drama uygulama yeterlikleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişkinin olduğunu saptamıştır. Drama sürecini değerlendirme yeterliği ile yaratıcı

drama dersine yönelik tutum arasında yüksek seviyede pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğunu tespit etmiştir.

1.2.3. İlgili Araştırmaların Değerlendirilmesi

Alan yazının taranması sonucunda yaratıcı drama yöntemini kullanmanın farklı konu alanlarında ya da derslerde öğrenmeye, erişmeye ve başarıya olumlu etkileri olduğu tespit edilmiştir. Yaratıcı drama yönteminin, sosyal becerilerin kazandırılmasında ve geliştirilmesinde, yabancı dil öğretiminde ve dil gelişiminde, eğitim ve öğretimde bulunan öğrenme öğretme etkinliklerinde, öykü yazma becerisinin gelişmesinde, fen ve teknoloji alanında, nitelikli öğretim arasında bağ kurmada vb. birçok alanda kullanılmasının bilgi edinme düzeyini artırdığı ve olumlu etkilere sahip olduğu gözlenmektedir. Pek çok alanda yaratıcı dramanın yöntem olarak kullanıldığı görülmüştür.

Öğretmen adayları ile ilgili alan yazın taraması incelendiğinde ise öğretmen adaylarının okullarda yaptığı öğretmenlik uygulamalarında yaratıcı dramanın yöntem olarak kullanılmasının ders anlatımlarına sağlayacağı katkılara yönelik öğretmen görüşlerine ve yaratıcı drama yöntemi ile işlenen öğretmenlik uygulamaları dersinde karşılaşılan güçlüklerle değinildiği çalışmaya rastlanmamıştır. Bu bakımdan yapılacak bu araştırmanın alan yazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

Çalışmanın bu kısmında araştırmanın modeline, çalışma grubuna, veri toplama araçlarına, verilerin toplanma sürecine, verilerin analizinde kullanılan tekniklere, araştırmaya yönelik geçerlik ve güvenirlik çalışmalarına yer verilmiştir.

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmaya ait verilerin toplanması, analizi ve yorumlanması sürecinde nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma yöntemidir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Araştırma durum çalışması olarak desenlenmiştir. Durum çalışması araştırmanın hem ürünü hem de nesnesi olabilecek nitel çalışma içerisindeki bir desen türüdür. Durum çalışması araştırması, araştırmacının gerçek yaşam, güncel sınırlı bir durum ya da belli bir zaman içerisinde çoklu sınırlandırılmış durumlar hakkında çoklu bilgi kaynakları (örneğin gözlemler, mülakatlar, görsel-işitsel materyaller, dokümanlar ve raporlar) aracılığıyla detaylı ve derinlemesine bilgi topladığı bir durum betimlemesidir. Durum çalışmasındaki analiz birimi birden fazla durum çalışması veya tek bir durum çalışması olabilir (Yin, 2009). Bu araştırma deseninde durumu gerçek ortamında, kendi akışı içerisinde derinlemesine incelemek ve etraflı bir şekilde betimlemek amaçlanmaktadır.

Merriam'a (2015) göre nitel araştırma yapan araştırmacılar, insanların yaşamlarını nasıl yorumladığıyla, dünyalarını nasıl inşa ettikleriyle ve deneyimlerine ne anlam kattıklarıyla ilgilendiklerini ifade eder ve bu nedenle nitel araştırmaların temel amacının insanların hayatlarını ve deneyimlerini nasıl kavradığını anlamak olduğunu söyler. Araştırmacı tarafından bir duruma ilişkin etkenler (ortam, bireyler, olaylar, süreç) bütüncül bir yaklaşımla araştırılır ve bireylerin ilgili durumdan nasıl etkilendikleri üzerine odaklanılır.

Bu araştırmada ele alınan durum ise öğretmen adaylarının gerçek yaşam alanı olan okullardaki öğretmenlik uygulamaları dersinde yaratıcı drama yöntemini kullanırken karşılaştıkları güçlüklerle yönelik görüşlerini belirlemeye çalışmak ve bu güçlüklerle çözüm önerileri sunmaktır.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalında 2017-2018 öğretim yılı güz döneminde öğrenim gören 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubu katılımcılarını eğitim fakültelerinin öğretmenlik uygulaması dersi kapsamında okullara rastgele gönderdiği öğretmen adayları oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarına kod isimler verilerek K1, K2, K3, K4 olarak kısaltılmıştır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak gözlem ve öğretmen adaylarının görüşlerinin alındığı bireysel görüşme tekniğı kullanılmıştır. Araştırma verilerine ulaşma adına, gerekli alan yazın taraması gerçekleştirildikten sonra öğretmen adaylarına açık uçlu soruların da yer aldığı yarı yapılandırılmış 2 adet görüşme formu oluşturulmuştur. Görüşme formu, görüşmecinin kaynak kişi ile gerçekleştirdiğı görüşme sırasında karşılıklı görev ve beklentileri ifade eden ve aynı zamanda sorular ile ilgili bilgiler içeren belgedir (Gelen, 2007). Birinci form adaylarla gerçekleştirilen bir ön görüşme niteliğindedir. Bu formda öğretmen adaylarının kişisel bilgilerinin yanı sıra yaratıcı drama hakkındaki görüşleri ve öğretmenlik uygulamaları dersinden beklentilerini içeren kısım bulunmaktadır.

İkinci form ise öğretmenlik uygulaması dersinde yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik 12 sorudan oluşan bireysel görüşme formudur. Bu formda aday öğretmenlere her hafta bir saat yaratıcı drama eğitimi verildikten sonra, öğretmenlik uygulamaları dersinde yaratıcı drama yöntemini kullanarak ders anlatmaları sağlanmıştır. Yapılan bu uygulama gözlemlenerek, sonuçlar aday gözlem formlarına kaydedilmiştir. Bireysel görüşmelerin içerik analizinde soruların amaca hizmet edip etmediğini belirlemek amacıyla araştırmanın

katılımcılarından olan iki sınıf öğretmeni adayı ile pilot görüşme yapılmıştır. Yapılan pilot görüşmelerin ses kaydının bilgisayar ortamına dökümü gerçekleştirilmiş, bu dökümler incelenerek sınıf öğretmenlerinin görüşme sorularını anlayıp anlamadığı değerlendirilmiş ve gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Ardından karşılaşılan güçlükler kaydedilmiş ve uygun dönütler sağlanarak uygulama öğretmeni ve ders akademik sorumlusu ile ortak hazırlanan ders anlatımları yinelenmiştir. Görüşme sorularının oluşturulmasında alan uzmanlarının ve nitel çalışmalar yürüten araştırmacıların görüşlerinin alınmasına dikkat edilmiştir. Uygulamalar sonunda yaratıcı drama yönteminin öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulamaları dersine ilişkin görüşlerine yer verilmiştir. Ayrıca öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanırken karşılaştığı güçlükler ve karşılaşılan güçlükleri yenmek için çözüm önerileri bireysel görüşme ile belirlenerek kaydedilmiştir.

2.3.1. Yaratıcı Drama Yöntemine İlişkin Bilgi Formu

Sınıf öğretmeni adaylarının yaratıcı drama yöntemine ilişkin görüşlerini almak amacıyla araştırmacı tarafından görüşme formu (EK-2) geliştirilmiş, uzman görüşü alınarak yeniden düzenlenmiştir. Araştırmacı tarafından hazırlanan yaratıcı drama ile ilgili bilgi formu üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kişisel bilgiler, ikinci bölümde yaratıcı drama hakkındaki görüşler ve üçüncü bölümde öğretmenlik uygulamaları dersinden beklentiler (idareciler, uygulama öğretmeni, öğrenciler, okul çalışanları, okulun fiziki yapısı) yer almaktadır. Bu veri toplama aracının geliştirilmesinde uzman görüşü alınarak kapsam geçerliği sağlanmıştır. Uzman görüşleri doğrultusunda formun ilk halinde yer alan sorulara ek sorular eklenmiştir, sorular genelden özele doğru sıralanmıştır.

Birinci bölüm olan kişisel bilgi formunda öğretmen adaylarının cinsiyeti, ders adı, sınıfı, drama eğitimi alma durumları, drama dersi ile ilgili kısa yanıtlı soruların bulunduğu sorular yer almaktadır.

İkinci bölüm olan yaratıcı drama hakkındaki görüşlerde, öğretmen adaylarına;

- Yaratıcı drama denilince aklınıza neler geliyor, bu kavram hakkında neler biliyorsunuz?

- Sizce yaratıcı drama yöntemi eğitim öğretimin hangi kademesinde kullanılmalıdır, neden? (ilkokul, ortaokul, lise, lisans, ön lisans, lisansüstü)
- Sizce öğretmen adayları yaratıcı drama konusunda yeterli eğitim alıyor mu? Bu konudaki düşünceleriniz ve önerileriniz nelerdir?
- Öğretmenlik uygulamaları dersinde yaratıcı drama yöntemi kullanılmalı mıdır? Neden?
- Yaratıcı dramanın aşamaları nelerdir? Yaratıcı drama yönteminde kullanılan tekniklerden üç tane yazar mısınız? soruları yöneltilmiştir.

Üçüncü bölümde ise öğretmen adaylarının, öğretmenlik uygulamaları dersinden beklentileri sorulmuştur ve adayların bu beklentileri idareciler, uygulama öğretmeni, öğrenciler, çalışanlar ve okulun fiziksel yapısı bakımından sınıflandırarak açıklamaları istenmiştir.

2.3.2. Öğretmen Adaylarının Derslerini Anlatması

İlk olarak öğretmenlik uygulaması 4. sınıf öğrencilerinin okula öğretmen adayı olarak gelmesiyle bu çalışmanın planlandığı okul idaresine bildirilmiştir. Okulda 14 hafta geçirecek olan stajyer öğretmenlere uygulama öğretmeni dinleme ve sınıfı gözlemleyip izledikten sonra ders anlatma süreçlerine başlamadan önce; çalışmanın adından, amacından ve içeriğinden bahsedilmiştir. Ardından yaratıcı drama alanında sertifikası ve uygulama yeterliliği olan uygulama öğretmeni tarafından, stajyer öğretmenlere yaratıcı drama eğitimi verileceği bildirilmiştir. Yaratıcı drama eğitimi alan sınıf öğretmeni adaylarının ders anlatımlarında zaman zaman yaratıcı drama yöntemini kullanmaları istenmiştir ve adayların yaratıcı drama yöntemini kullanırken karşılaştıkları güçlükler ve çözüm önerileri konulu çalışma için okul idaresi ve adayların da onayıyla gerekli izinler hazırlanmış ve çalışmaya başlanmıştır. Yaratıcı drama yöntemi ile yapılandırılmış etkinlik planlarının hazırlanışında gerekli uzman yardımı alınmış ve uygulanacak oturumlar hazırlanmıştır. Planın niteliğine göre oturumlar kimi zaman okulun çok amaçlı salonunda, kimi zaman sınıf ortamında yapılmıştır. Ardından yaratıcı drama yöntemi ile yapılandırılarak hazırlanan 7 ders oturumu öğretmen adaylarına her hafta müsait oldukları anlarda uygulanmıştır. Bu uygulamalara drama eğitiminin önemli olduğunu düşünen ve derslerinde fayda

sağlayacağına inanan İshakoğlu ilkokulundan gönüllü öğretmenler de katılmıştır. Yapılan uygulamalara benzer sunumlar 2-C sınıfında örnek olması amacıyla öğrencilerle birlikte de işlenmiştir. Ders oturumları ekte verilmiştir (EK-8).

Plan uygulamaları genelde okul çıkışlarında 15.00 - 16.00 saatleri arasında gerçekleştirilmiştir. Uygulama sırasında araştırmacı tarafından etkinliklerin düzenini bozmamak adına dikkat edilerek fotoğraf ve video çekimleri yapılmamıştır. Planların uygulanmasının ardından, öğretmen adaylarının vize sınavı sonrası gerçekleştirecekleri ders anlatımlarında yaratıcı drama yöntemini kullanmaları istenmiştir.

Öğretmenlik uygulamaları dersi gereğince öğretmen adayları ders anlatımlarını gerçekleştirmiştir. Bu ders anlatımlarını ilk haftalarda konuların kazanımlarına bakarak hazırladıkları planlar doğrultusunda işleyen adaylar, ilerleyen haftalarda almış oldukları yaratıcı drama eğitiminden de faydalanarak ve uygulama öğretmeninden yardım alarak yaratıcı drama ile yapılandırılmış ders anlatımlarını gerçekleştirmişlerdir. Gerçekleştirdikleri yedi haftalık ders anlatımları araştırmacı gözlemci tarafından hafta hafta izlenerek, yorumlarla değerlendirilerek aday gözlem formlarına kaydedilmiştir. Yapılan bireysel görüşmelerle bir sonraki ders anlatımlarına yönelik gerekli dönütler hem sözel olarak hem de yazılı olarak bireye iletilmiştir.

2.3.3. Yaratıcı Drama Eğitimi Sonrası Görüşme Formu

Araştırmacı tarafından hazırlanan yaratıcı drama eğitimi sonrası görüşme formu tek açık uçlu sorudan oluşmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarına, “genel bir değerlendirme yapacak olursanız, öğretmenlik uygulaması dersi kapsamında almış olduğunuz yaratıcı drama eğitimi hakkında neler söyleyebilirsiniz?” sorusuna cevap aranmıştır. Öğretmen adaylarının süreci nasıl geçirdikleri ve bu süreçte neler öğrendikleri sorusu sorulmuştur (Ek-3). Sürecin ardından öğretmen adaylarının verdiği cevaplar tablolştırılarak, içerik analizleri yapılmış ve doğrudan alıntılara da betimsel analizlere yer verilmiştir.

2.3.4. Öğretmenlik Uygulaması Öğretmen Adayı Ders Gözlem Formu

Bu bölümde tüm öğretmen adaylarına Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğretmenlik uygulaması öğretmen adayı ders gözlem formu uygulanmıştır (Ek-4). Öğretmen adaylarının anlattığı dersler hafta hafta gözlemlenerek, aday gözlem formuna yorumlarla birlikte eklenmiştir. Öğretmen adaylarının gözlem formları her biri için ayrı ayrı tablolaştırılarak bulgularda içerik analizi ve betimsel analiz yapılmıştır.

2.3.5. Öğretmenlik Uygulaması Dersi Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Bireysel Görüşme Formu

Sınıf öğretmeni adaylarının yaratıcı drama yöntemine ilişkin görüşlerini almak amacıyla araştırmacı tarafından bireysel görüşme formu geliştirilmiş, uzman görüşü alınarak forma son hali verilmiştir. Görüşme, nitel araştırmalarda kullanılan veri toplama yöntemlerinden bir tanesidir. Görüşme yoluyla, deneyimler, tutumlar, düşünceler, niyetler, yorumlar ve zihinsel algılar ve tepkiler gibi gözlenmeye, anlaşılmaya çalışılır (Yıldırım ve Şimşek, 2006: 120).

Hazırlanan bireysel görüşme formu için kolay anlaşılabilir, açık uçlu, farklı türden sorular, alternatif soru ve sondalar hazırlanmış, sorular mantıklı bir biçimde düzenlenmiştir. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalında görev yapmakta olan iki öğretim elemanının görüşleri doğrultusunda güncellenmiştir.

2.3.6. Öğretmen Adayı Dönem Sonu MEBBİS Genel Değerlendirme Formu

Bu form Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğretmenlik uygulamaları kılavuzundan alınmıştır. Uygulama öğretmenin öğretmen adaylarının anlattığı tüm derslere verdiği puanların aritmetik ortalamasının alınmasının ardından, ders akademik sorumlusunun da bu ortalamaya eklemiş olduğu puanla dönem sonu notu şeklinde değerlendirilmiştir (Ek-6).

2.4. Verilerin Elde Edilme Süreci

Çalışmanın verileri toplanırken ilk olarak Rize İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden yasal izinler alınmıştır. Gerekli yasal izinler alındıktan sonra öğretmen adaylarına ölçeklerin nasıl doldurulacağı anlatılmış, çalışmanın içeriği hakkında bilgi verilmiştir. Araştırmada yapılacak olan etkinliklerle ilgili örnek formlar verilmiş ve aynı zamanda çalışmanın önemi noktasında bilgilendirmeler yapılmıştır. Öğretmen adaylarına ölçekleri doldururken objektif ve tarafsız gözlemlerini yansıtmaları gereği üzerinde durulmuş, aynı zamanda aynı uyarılar bireysel görüşme uygulamalarında da yapılmıştır. Her form ilgili öğretmen adayı tarafından ayrı ayrı doldurulmuştur.

2.5. Araştırmada Kullanılan Veri Analizi Teknikleri

Verilerin analizinde içerik analizi ve betimsel analiz kullanılmıştır. İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Betimsel analizde ise özetlenen ve yorumlanan veriler, içerik analizinden daha derin bir işleme tabi tutulur ve betimsel bir yaklaşımla fark edilemeyen kavram ve temalar bu analiz sonucu keşfedilebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Araştırmada görüşmeler sonucu elde edilen nitel veriler içerik analizi ile kodlanmış, kodlar ve temalar düzenlenmiş, ifadelerin frekansları hesaplanarak tablolaştırılmış, ardından bulgular tanımlanmış ve yorumlanmıştır. Betimsel analizde görüşülen kişilerin görüşlerini çarpıcı bir şekilde yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verilir ve bu tür bir analizin amacı elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Öğretmen adaylarının görüşlerinden doğrudan alıntılar yapılarak görüşler desteklenmiştir. Bireysel görüşmelerin içerik analizi ve betimsel analizi tablolar halinde bulgular bölümünde verilmiştir.

2.6. Araştırmaya İlişkin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları

Güvenirlik ve geçerliğin sağlanması bakımından ilgili alan yazın taranarak araştırma bulguları desteklenmiştir. Ayrıca araştırmanın güvenilirliği ve geçerliliğini artırmak için doğrudan görüşmeye geçilmemiş ve görüşmeye

başlamadan önce öğretmen adaylarının kendilerini rahat hissetmeleri için kısa sohbetler yapılmıştır.

2.6.1. Araştırmaya İlişkin Geçerlik Çalışmaları

Yaratıcı drama yöntemine ilişkin bilgi formunun ve yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik bireysel görüşme formunun kapsam geçerliğine ilişkin iç geçerliliği sağlamak için Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalında görev yapmakta olan iki öğretim elemanı tarafından maddelerin uygunluğu incelenmiştir. Böylece kapsam geçerliği alan uzmanlarının görüşleri alınarak sağlanmıştır. Maddelerin tamamı uygun bulunmuştur. Bazı maddelerde güncelleme yapılması, bazı maddelere de sonda eklenmesi gerektiği önerilmiştir. Gerekli görülen maddelerde araştırmacı tarafından güncelleme yapılmıştır ve sondalar eklenmiştir.

2.6.2. Araştırmaya İlişkin Güvenirlik Çalışmaları

Görüşme formu doğrultusunda araştırmanın amacı ve görüşme ile neyin hedeflendiği ifade edilmiştir. Gerçekleştirilen görüşmelerde bireysel yorumlardan uzak durulmuş ve öğretmen adayları herhangi bir şekilde yönlendirilmemiştir. Ayrıca öğretmen adaylarına, kendilerine yöneltilen soruları rahatlıkla cevaplamaları için yeterli süre tanınmıştır. Veri kaybını önlemek için görüşmeler ses kayıt cihazı ile katılımcıların bilgileri doğrultusunda kaydedilmiştir. Görüşme yapılan öğretmen adaylarının gerçek isimleri görüşme formunda da belirtildiği üzere etik kurallar gereği gizli tutulmuştur, bu nedenle kod isimler (K1, K2, K3, K4) verilmiştir. Ses kayıt cihazı ile kaydedilen ve ses dosyaları şeklindeki veriler görüşmelerin gerçekleştiği gün içinde bilgisayara aktarılmıştır. Bilgisayar ortamına aktarılan bu veriler microsoft word programında yazılarak transkript edilmiştir. Gerekli verilerin yazılı bir rapor haline getirilmesinden sonra verilerin analizine geçilmiştir. Uygulama sonrasında, öğretmen adaylarının açık-uçlu sorulara verdikleri yanıtlar hem araştırmacı hem de araştırmacı dışında bir öğretim üyesi tarafından ayrı ayrı incelenmiştir. Elde edilen veriler ışığında oluşturulan tema ve alt temalar kapsamında “görüş birliği” ve “görüş ayrılığı” olan konular

tartışılmış; ikinci sorunun yanıtının ortak tema ve alt temalar altında toplanması kararı alınarak gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Sorulan 12 sorudan 1 soruda görüş ayrılığına düşülmüştür. Araştırmanın güvenilirlik hesaplaması için Miles ve Huberman'ın (1994) önerdiği güvenilirlik formülü kullanılmıştır. Güvenirlik = Görüş Birliği / (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı) hesaplama sonucunda araştırmanın güvenilirliği % 91 olarak hesaplanmıştır. Güvenirlik hesaplarının % 70'in üzerinde çıkması, araştırma için güvenilir kabul edilmektedir. Burada elde edilen sonuç, araştırma için güvenilir kabul edilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

Bu bölümde, alt problem sırasına göre verilmiş araştırma bulguları ve bu bulgularla ilgili değerlendirmeler yer almaktadır.

3.1. Yaratıcı Drama Yöntemine İlişkin Bilgi Formundan Elde Edilen Bulgular

3.1.1. Kişisel Bilgiler

Tablo 1

Kişisel Bilgiler

Tema	Kod	Frekans (f)
Drama eğitimi alma durumu	Evet	4
	Hayır	-
Drama eğitiminin alındığı yer	Lisans zorunlu ders	4
Drama ile ilgili projelere katılma durumları	Evet	-
	Hayır	4
Lisans düzeyinde alınan drama dersini yeterli bulma durumları	Evet	2
	Hayır	2
Evet, yanıtını veren katılımcıların gerekçeleri	Geliştirilebilir ve İçselleştirilebilir olması	2
	Kısmen yeterli olması	1
	Ders işleyebilecek kadar yeterli	1
Hayır, yanıtını veren katılımcıların gerekçeleri	Ders sayısı artırılmalı	2
	Çok zaman alıcı ders	2

Tablo 1’de öğretmen adaylarının yaratıcı drama eğitimi alma durumlarına bakıldığında, adayların tamamının drama eğitimi aldıklarını belirttikleri görülmektedir. Drama eğitiminin alındığı yer sorulduğunda öğretmen adaylarının tamamının alınan drama eğitiminin lisans zorunlu ders olarak fakültelerde alındığı görülmektedir. Öğretmen adaylarına üniversitede alınan drama dersini yeterli bulma durumları sorulduğunda, K1 ve K2 dersi yeterli bulduklarını belirtmişlerdir. “Evet, yeterlidir, çünkü bu dersi geliştirmek ve içselleştirmek bize

kalmıştır.” (K1) cevabını vererek yaratıcı drama dersinde almış olduğu eğitimin kısmen yeterli olduğunu belirtmiştir. (K2) “*Örnek bir ders anlatımı yapacak kadar yeterlidir*” cümleleriyle ifade ederken, yine kısıtlamalara yer verdiğini sadece ders anlatımı yapacak kadar yeterlidir demesi aslında kısmen yetersiz olduğunu vurguladığı anlaşılmaktadır. (K3) “*Hayır dersi yeterli bulmuyorum, bu kadar eğlenceli ve etkili bir dersin ders sayısı artırılmalıdır*” cümlesiyle dersin yeterli olmadığını belirtmiştir. K4 ise ders saatlerini yetersizliğine şu cümleleriyle dikkat çekmiştir. “*Kısmen yeterli, ancak ders saatleri artırılabilir.*” cevabını vererek drama derslerinde aldığı dersin yetersiz ve az olduğunu vurgulamış, dersin ders saatlerinin artırılması gerektiğini belirtmiştir. Bu görüşlerden yola çıkarak öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersinin ders saatlerinin artırılmasının faydalı olacağı görüşünde oldukları görülmektedir. Ayrıca drama derslerinin çok eğlenceli ve aynı zamanda çok etkili olduğunu düşünen öğretmen adaylarının bu dersi gerekli bulmaları da yapılacak çalışma açısından ön görüşme olarak büyük önem taşımaktadır.

3.1.2. Yaratıcı Drama Hakkındaki Görüşler

Tablo 2

Yaratıcı Drama Denildiğinde Aklınıza Neler Geliyor?

Tema	Kod	Frekans (f)
Sosyal beceriler	Oyun	4
	Yaşam	1
Öğrenme becerileri	Yaparak yaşayarak öğrenme	2
Sınıf ortamı	Özgür bir ortam	1
İlgi uyandırma	Herkes için olması	1
Dramanın aşamaları	Isınma çalışmaları	1
	Rahatlama çalışmaları	1
İşleniş	Eğlenerek öğrenme	2
	Kalıcı olması	1
	Etkili olması	1
Genel kültür	Yunanca kökenli olması	1
	Ritim	1
Dramanın teknikleri	Pantomim	1

Tablo 2’de öğretmen adaylarının yaratıcı drama hakkındaki görüşlerine bakıldığında, yaratıcı dramanın öğretmen adaylarının aklına birçok değişik

kavram getirdiği görülmektedir. K1 yaratıcı drama yaşamın kendisidir, diyerek dramayı yaşamının kendisi olarak görmektedir. K2 ve K3 yaratıcı drama yaparak yaşayarak öğrenmedir derken yaratıcı drama yöntemi ile yaparak yaşayarak öğrenme yöntemini eş değer de tutmuştur. K2 ve K3 yaratıcı drama eğlenerek öğrenmedir, demiştir. K4 yaratıcı drama derken öğretim yöntemlerinden pandomim tekniğini hatırladığını belirtmiştir. K2 yaratıcı drama denilince dramanın aşamalarından ısınma ve rahatlama aşamalarını hatırlamıştır. K3 ise bu kavramın Yunanca bir terim olduğuna dikkat çekmiştir. Bu da gösteriyor ki yaratıcı drama denilince öğretmen adaylarının aklına farklı anlamlar ve farklı kavramlar gelmektedir.

Tablo 3

Sizce Yaratıcı Drama Yöntemi Eğitim Öğretimin Hangi Kademelerinde Kullanılmalıdır? Neden?

Tema	Kod	Frekans (f)
Süreç	Hemen hemen dönemde gereklidir	4
	Her yaşta ve her kademede gerekli oluşu	4
Gerekçe	Katılımcıyı merkeze alır	2
	Faydalı olması	1
	Çok güçlü bir yöntem	1
Bilişsel öğrenme	Yaparak yaşayarak öğrenme sağlaması	1

Tablo 3'e bakıldığında, yaratıcı drama yönteminin eğitim ve öğretimin hangi kademesinde kullanılması gerektiği sorusuna öğretmen adaylarının hepsi eğitim ve öğretimin her kademesinde yaratıcı drama gereklidir cevabını vermiştir. Gerekçe olarak tüm öğretmen adayları yaratıcı drama yönteminin her yaşta ve her kademede gerekli olduğu kanısındadır.

“Yaratıcı drama yöntemi öğrenme öğretme etkinliklerinin vazgeçilmez unsurudur, hele ilkokul çocuklarında en etkili yöntemdir, bu sebeple her kademe de gereklidir.” (K2)

“Yaratıcı drama dersini üniversitede tanıdım ve bayıldım. Bu ders sayesinde kendimi çok rahat hissettim ve arkadaşlarımla olan yakınlığım ve bağlılığım arttı. Bence her yaşta her kademe de gerekli bir yöntem.” (K3)

Yaratıcı dramanın her yaşta gerekli olduğunu belirten öğretmen adaylarının tamamı gerekçe olarak da her yaşta ve her kademedede gerekli olduğunu belirtmişlerdir. (K4)

“Yaratıcı drama yöntemi çok güçlü ve faydalı bir yöntemmiş. Bizim yıllarımızda bu yöntemin kullanılmaması büyük kayıp, yeni nesil için ise büyük bir kazançtır.” cümleleriyle yaratıcı dramanın faydalarına gönderme yapmıştır. (K2)
“Yaratıcı drama katılımcıyı merkeze alır.” görüşünü belirtmiştir. K1 ise *“Yaratıcı drama yaparak yaşayarak öğrenme sağlar.”* ifadesini kullanmıştır. Bu da gösteriyor ki yaratıcı drama yöntemi öğrenme ve öğretme etkinliklerinde oldukça faydalıdır. Ayrıca öğretmen adaylarından K3’ün söyleminden yola çıkılarak üniversitede aldığı bu dersten memnuniyetini dile getirmesi yaratıcı drama yönteminin her yaşta ve her kademedede gerekli olduğunun kanıtıdır yorumu yapılabilir.

Tablo 4

Sizce Öğretmen Adayları Yaratıcı Drama Konusunda Yeterli Eğitim Alıyor mu? Bu Konudaki Düşünceleriniz ve Önerileriniz Nelerdir?

Tema	Kod	Frekans (f)
Ders sayısı	Ders sayısı artırılabilir	4
	Her yıl yaratıcı drama ders olmalı	4
	Yeterlidir	2
	Yeterli değildir	2
Gerekçe	Çok eğlenceli ve öğretici olması	3
	Farklı atölye ve seminerlere katılmak iyi olacaktır	2
	Kurslar olmalıdır	1
	Hoşça zaman geçirilen bir ders olması	1

Tablo 4’de öğretmen adayları yaratıcı drama konusunda yeterli drama eğitimi alıyor mu, düşünceleriniz ve önerileriniz nedir? Öğretmen adaylarının bu soruya verdikleri cevaplara bakıldığında, tamamı bu dersin kısmen yeterli olduğunu ancak eğitim fakültelerinde ders olarak işlenen drama dersinin her yıl okutulması fikrinde olduklarını belirtmişlerdir. K2 ve K4 ise diğer öğretmen adaylarına karşı bu dersin yeterli olduğunu da savunmaktadır.

“Yaratıcı drama dersi çok isteyerek girdiğimiz ve tüm arkadaşlarımızla eğlendiğimiz, hoşça zaman geçirdiğimiz bir ders, bu dersin çok az olduğunu düşünüyorum. Bence her yıl bu ders olmalıdır.” (K1)

“Yaratıcı drama dersi için oyun hazırlamak tıpkı bir tiyatro etkinliğine hazırlanmak gibi, yurttaki arkadaşlarla bu ders sayesinde hem eğleniyor, hem öğreniyor hem de yeteneklerimizi tartışma fırsatı buluyoruz, bu ders bittiğinde çok üzülüyordum. Bence yaratıcı drama dersi sadece fakültenin tek senesinde değil her senesinde olmalıdır.”

(K3)

K2 ve K4 yaratıcı drama dersi yeterlidir ancak artırılabilir de demişlerdir ve bu görüşlerini şöyle desteklemiştirler. *“Yaratıcı drama dersi çok etkili ve faydalı bir ders, bunu derste kendi öğrendiklerimden yola çıkarak söylüyorum. O halde bu kadar güzel, eğlenceli ve faydalı bir ders sadece bir yıl olmamalı ders sayısı çoğaltılarak artırılmalıdır.”* K1, K2, K3, K4 her yıl yaratıcı drama dersi olmalıdır görüşünü belirtmişlerdir. *“Yaratıcı drama dersi çok eğlenceli ve öğretici bir derstir.”* diyerek bu görüşünü savunmuşlardır. Gerekçe olarak bu dersin çok eğlenceli ve öğretici bir ders olduğunu belirtmişlerdir. K1 ve K2 *“Farklı atölyelere katılmak gerekir ve yaratıcı drama seminerlere katılmak iyi olacaktır.”* diyerek farklı atölye ve seminerlere katılmanın faydalı olacağını düşünmektedirler. Adayların belirttiği görüşlerden yola çıkılarak yaratıcı drama dersinin çok eğlenceli, öğretici ve hoş zaman geçirdikleri bir ders olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 5

Öğretmenlik Uygulamaları Dersinde Yaratıcı Drama Yöntemi Kullanılmalı mıdır?
Neden?

Tema	Kod	Frekans (f)
Gerekçeler	Kullanmak çok faydalı olacaktır	4
	Konular daha iyi anlaşılır ve kolaylaşır	3
	Kazanımların öğretimini hızlandırır ve kolaylaştırır	3
	Öğretmenin işi kolaylaşır	3
	Öğretici ve eğlendiricidir	2
	Her derste gerekli bir yöntem	2
	İyi bir eğitim öğretim için gerek	2
	Öğrenme öğretim etkinliklerinde aktif katılım için gerekli	2
	Öğrencilerin psikomotor becerileri ve duyuşsal becerileri kazanmasında gerekli	1

Tablo 5'e bakıldığında, öğretmenlik uygulamaları dersinde yaratıcı drama dersi kullanılmalı mıdır sorusu yöneltilmiştir ve bu doğrultularda öğretmen

adaylarının hepsi kesinlikle kullanılmalıdır cevabını vermiştir. K1, K2 ve K3 kazanımların öğretimini hızlandırdığını ve kolaylaştırdığını belirtmişlerdir.

“Yaratıcı drama yöntemini kullanmamak dersi monotonlaştıracaktır, oysaki bu yöntemin gerekliliği öğrencilerin derslere aktif katılımından bellidir. Çünkü yaratıcı drama yöntemiyle öğrenciler hem öğrenecek hem de eğleneceklerdir. Öğrencileri sıralara bağımlı yapmamak gerekir, öğrenciler derslerde kalkmalı hayata dair yaşantılar kazanmalıdır.” (K1)

Öğretmen adaylarından K1, K2, K3 konular daha iyi anlaşılır ve kolaylaşır görüşünü dile getirmişlerdir.

“Konular ve kazanımlar daha çabuk öğrenilir, çünkü yaratıcı drama dersi öğretmene konuların öğretiminde çok kolaylıklar sağlamaktadır.” (K2)

Öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini her derste ve her alanda gerekli görmeleri ve bu yöntemin etkililiğine bu kadar inanmalarının sebebi olarak fakültede iyi bir akademisyenden bu dersi aldıkları söylenebilir. K3 ve K4 her derste gerekli bir yöntemdir derken, K1 ve K3 öğrenme ve öğretme tekniklerinde aktif katılım için yaratıcı dramayı gerekli bulmuştur. K2 ise öğrencilerin psikomotor becerileri ve duyuşsal becerileri kazanmasında yaratıcı drama yöntemi kullanılmalıdır demiştir.

“Yaratıcı drama yöntemi öğrencilerin öğrenme etkinlikleri sürecinde tamamen aktif olduğu yapılandırılmış etkili bir yöntemdir.” (K2)

“Yaratıcı drama yöntemi öğrencilerin bireysel farklılıklarını düşünen ve her öğrenciye öğretecek bir şeyler sunan bir yöntemdir.” (K1)

“Yaratıcı drama yöntemiyle çocuk hem öğrenir, hem düşünme yeteneği ve hayal dünyası gelişir.” (K4)

Öğretmen adaylarının sözlerinden yola çıkılarak yaratıcı dramanın öğretmenlik uygulamaları dersinde kullanılmasının faydalı olacağı, öğrencilerin düşünme becerisini artıracığı yorumu yapılabilir.

Tablo 6

Yaratıcı Dramanın Aşamaları Nelerdir? Yaratıcı Drama Yönteminde Kullanılan Tekniklerden Üç Tane Yazar mısınız?

Tema	Kod	Frekans (f)
Aşamalar	Hazırlık- ısınma	4
	Oyun	4
	Rahatlama	3
	Dinlenme	3
	Canlandırma	1
Teknikler	Doğaçlama	3
	Kukla ile öğretim	2
	Rol oynama	2
	Pantomim	2
	Donuk imge	1
	Fotoğraf karesi	1

Tablo 6'ya bakıldığında, öğretmen adaylarının tamamı ilk aşamanın hazırlık-ısınma çalışması olduğunu söylemişlerdir. Bu da ilk aşamanın tamamı tarafından bilindiğinin göstergesidir. Yine öğretmen adaylarının tamamının oyun aşaması dediği görülmektedir. Bu da adayların canlandırma aşamasıyla oyun aşamasını karıştırdığını göstermektedir. K2 diğer aday öğretmenlerden farklı olarak canlandırma aşaması ile oyun aşamasından birlikte bahsetmiştir. K1, K3 ve K4 dinlenme ve rahatlama aşaması var demiştir. Aday öğretmenlerin yaratıcı drama hakkındaki hazır bulunuşlukları hakkında bilgi veren bu soru da amaç öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulamalarında kullanacakları yaratıcı drama yöntemi hakkındaki yeterli bilgiye sahip olma durumlarını ölçmektir. Yaratıcı dramanın teknikleri nelerdir sorusuna öğretmen adaylarından K1 ve K2 doğaçlama cevabını verirken K3 ve K4 rol oynama cevabını vermiştir, K2 ve K3 kukla ile öğretim ve pantomim tekniği var demiştir. K2 donuk imge vardır cevabını vermiştir. K4 ise fotoğraflama tekniği var, demiştir. Yaratıcı dramanın aşamalarına ilişkin verilen cevaplara bakıldığında adayların fakülte de aldıkları eğitimin iyi olduğu ancak yer yer eksikliklere ve karışıklıklara rastlandığı görülmektedir. Dolayısıyla öğretmen adaylarına verilmesi düşünülen yaratıcı drama eğitiminin adayların bilgilerini güncellemesi açısından faydalı olacağı düşünülmektedir.

3.1.3. Öğretmenlik Uygulamaları Dersinden Beklentileriniz Nelerdir?

Tablo 7

Öğretmenlik Uygulamaları Dersinden Beklentileriniz Nelerdir?

Tema	Kod	Frekans (f)
Yöneticiler	İyi ve güler yüzlü olmaları	2
	Yol gösterici ve kaynakları kullandıran	2
Çalışanlar	İçten samimi çalışanlar	3
	Güler yüzlü çalışan	1
Okul yapısı	Teknik donanımına ve materyale sahip okul ve fiziki yapı	2
	İyi bir öğretmen	4
Uygulama Öğretmeni	Yeterli donanımına sahip öğretmen olmalı	3
	Güler yüzlü ve donanımlı uygulama öğretmeni	1
	Halden anlayan uygulama öğretmeni	1
Fiziki yapı	Yeterli materyale sahip okul	1
Öğrenciler	Güler yüzlü öğrenciler	1
	Cana yakın sevimli ve bilgili öğrenciler	1
	Zeki öğrenciler	1
Yaşantı Zenginliği	Meslek yaşantım boyunca karşılaşılabileceğim güçlüklerle başa edebilecek güçte olmak	2
	Etkin bir donanımına sahip olmak	1
	Her engelle mücadele edebilecek yeterlilikte olmak isterim	1

Tablo 7'ye bakıldığında, öğretmenlik uygulamaları dersinden beklentiler sorularak cevap aranmıştır. Öğretmen adaylarından K2 ve K3 iyi ve güler yüzlü idareciler olmasını isterken, K1 ve K4 yol gösterici idareciler olmasını istediklerini dile getirmişlerdir.

“Öğretmenlik uygulamaları dersinden en büyük beklentim idarecilerin bizleri güler yüzle karşılamaları ve iyi bir yol gösterici olmaları okul kaynaklarından her ölçüde yararlanmamıza olanak sağlamalarıdır.” (K1)

Öğretmen adaylarının idarecilerden kaynak beklentisi içerisinde olması ve güler yüz beklemesi daha önceki staj döneminde bu tür sıkıntılarla karşılaşmalarından kaynaklanmış olabilir. Öğretmen adaylarından K1, K2, K4 içten samimi çalışanlar olmasını isterken K3 güler yüzlü çalışanlar olmasını istemektedir.

“Okula girdiğimizde en azından bir günaydın diyebilecek samimi, içten güler yüzlü çalışanlar olması motivasyonumu da artıracaktır.” (K2)

Okul çalışanlarının eğitim öğretimin ayrılmaz bir parçası olduğu asla unutulmamalıdır. Aday öğretmenlerin iletişime ve etkileşime önem verdikleri de apaçık görülmektedir. K3 ve K4 teknik donanıma ve materyale sahip okul olmasını ve okulun fiziki yapı bakımından yeterli donanıma sahip olmasını istediğini söylemiştir.

“Okulun fiziki yapısı öğretim ve eğitim aşamasında çok önemlidir ve okullarda yeteri kadar araç-gereç ve materyal olmalıdır.” (K1)

Öğretmenlik uygulamaları dersinden (uygulama öğretmeni bakımından) beklentileriniz nedir, sorusuna öğretmen adaylarının tamamı iyi ve yeterli donanıma sahip bir uygulama öğretmeni istediklerini belirtmişlerdir. K1, K2, K3 yeterli donanıma sahip öğretmen isterken, K4 halden anlayan, anlayışlı uygulama öğretmeni istediğini belirtmiştir.

“Özellikle yeterli donanıma sahip ve halden anlayan, anlayışlı öğretmen en önemli temennimdir. Uygulama öğretmeni rehber ve örnek modelimizdir nasıl bir yol çizerse bizde o yolda yürürüz.” (K3)

“İdealist ve gerçek yol gösterici bir uygulama öğretmeni bir adayın karşısına çıkabilecek en büyük şanstır.” (K2)

Uygulama öğretmenin daha önce de birçok dönem okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması öğrencilerine uygulama öğretmenliği yapmış olması ve yüksek lisans yapıyor olması öğretmen adayları açısından büyük bir şans olarak görülmektedir. Öğretmen adaylarından K1 güler yüzlü öğrenciler, K2 cana yakın, sevimli, bilgili öğrenciler, K4 ise zeki öğrencilerle karşılaşmak istediklerini belirtmişlerdir. *“Öğrenciler her zaman çiçektir, sevimli ve cana yakın olmaları yeterlidir.” (K2)*

“Bu mesleği en anlamlı kılan özellik minik yüreklere dokunabilmektir, öğrenciler olsun yeter.” (K3)

K2 ve K3 meslek yaşantım boyunca karşılaşılabileceğim güçlüklerle baş edebilecek güçte olmayı hedeflediğini belirtmiştir. K4 ise her engelle mücadele edebilecek yeterlilikte olmak istediğini söylemiştir.

“Bu stajdan beklentim, bu mesleği hakkıyla yapabilecek donanımda olup, eksiklerimi tamamlamak ve başarılı bir öğretmen olmak.” (K1)

Görüşlerden de anlaşılacağı üzere öğretmen adayları öğretmenlik uygulamaları dersinden büyük bir beklenti içerisinde. Öğretmen adaylarının vermiş olduğu tüm cevaplar göz önüne alındığında öğretmen adaylarına verilmesi planlanan yaratıcı drama eğitiminin birçok beklentilerine cevap vereceği düşünülmektedir.

3.2. Yaratıcı Drama Eğitimi Görüşme Formundan Elde Edilen Bulgular

Tablo 8

Öğretmenlik Uygulamaları Dersi Kapsamında Almış Olduğunuz Yaratıcı Drama Eğitimi ile İlgili Neler Söylersiniz?

Tema	Kod	Frekans (f)
Derse yönelik	Çok eğlenceli ve çok öğretici bir süreçti	4
	Sıkılmadım ve yorulmadım	4
	Okulundaki tüm öğretmenlerle kaynaştım	3
	Her birey kendini özgürce ifade etti	3
	Eksiklerimi gördüm	2
	Nasıl bir yöntem olduğunu yeni öğrendim	1
Etkinliklere yönelik	Tüm herkes aktif katılım sağladı	4
	Tüm derslerde çok faydalı	4
	Diğer yöntemlerle birleşince süper oldu	3
	Utangaçlığımı ve çekingenliğimi yendim	3
	Bireysel farklılıklar yok oldu	2
	Herkesin sabırsızlıkla beklediği ders oldu	2
	Bu dersi daha çok sevdim	1
	Stajdan zevk aldım	1
Birçok şey öğrendim	1	
Uygulama öğretmenine yönelik	Güler yüzlü, içten, samimi ve donanımlı bir eğitmen gördüm	4
	Çalışkan, araştırmacı ve iyi bir lider tanıdım	4
	İyi bir yol gösterici, çözüm odaklı bir rehber tanıdım	2

Tablo 8'e bakıldığında, üç tema göze çarpmaktadır. Birinci tema olarak öğretmen adayları beklentilerini derse yönelik yapmışlardır. Öğretmen adaylarının tamamının sürecin çok güzel, eğlenceli ve verimli geçtiği cevabını verdiği

gözlemlenmiştir. Hiç sıkılmadıklarını belirten tüm öğretmen adaylarının yorulmadıklarını ve her oturumda ayrı bir şey öğrendiklerini vurguladıkları görülmektedir. *“Çok güzel bir süreçti. Her şeyden önce eğlenceliydi. Hiç sıkılmadım, yorulmadım. Her oturumda ayrı bir şey kazandım, ayrı bir şey öğrendim ve çok eğlendim.”* (K1) Adaylar süreç boyunca birçok kazanım edindiklerini belirtmişlerdir.

“Yaratıcı dramanın güzel bir yöntem olduğunu biliyordum. Ancak eksiklerim olduğunu gördüm. Yanlış bildiğim birçok şey varmış bunları düzeltme fırsatı buldum. Çok güzel eğlenceli ve öğretici bir süreçti.” (K2) Adaylar süreç boyunca yanlışlıklarını görmüşlerdir.

“Ben normalde topluluk içinde konuşmaktan çekinirim, ama bu eğitimle kendimi topluluk içinde daha rahat hissettim ve kendimi daha rahat ifade edebiliyorum. Çok eğlenceli ve öğretici bir eğitim oldu. Ayrıca bu yöntem ile ders çok eğlenceli hale geldi ve dersi çekici kıldı Derslerde kullanacağım çok şey öğrendim.” (K3)

“Çok güzel bir eğitim semineriydi, çok eğlendim çok şey öğrendim. Bu yöntemle öğrencileri daha etkin ve katılımlı kılabilirsiniz. Hem eğleniyor hem de öğreniyorlar. Bizim yıllarımızda sıralardan sadece teneffüslerde kalkardık, oysa bu yöntem sayesinde hiçbir öğrenciyi oturtamayacağımı düşünüyorum. Keşke bizim öğrencilik yıllarımızda bu kadar eğlenceli ve güzel geçseydi.” (K4)

Öğretmen adaylarıyla yapılan görüşmeler sonucunda yaratıcı drama eğitiminin öğretmen adayları tarafından benimsendiğini ve öğretmen adaylarına olumlu davranışlar kazandırdığı tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının derse yönelik beklentileriyle ilgili temaya bakıldığında K1, K2 ve K3 okuldaki tüm öğretmenlerle kaynaştığını belirtirken, K1, K3 ve K4 bu derste her öğrencinin kendini özgürce ifade edeceğini ve öğrencilerin bu yöntem sayesinde sınıf ortamında çok rahat olacaklarını belirtmiştir.

“Uygulama okulunda bulunan diğer öğretmenlerle bir an da kaynaştım. Bunu sağlayan drama yöntemi oldu, çekingenliğimi aldı.” (K1)

“Her bireyin özgürce kendini ifade edebileceğini gördüm.” (K2)

K1 ve K3 bu yöntem sayesinde kendi eksiklerini gördüğünü yanlış bildiği kavramları ve aşamaları düzelttiğini belirtmiştir.

“Doğrusunu söylemek gerekirse pek işime yarayacağını düşünmedim. Yaratıcı dramayı, hep duyuyoruz ama nasıl bir yöntem olduğunu bu derste gördük. Ben yaparak yaşayarak öğrenme daha etkilidir diye biliyordum ama bunu nasıl uygulayacağımızı bu derste öğrendim mesela şimdi kafamda canlandırıyorum, ileride öğrencilere çok güzel etkinlikler yaptıracağıma eminim.” (K3)

Öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemi hakkındaki yanlış ve karmaşık bilgileri ön görüşme formunda da verdiği cevaplardan anlaşılan bir durumdu, şimdi kafalarındaki yanlış bilgilerin düzeltilmiş olması ve karmaşıklığın giderilmesi çok memnun edici bir durumdur. Aday öğretmenlerin ikinci tema olarak almış oldukları eğitim sonrası beklentilerini karşılamaya ilişkin verdikleri cevaplarda ise benzer ilerlemeler görülmektedir. Etkinliklere yönelik beklentilerini karşılama durumlarına bakıldığında yaratıcı drama eğitiminin her derse çok fayda kattığını, tüm herkesi aktif katılım sağladıklarını söyledikleri görülmüştür.

“Yaratıcı drama yönteminin etkili kullanıldığında her derse çok fayda sağlayacağını gördüm. Bu yöntemin öğrencilerin yaparak yaşayarak öğrenmelerini sağlayan bir yöntem olacağını gördüm.” (K4)

“Kısaca yaratıcı drama ile yapılandırılan bir derste öğrencilerin daha çok eğleneceklerine, daha çok öğreneceklerine, kendilerine daha çok güveneceklerine ve özgüvenlerinin daha çok artacağına eminim. Çünkü benzer konuları öğretim derslerinde kendi arkadaşlarımıza başka yöntemlerle anlattığımızda bile bu kadar eğlenceli ve öğretici olmadı. Bir an önce atanıp bu uygulamaları kendi öğrencilerime yapmak istiyorum.” (K3)

“Bu uzun ve yorucu süreçte ders anlatımları dışında bize emek gösteren ve iyi bir rehber olan uygulama öğretmenimiz Hakan hocaya çok teşekkürler. Bu bayrağı teslim alıp bizden sonrakilere de teslim edeceğime söz veriyorum.” (K2)

“Bu yöntem sayesinde birey tüm duyu organlarıyla derste aktif bir süreç geçiriyor, bireyde bulunan tüm zekâlar aktif bir hal alıyor ve bireyler çoklu zekâ kullanarak derste aktif bir katılımcı oluyor.” (K1)

“Örneğin; yaratıcı drama ile derse katılmayan öğrenci olacağını düşünmüyorum. Isınma çalışmalarlarıyla öğrenciyi zaten kazanan bir yöntem. Ezbercilikten ve birçok geleneksel yöntemden farklı, öğrencilerin arkadaşlarıyla sosyalleşerek bilgi edindiklerini, özellikle değerlendirme aşamasının ders tekrarı niteliğinde olduğunu gördüm.” (K2)

“Hele ilkökul çocukları oyun döneminde bu yöntemle her ders işlenebilir. Bazı derslerde az bazı derslerde çok ihtiyaç duyulacağını düşündüğüm bu yöntem çok hoşuma gitti. Öğretmenimizin uygulama derslerinde örneklerle karşılaştım ve çocukların hem çok eğlenmelerini hem de çok öğrenmelerine şahit oldum.” (K3)

“Yaratıcı drama varsa, korkma derse başla, artık sloganım oldu.” (K4)

Öğretmen adaylarının tamamı bu yöntem sayesinde öğrencilerin derslerine kesinlikle katılım göstereceklerini, öğrencilerin ve kendilerinin derslerde çok eğlenerek dersler işleyeceklerini belirtmişlerdir. Öğretmen adaylarının bu

yorumlarından yola çıkarak yaratıcı drama eğitiminin öğretmen adaylarına çok fayda sağladığı ve adaylara birçok katkısı olduğu söylenebilir. Ayrıca yaratıcı drama eğitimi sayesinde öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulamaları dersine seyerek ve isteyerek geldikleri, stajlarını en verimli şekilde değerlendirmek için derslere hazır oldukları gözlenmiştir. K1, K2 ve K3 bu yöntemin diğer yöntemlerle sentezleyerek etkililiğinin daha da artırılacağı düşüncesinde oldukları görülmektedir.

“Kimi zaman derslerde öğretmenimizin yaratıcı drama ile ders işleminin öğrencilerde başarıyı artırdığını gözlemledim. Öğrencilerin yaratıcı drama yöntemiyle hayal kurduklarını, daha eğlenceli ve aktif ders işlediklerini, eğlenirken aynı zamanda düşündüklerini gördüm. Sınıfa yeni gelen veya okula yeni gelen bir öğrenci ne kadar hızlı uyum sağlar bunu anladım.” (K1)

Öğretmen adaylarından K2, K3, K4 utangaçlığını ve çekingenliğini yendiğini belirtmiştir. Öğretmen adaylarının tamamına yakının çekingenliğinin azaldığını ve kendini daha rahat ifade ettiğini söylemeleri bu yöntemin bireylerin sosyalleşmesine olan katkılarını açıkça ortaya koymaktadır.

Üçüncü ve son temaya bakıldığında, öğretmen adayların tamamının uygulama öğretmenin gülümseyen, içten, samimi ve donanımlı olduğunu, ayrıca çalışkan, araştırmacı, iyi bir rehber ve iyi bir lider olduğu görüşünde olduğunu belirttikleri görülmektedir.

“Öğretmenimize emek verdiği için çok teşekkür ederim. Öğrencileri bence çok şanslılar. Staj döneminde böyle donanımlı ve çalışkan bir öğretmenle karşılaştığım için bende kendimi çok şanslı hissediyorum. Bizden sonra gelecek stajyer öğretmen arkadaşlarımıza da böyle fedakâr öğretmenler düşmesini dilerim.” (K1)

“Bu sürecin bana kattıklarını mesleğim boyu kullanacağım çok güzel bir deneyimdi. Bizlere, derslere daha güzel ve etkili hazırlanalım diye verdiği bu güzel eğitimden dolayı Hakan Bey'e ve tüm sevimlilikleriyle derslerimizde her zaman elleri havada olan ve eğlencelerimize ortak olan 2- C sınıfı öğrencilerine çok teşekkür ediyorum.” (K2)

K2 ve K4 uygulama öğretmenin iyi bir yol gösterici ve çözüm odaklı olduğunu belirtmiştir.

Eğitim süresince emek veren ve bizleri ders anlatımlarımıza daha iyi hazırlayan, yol göstericimiz olan rehber öğretmenimize teşekkür ederim.” (K2)

“Biz daha sorunla karşılaşmadan yaşam tecrübeleriyle sorunlarımıza çare bulan ve bizden utanmadan sıkılmadan defalarca sorularımıza her zaman cevap veren Hakan hocamıza çok teşekkür ederim.” (K4)

Öğretmen adayları ile yapılan ön görüşmede uygulama öğretmeninden beklentilerinin fazla olduğu yorumu yapılmıştı. Yaratıcı drama eğitiminin uygulama öğrencilerinin beklentilerine karşılık verdiği düşünülmektedir. Öğretmen adaylarının tamamının bu yöntemin olumlu yanlarını defalarca sıralamaları görüşlerinden yola çıkarak, yaratıcı drama yönteminin eğitim ve öğretimde önemli bir yere sahip olduğu anlaşılmış ve sadece eğitim öğretimde değil hayatın her aşamasında yaratıcı dramaya gereksinim duyulduğu görüşlerden anlaşılmaktadır.

3.3. Öğretmenlik Uygulaması Öğretmen Adayı Ders Gözlem Formundan Elde Edilen Bulgular

Öğretmen adaylarının uygulama okulunda yedi hafta boyunca derse katılarak uygulama öğretmenini izleyerek notlar almaları sağlanmıştır. Uygulama öğretmeni bazı ders anlatımlarını yaratıcı drama yöntemi ile yapılandırarak anlatmıştır. Bunun yanı sıra uygulama öğretmeninden yedi haftalık bir süreç boyunca ders saatleri dışında yaratıcı drama eğitimi alan öğretmen adayları vize sınavlarının ardından ders anlatımlarını gerçekleştirmeleri istenmiştir. Adaylara ders anlatımlarında aldıkları eğitimden faydalanarak ders anlatımlarında yaratıcı drama yöntemine de yer vermeleri istenmiştir. Ardından adayların anlattığı dersler her hafta gözlemlenerek notlar alınmış ve dönütler sağlanmıştır. Dönütler sözlü ve yazılı olarak aday gözlem formuna da kaydedilmiştir. Yaratıcı drama yöntemini kullanmalarına yönelik çalışmalar detaylı gözlenerek hafta hafta aday gözlem formuna kaydedilmiş ve hem adaya verilip hem de ders akademik sorumlusuna gönderilmiştir. Adayların gözlem formlarından elde edilen bulgular her aday için tablolaştırılarak aşağıda verilmiştir.

Tablo 9 Öğretmen Adayı Ders Gözlem Formu 1

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğretmen Adayı Gözlem Formu							
Aday öğretmen: K1							
	Haftalar	1. Hafta	2. Hafta	3. Hafta	4. Hafta	5. Hafta	6. Hafta
TEMA - KOD	Dersler	Görsel Sanatlar	Hayat Bilgisi	Matematik	Türkçe	Matematik	Oyun Etkinliği
	Konu	Boyama Çalışması	Çevremiz	Toplama İşlemi	Okuma Anlama	Çıkarma İşlemi	Bahçe Oyunları
	Tarih	13.11.17	20.11.17	27.11.17	04.12.17	11.12.17	18.12.17
Ders öncesi - Hazırlık	Puan	8	8	7	7	8	8
Kazanım - Konu alanı	Puan	8	6	7	7	7	8
Alan eğitimi- Yöntem	Puan	8	9	8	9	10	10
Planlama - Ders süreci	Puan	13	10	11	12	13	13
Öğretme etkinliği- İşleniş	Puan	18	14	18	18	18	18
Sınıf yönetimi- Disiplin	Puan	17	18	15	20	20	20
İletişim - Etkileşim	Puan	15	14	13	15	14	15
Ölçme - Değerlendirme	Puan	8	8	7	7	8	8
Adayın aldığı toplam	Puan	95	87	84	95	98	100

Tablo 9'a bakıldığında, öğretmen adayının ilk haftada görsel sanatlar dersini anlattığı görülmektedir. Adayın gayet iyi bir planlama ve hazırlıkla derse geldiği, birçok materyale yer verdiği görülmüştür. Adayın sınıf yönetimi teması hariç tüm temalarda tam puan aldığı gözlenmektedir. Araştırmacı gözlemci (uygulama öğretmeni) aday gözlem formunda adaya çok güzel bir ders anlatımı hazırladığını ve görsel sanatlar dersini diğer derslerle ilişkilendirmesini çok beğendiğini dile getirmiştir. Daha önce yapılmış benzeri örneklerle derse girişin

iyi bir dikkat çekme aşaması olduğuna dikkat çeken uygulama öğretmeni adayın ders anlatımını oldukça beğenmiştir.

“Görsel sanatlar dersi diğer derslerden müzikle birleştirilince öğrencilerin derse olan ilgisini ve motivasyonunu daha da artırmıştır, tebrikler, dersler arası bağlantıları ve ilişkilendirmeleri mutlaka kullanmak gerekir.” (UÖ)

İlk hafta öğretmen adayının demokratik ortam sağlama, güdüleme, ders sonrası etkinlik belirleme ve öğrencilerin sınıfı düzgün boşaltma konusunda zorlandığı görülmektedir. Bu sebeplerin de ilk ders anlatımı olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Öğretmen adayının ders anlatımı sonrası uygulama öğretmeniyle yaptığı bireysel görüşmede, öğretmen adayına ders anlatımı sürecinde kendini nasıl bulduğu sorulmuştur ve kendini kısaca değerlendirmesi istenmiştir. Bu soruya gayet özgüvenli, rahat bir ders işlediğini ancak bunun sebebinin görsel sanatlar dersi olmasından kaynaklandığı cevabını vermiştir. Öğretmen adayının görsel sanatlar dersini diğer derslere göre biraz daha kolay bulduğu o sebeple de zorlanmadığını dile getirdiği görülmektedir. Öğretmen adayına sınıf yönetimindeki eksiklikleri ve karşılaştığı güçlükler, dönüt olarak verilir, bir sonraki derse hazır halde gelmesi belirtilerek, yorumlar hem sözel olarak ifade edilmiş hem de gözlem formuna kaydedilip, adaya teslim edilmiştir.

İkinci haftaya bakıldığında öğretmen adayının planlamaya gereken önemi aynı ölçüde gösterdiği gözlenmektedir, ancak temel kavramları bilme, konuyla ilişkilendirme, konuyla ilgili şekil ve grafikleri kullanma konusunda eksiklikleri olduğu saptanmıştır. Bunun yanı sıra yaratıcı drama yöntemi ile işlediği derste zamanı verimli kullanamamış, yaratıcı dramanın değerlendirme aşamasına zamanı yetmemiştir. UÖ öğretmen adayının ilk oyunda çevre temizliği ile yaptırmış olduğu “oyun parkının temizliği” adlı oyundan sonra ikinci yaptırdığı “mahalle temizliğimiz” adlı oyunu zaman kaybı olarak görmektedir.

“Oyun aşamasını biraz daha kısa tutabilirdiniz, ikinci oyun çok zaman aldı, bence değerlendirmeye yeterince zamanınız vardı, uygulanabilirdi.” (UÖ)

Zamanı yetiştiremeyen öğretmen adayı yaratıcı drama yönteminin kullanırken zaman konusunda karşılaşılan güçlükleri hatırlatmaktadır. Öğretmen adaylarıyla bireysel görüşmelerde yaratıcı drama yöntemini kullanırken zaman

bakımından karşılaşılan güçlükler sorulduğunda adayın bu derste yaşadıklarının bu soruya iyi bir cevap olacağı umulmaktadır.

“Ders planını hazırlamak, amaçları ve hedefleri tam anlamak, uygun yöntem ve tekniği iyi seçmek ve seçtiğiniz yöntemi iyi planlayıp, değerlendirmelere yer vermek gerekir, aksi halde kazanımların hedefe ulaşıp ulaşılamadığını belirlemek çok zordur.” (UÖ)

Adayın ilk haftaki ders olan görsel sanatlar dersine göre puan ve uygulama olarak düşüşü gözlenmiştir. Adayın kendi açıklamalarında da, ilk hafta almış olduğu yüksek puanı görsel sanatlar dersinin basit, kolay anlaşılabilir bir ders olmasına bağladığı kanısının doğru olduğu gözlenmektedir. Buradan yola çıkarak adayın görsel sanatlar dersine nazaran daha iyi bir hazırlık ve planlama yapması gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca adayın yapacağı ders anlatımına yetersiz materyalle geldiği de gözlenmiştir. Anlatacağı derste kullanmış olduğu yaratıcı drama yöntemine ilişkin çok az sayıda materyal getirmiştir. Bu sebeple planlama temasında öğretmen adayından puan kırılmış ve gerekli dönütler gözlem formuna kaydedilerek adaya teslim edilmiştir.

“Yapacağımız ders anlatımında kullanacağımız yöntemlerde ne tür araç gereç materyale ihtiyaç duyacağımız aşağı yukarı bellidir, bu sebeple eksiklik yaşanmaması adına bu materyalleri kendimiz seçerek getirmeli veya öğrenci ile birlikte hazırlamalıyız. Aksi takdirde birçok güçlükle karşılaşacağımız aşikârdır.” (UÖ)

Öğretmen adayıyla yapılan ders sonrası bireysel görüşmelerde okulun fiziki donanımın yetersizliğinden yakındığı görülmüştür, aslında derse gerekli materyaller getirmemesi karşılaştığı güçlüğüün sebebidir. Yani yapacağı ders anlatımına yetersiz donanımla gelmesi ve sorun yaşamasının adayın kendisinden kaynaklandığı apaçık görülmektedir. Derste karşılaşılan güçlükleri çözmek adayın kendi elindedir. *“Materyal çok getirmediğim çünkü birçok araç, gereç ve materyalin okulda var olduğunu düşündüm.” (K1)*

Yaratıcı drama yöntemi değerlendirme aşamasını kullanmadan direkt ders kazanımlarının olduğu bir çalışma kâğıdı hazırlayarak son 5 dakikada öğrencilere bu kazanım değerlendirme testini dağıtmıştır. Oysaki bu çalışmada yer alan soruları oyun sonrası değerlendirme aşaması olarak karşılıklı soru cevap ve tartışma yöntemi ile geçirebilirdi. Çünkü yaratıcı drama yönteminin son aşaması rahatlama ve değerlendirmedir. Öğretmen adayı üçüncü haftasında ikinci haftasına oranla daha da düşüş yaşamıştır. Matematik dersini planlamada sadece yöntem ve

teknige ağırlık vererek diğer temaları unutmuştur. Adayda belirlenen en büyük eksiklik etkinlikleri çok güzel hazırlayıp bu etkinlikleri iyi bir sıralamayla sunamayışıdır. Yani iyi bir planlama yapamamış olmasıdır. Temalar incelendiğinde ilk göze çarpan adayların ilkökul programlarını ve müfredatı çok iyi incelememeleridir. İlk eksiklik burada başlamaktadır.

“İlkokul programları ve müfredatta yer alan kazanım ve konular mutlaka incelenmelidir. Kazanımlara bakarak soru hazırlamak yetersiz kalacaktır.” (UÖ)

Öğretmen adaylarının hazırladığı etkinlikler ve sorular ikinci sınıf seviyesinin çok üstündedir. En az iki işlem gerektiren problem çözer kazanımına uygun soru hazırlayan K1 iki basamaklı rakamlarla soru hazırlama kısmını unutarak, üç basamaklı rakamlarla sorular hazırlamıştır. Konu alanı bilgisi temasında yer alan eğitim teknolojilerinden pek yararlanmadığı dikkati çekmektedir.

“Öğrenme öğretme sürecinde yer yer öğretim teknolojilerinden yararlanmakta faydalar vardır, çünkü duyarak anlamayan öğrenciler gördükleriyle anlamlandırabilirler, konuların önemli kısımlarıyla ilgili videolara yer vermekte fayda vardır bu öğrenmede kalıcılığı artıracaktır. Öğrenme ortamında aydınlığa da çok özen gösterilmelidir.” (UÖ)

Öğretmen adayının en iyi puanı yöntem teknikler kısmında aldığı görülmektedir. Çünkü yaratıcı drama eğitimi almış öğretmen adayları, derslerini bu yönteme göre iyi planlamakta ve anlatmaktalar, ancak bu yöntemi uygularken diğer temalara da dikkat edilmesi gerektiğini haftalar geçtikçe anlayacakları ve öğrenecekleri düşünülmektedir. Ayrıca yöntemi uygularken iyi bir planlamayla her noktaya değindiklerinde temalarda ortaya çıkan sorunların en aza ineceği görülecektir. Öğretmen adaylarında gözlenen heyecan ve her şeyi birden yapma hevesi bu tür aksaklıklara neden olmaktadır.

Bir sonraki ders anlatımında rehberlik görevini biraz daha artırarak birlikte bir plan hazırlama gereksinimi adaya bildirilmiş ve yaptığı ders anlatımı için emeklerine teşekkür edilerek, bilgiler ve almış olduğu not gözlem formuna kaydedilerek adaya teslim edilmiştir. Ayrıca adayın bu kadar düşük not alması eğitim fakültesinde işlenen teorik derste de ders akademik sorumlusunun gözünden kaçmamış ve uygulama öğretim elemanı bir sonraki ders anlatımını dinlemeye geleceğini haber vermiştir. Öğretmen adayı K1 ile uygulama öğretmenin bir sonraki hafta sunacağı Türkçe dersi yapılandırılmış yaratıcı

drama yöntemi ile işlenmek üzere hazırlanmıştır. Uygulama öğretmeni adaya nelerin nerede yapılacağından çok, nerede uygun olup olmayacağını, nasıl yapması gerektiğinden çok, niçin yapması gerektiğini vurgulayarak rehberlik yapmıştır. Adayın dördüncü haftasında yapmış olduğu ders anlatımına bakıldığında bir önceki haftaya oranla büyük bir artış gösterdiği gözlenmektedir. Öğretim sürecini çok güzel tasarlamış üç temadan da tam puan alarak hem uygulama öğretmenin hem de uygulama öğretim elemanının beğenisini kazanmış ve bu durum aldığı puanına da yansımıştır.

“Yaratıcı drama yöntemi ile tasarlanmış istasyon tekniğini çok etkili kullandınız. Grupları heterojen oluşturmakta çok önemliydi. Bir grup öyküsünü yazmaya başlarken diğeri de afiş veya sloganlarını oluşturdu. Liderin vereceği yönerge ile gruplar yer değiştirdi ve bir önceki grubun kaldığı yerden devam ederek öyküyü, afişi veya sloganın oluşturulmasına katkıda bulundular. Son grubun görevi ise diğer grupların oluşturdukları öykü, afiş veya slogandan yola çıkarak canlandırmalar yapmak ve tüm sınıf aktif bir katılımı dersi işlediniz. Tebrikler.” (UÖ)

“Öğretmen adaylarını bu kadar hazır ve aktif görmek çok mutluluk verici, öğrencilerle diyalog çok güzel, anlatılan konuda giriş, gelişme ve sonuç tam olarak yerinde ve zamanında işlendi tebrik ederim hocam.” (UA)

Öğretmen adayı iletişim ve etkileşimde de çok iyi ilerlemiş, tüm öğrencilerin isimlerini öğrenmek için her birine yaka kartı hazırlamıştır. Ayrıca bir önceki haftada yöntemden bağımsız değerlendirme yapan öğretmen adayı etkinlik sonrası öğrencileri sandalyelerle yuvarlak yapıp rahatlama çalışmasını ve kazanım değerlendirmesini gerçekleştirmiştir.

“Öğrencilere sen diye hitap ettiğimde onları hala kazanamadığımı hissettim ve böyle bir yol seçtim ve gördüm ki onlara isimleriyle hitap etmek onları daha çok etkiliyor.” (K1)

Öğretmen adayı üçüncü haftada matematik dersinden 84 puan alarak birçok temada eksiklik ve güçlük yaşamıştı. Kendisine verilen dönütleri dikkate alarak yeniden tasarladığı matematik dersinde 98 puan alıp, güzel ve başarılı bir ders anlatımı gerçekleştirmiştir.

“Araba servisi oyunu çok güzel bir dikkat çekme oyunuydu, böyle oyunlarla örüntülü yöntem tekniklere ağırlık vererek dersleri planlamak eğitim öğretim sürecini daima canlı tutar, tebrikler.” (UÖ)

Öğretmen adayı bir sonraki haftada da hemen hemen tüm temalarda yeterli puan almıştır. Sadece konu alan bilgisi temasında konuyu diğer alanlarla

ilişkilendirmede karışıklık yaşamıştır. Bir de iletişim temasında açıklama ve yönergeleri yeterince açıklamamıştır. Bu durumda sorunun sınıf tarafından anlaşılmasını güçleştirmiştir.

“Ders içerisinde öğrenciyi aktif kılıcı yöntemlere yer verirken iyi bir planlama sizi de mutlu edecektir, öğrenciyi mutlu edecektir ve dersi de eğlenceli kılacaktır, bugün siz bunu başardınız, teşekkürler. Emeğinize sağlık.” (UÖ)

Adayın bir önceki matematik dersine oranla bu derste daha iyi puan alması uygulama öğretmeni ve uygulama öğretim elemanının verdiği dönütleri dikkate almasından kaynaklandığı görülmektedir. İyi bir planlama yaparak eksikliklerini görüp bu konuya eğilmesi öğretmen adayının mesleğine olan ilgi, istek ve bağlılığını göstermektedir.

Öğretmen adayı son haftasında uygulama öğretmeninden bütün temalarda tam puan (100) alarak ders anlatımını gerçekleştirmiştir. Oyun ve fiziki etkinlikler dersi olması sebebiyle yapmış olduğu yaratıcı drama ağırlıklı ders anlatımında zaman sorunu yaşamamış ve herhangi bir güçlükle karşılaşmamıştır.

“Çok eğlenceli ve çok güzel bir dersti, öğrencileri ders bittiğinde üzülmesi bu dersin ne kadar etkili olduğunu göstermektedir. Keşke ders anlatımlarınız devam etseydi bir sonraki dersinizi merakla beklerdim. Emeğinize sağlık.” (UÖ)

Öğretmen adayının ilk haftalarda alan bilgisi, hazırlık ve konu alan bilgisi temasında, yöntem teknikleri uygulama esnasında, öğretim süreci temasında, sınıf yönetimi temasında iletişim ve değerlendirme temasında eksikleri varken, son haftalarda tüm eksikliklerini giderdiği ve iyi bir gelişim gösterdiği görülmüştür. Hafta hafta ilerleme kaydeden öğretmen adayı ders sonrasında uygulama öğretmeniyle yaptığı kısa açıklamalarda zaman zaman da akran grup görüşmelerinde kendi ilerlemesini hissettiğini ve kendine güveninin arttığını, heyecanını da yendiğini belirtmiştir.

“İlk başlarda öğrencilere alışamadım ders anlatırken sanki hiçbir şey bilmiyorlar ve parmak kaldırmıyorlar gibi geldi. Ardından kendimi değerlendirdiğimde soruları açık anlaşılır bir halde sormadığımı fark ettim. Bu şekilde eksiklerimi görerek bu yönlerimin düzelmesi için uygulama öğretmenimden ve uygulama hocamızdan yardımlar aldım. Yaratıcı drama yönteminde sınıfın daha aktif ve katılımlı olduğunu gördüm. Ancak bu yöntemi iyi planlamadan uygulamak aksaklıklara yol açtı ve zamandan yana sıkıntılar yaşayınca korktum ve heyecan yaptım. Ama son olarak uygulama öğretmenimizin de yardımlarıyla birlikte planladığımız dersi işleyince etkinlikleri uygulama sıralamamın yanlış ve eksik olduğunu gördüm ve eksikliklerimi çözüp başarıya ulaştığıma inanıyorum aldığım puanda bunu gösteriyor.” (K1)

Öğretmen adayının konu alanı bilgisi ve alan eğitimi hâkimiyeti, öğrenciyi tanıma bilgisi ve öğrenciye yaklaşımı, uygun öğrenme ortamı oluşturması, öğrenci başarısını değerlendirebilmesi, dersi planlaması ve işleyebilmesi, meslekî tutum ve değerlere yaklaşımı konularında da olumlu gelişmeler kaydettiği gözlenmiştir. Öğretmen adayının yorumundan da anlaşıldığı gibi yaratıcı drama yöntemine eğitim öğretimde yer vermenin büyük yararı olduğu görülmüştür. Öğrencilerin kendini gerçekleştirmesine ve öğrenmeyi kalıcı kılmasında yaratıcı drama yönteminin katkıları olmuştur, denilebilir. Ayrıca bu yöntemin aday öğretmenlere de özgüven ve ders anlatım becerileri kazandırdığı yorumu yapılabilir. Çünkü ilk haftalarda kendini yetersiz hisseden öğretmen adayı artık rahatlıkla ders anlatımlarını gerçekleştirmiş ve aldığı puanla bunu kanıtlamıştır.

Tablo 10 Öğretmen Adayı Ders Gözlem Formu 2

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğretmen Adayı Gözlem Formu							
Aday öğretmen: K2							
	Haftalar	1. Hafta	2. Hafta	3. Hafta	4. Hafta	5. Hafta	6. Hafta
	Dersler	Türkçe	Görsel Sanatlar	Hayat Bilgisi	Matematik	Türkçe	Hayat Bilgisi
TEMA - KOD	Konu	Okuma Anlama	Boyama	Sağlık Bilgisi	Çıkarma İşlemi	Dinleme	Görgü Kuralı
	Tarih	13.11.17	20.11.17	27.11.17	04.12.17	11.12.17	18.12.17
Ders öncesi - Hazırlık	Puan	5	8	6	8	8	8
Kazanım - Konu alanı	Puan	8	8	6	8	7	7
Alan eğitimi- Yöntem	Puan	10	10	8	8	10	9
Planlama - Ders süreci	Puan	11	13	11	13	13	13
Öğretme etkinliği- İşleniş	Puan	18	16	18	15	17	18
Sınıf yönetimi- Disiplin	Puan	15	15	15	19	20	20
İletişim - Etkileşim	Puan	14	15	13	15	15	15
Ölçme - Değerlendirme	Puan	7	8	6	8	8	8
Adayın aldığı toplam	Puan	86	95	80	97	98	98

Tablo 10'a bakıldığında, öğretmen adayının ilk hafta Türkçe dersini anlattığı görülmektedir. Ders öncesi hazırlık temasında 5 puan alarak eksiklikler yaşamıştır. K2 planlama aşamasında aksaklıklar yaşadığı için derse girişte iyi bir başlangıç yapamamıştır. Oysaki tüm aksaklıklar düşünülerek bir başka yedek plan olması gerektiği ön görüşmelerde öğretmen adaylarına hem anlatılmıştır, hem de uygulama derslerinde gösterilmiştir. Uygulama öğretmeni aday öğretmene “daha iyi bir hazırlık için plan örneği vereceğim” demiştir. Konu alan bilgisi temasında, temel kavramları bilme, konuyla ilişkilendirme, konuyla ilgili şekil ve grafikleri

kullanma, konuyu diğer alanlarla ilişkilendirme konularında K2'nin tam puan aldığı gözlenmektedir.

“Konuyu iyi bilerek ders içinde yaparak yaşayarak öğrenme etkinliklerine ve yaratıcı drama yöntemi ile ilgili uygulamalara yer vermeniz çok güzeldi.”
(UÖ)

Alan eğitimi bilgisi temasında, özel eğitim yöntemlerini bilme, eğitim teknolojilerinden yararlanma, öğrenci sorularına cevaplar verme, öğrenme ortamının güvenliğini sağlama konularında K2 yine tam puan almıştır.

“Eğitim teknoloji kalıcılığı artıran en önemli faktörlerdendir. Videonuz çok güzeldi. Tebrikler. Videoyu istiyorum. Ancak elektrik kesintisi yaşadığınız süreçte mutlaka bu sorunla karşılaşacağımızı göz önünde bulundurarak ek çalışmalar hazırlamakta fayda vardır.” (UÖ)

Planlama temasında, ders planını hazırlama, amaçları ve hedefleri belirtme, uygun değerlendirme belirleme konularında K2 bir takım aksaklıklar yaşamıştır. Elektrik kesintisi ders anlatımı sekteye uğratmıştır. Metni bilgisayara kaydeden K2 eline bu metni yedek olarak almadığından zamanla ve konuyla ilgili zorluklar yaşamıştır. Ancak almış oldukları yaratıcı drama eğitiminde tekniklerden doğaçlama tekniğini iyi öğrenmiş olmalı, dersin sürecinde büyük aksaklıklar yaşanmadan dersi devam ettirebilmiştir. Metni okutamamıştır ancak canlandırmalar ve oyunlarla dersi devam ettirmeyi başarmıştır.

“Ders anlatımı sırasında yaşanabilecek sıkıntılarla ilgili mutlaka yedek bir B planınızın olması sizi her türlü sıkıntılardan kurtaracaktır ve dersiniz sekteye uğramayacaktır. Örneğin güneşli bir hava için hazırlanan ders anlatımı her an yağmur da yağabilir düşüncesiyle neler yapılabilir çalışmaları da hazırlanmalıdır.”
(UÖ)

K2 öğretim süreci temasında, yöntem ve teknikleri iyi seçmiş, zamanı verimli kullanmada küçük problemler yaşamıştır, bireysel farklılıkları dikkate alarak, yaratıcı drama yöntemiyle öğrenci katılımını tam sağlamıştır.

“Öğrencilerin aktif olduğu bir dersi izlemek bile çok eğlenceli. Yöntem tekniklerde yaratıcı drama yöntemini kullanmak, rol oynama teknikleri, doğaçlama tekniğini kullanmak dersinizi çok keyifli hale getirmiştir, Öğrenciler hem eğlenmiş hem de aktif katılım sağlamıştır. Tebrikler öğretmenim.” (UÖ)

K2 yaşadığı bir takım güçlüklerin ilk hafta olması sebebiyle olduğu düşünülmektedir. Bir sonraki haftalarda bu eksiklikleri gidermesi için dönütler verilerek aday gözlem formuna da kaydedilip form adaya teslim edilmiştir. Bir sonraki haftada öğretmen adayının görsel sanatlar dersinden anlatım yaptığı ve ilk haftaya oranla yüksek puan aldığı gözlenmektedir. Puanın yüksekliğinin başlıca

nedenleri arasında K2'nin bu derste kendini daha rahat hissetmesi ve öğrenciyi çok aktif kılacak etkinliklere yer vermemesinden kaynaklandığı düşünülmektedir. K2 diğer temalarda tam puan alırken, sınıf yönetimi temasında, derse uygun giriş yapma, dikkat çekme, demokratik ortam sağlama, güdüleme, pekiştirme kullanma, konuyu toparlama, ders sonrası etkinlikler belirleme, öğrencilerin sınıfı düzgün boşaltmalarını sağlama konularına çok değinmediği için öğretmen adayından bu temada çok puan kırılmıştır.

“İyi bir giriş ve dikkat çekme yoğun yükümüzü alacaktır. Güzel başlamış bir derste öğrenciyi hemen kazanırsınız ve iyi güdülenmiş bir öğrenci dersin devamında da aynı ilgi ve tutumu sergileyecektir. Dersi diğer derslerle eş değer tutmalı ve disiplinler arası bağlantılara yer vermeliyiz.” (UÖ)

İletişim temasında, öğrencilerle etkin iletişim kurma, anlaşılır açıklamalar yönergeler verme, konuya uygun sorular sorma, ses tonunu etkili kullanma, öğrencileri ilgiyle dinleme, beden dilini etkili kullanma konusunda K2 ayrıca bir tebrik almıştır.

“Öğretmenim etkileşim ve iletişiminiz çok güzel, çok rahat. Bunu başarınca dersi neşeli kılmanız kaçınılmaz. Tebrikler.” (UÖ)

K2 bir sonraki haftada hayat bilgisi dersini anlatmıştır ve bir önceki haftaya göre puanı düşmüştür, hatta ilk haftaya oranla daha da sert bir düşüş olmuştur. K2 En düşük puanı aldığı hafta olmuştur. Hiçbir temada tam puan alamamıştır. Ders öncesi hazırlık temasında, eksiklikler fazlasıyla dikkat çekmiştir. *“Mutlaka 2. sınıf kazanımları, ilköğretim programları ve ayrıca ilköğretim müfredatı incelemenizi tavsiye ediyorum.” (UÖ)*

Konu alan bilgisi temasında K2 temel kavramları bilme, konuyla ilişkilendirme, konuyla ilgili şekil ve grafikleri kullanma, konuyu diğer alanlara ilişkilendirilmede dersi sınıf seviyesinin üstünde tutmuştur. Ayrıca çok uzun seçtiği hikâye öğrencileri çok sıkıştır.

“Hikâye çok güzeldi ancak biraz uzundu. Bu da öğrencileri dersten uzaklaştırarak dersi sıkıcı hale getirdi. Slâyt çok güzeldi ancak 2. sınıf seviyesinin üstündeydi. Öğrencilerin slaytın tamamını izlememe sebebi buydu.” (UÖ)

Bu temada öğretmen adaylarının üniversite de öğretim derslerinde birbirleriyle etkileşimli ortak hazırladığı derslerde yaptıkları örnek ders

anlatımlarına benzer bir anlatım söz konusuydu. Sınıf seviyesinin çok üst seviyelerde tutulmasının sebebinin bu olacağı düşünülmektedir.

Alan eğitimi bilgisi temasında, özel öğretim yöntemlerini bilme, eğitim teknolojilerinden yararlanma konusunda K2, heyecanına yenik düştüğü düşünülerek öğrenci sorularına cevaplar vermeden zaman yetmeyecek kaygısıyla öğrencilerin sorularını yanıtsız bırakmıştır. Öğrenme ortamının güvenliğini sağlamaya pek özen göstermemiş, öğrenme ortamı ışıklandırmalarını bile açmamıştır.

“Öğrenme ortamında öğrencilerin sorularına yeterli cevap verilmediğinde kendini önemsiz hissederek derse katılımı kesebilir bu çok önemli, ayrıca sınıfın fiziki koşullarını düzenli tutmak ve ışıklandırmaları iyi ayarlamak çok önemlidir. Başarı detaylarda gizlidir.” (UÖ)

Planlama temasında, ders planını hazırlama, amaçları ve hedefleri belirtme, uygun yöntem ve teknik seçimi, uygun materyal seçme, uygun değerlendirme belirleme konusunda K2 genellikle derse sohbet havasında sunuş yoluyla yapmıştır. *“Ders planını hazırlarken uygun materyali ve yöntemi iyi belirlemek gerekir. Somutlaştırılmış materyaller daha ilgi çekicidir.” (UÖ)*

Öğretim süreci temasında, yöntem ve teknikleri, zaman verimli kullanma, bireysel farklılıkları dikkate alma, öğrenci katılımını sağlama, materyal kullanma, dönüt verme ve değerlendirme konularına gereken önemi vermemiştir. Sadece etkinlik yapılarıyla ders sürecini tamamlayan K2 sınıf gürültü yaptığında veya motivasyon bozulup ders öğrenciler tarafından dinlenmediğinde, basit “devecüce” veya “gece-gündüz” oyunlarını oynatmıştır.

“Ders anlatımlarınızda 2.sınıf seviyesindeki öğrenciler somut işlemler döneminde olduğundan daha çok yaratıcı drama, yaparak yaşayarak öğrenme vb. gibi yöntemlerle daha aktif ve eğlenerek öğreneceklerdir. Konunuz temizlik ve bu konu ile ilgili oyunları dersin en önemli zamanlarında ve motivasyonu yüksek tutacak yerlerde kullanmanız size daha çok fayda sağlayacaktır.” (UÖ)

K2 ders anlatımından sonra yapılan bireysel görüşmelerde yöntem teknik seçiminde yaratıcı dramayı seçmemesinin nedeni olarak zaman sıkıntısını göstermiştir, zamanın ders anlatım süresine yetmeyeceğini düşünmektedir.

“Yaratıcı drama ile hazırlanacak dersin çok zamanımı alacağını düşündüm ayrıca konunun basitliğini de göz önüne alarak sunuş ve soru cevap yöntemleriyle anlatımın daha kolay olacağını düşündüm.” (K2)

K2'nin verdiği cevap göz önüne alındığında, planlama aşamasında iyi bir rehberliğe ihtiyaç duyduğu görülmektedir. Öğretmen adayının bir sonraki ders

planının uygulama öğretmeni ile birlikte hazırlanmasının faydalı olacağı düşünülmektedir. Sınıf yönetimi temasında, derse uygun giriş yapma, dikkat çekme, demokratik ortam sağlama, güdüleme, pekiştireç kullanma, konuyu toparlama, ders sonrası etkinlikler belirleme, öğrencilerin sınıfı düzgün boşaltmalarını sağlama konularında K2’de yer yer eksiklikler görülmüştür.

“Düz anlatımlarınızda her öğrenciye söz hakkı verilerek planlama yapmak lazım. Gerekirse sınıf krokisi çizerek hangi öğrenciye ne kadar söz hakkı verdiğinizi de kaydedebilirsiniz. Yoksa dersi hep aynı öğrencilerle işlersiniz. Derse katılmayan, sessiz kalan birçok öğrenci derse hiç katılmadan dersi bitirecektir.” (UÖ)

İletişim temasında, öğrencilerle etkili iletişim kurma, anlaşılır açıklamalar ve yönergeler verme, konuya uygun sorular sorma, ses tonunu etkili kullanma, öğrencilerin dersi ilgiyle dinlemelerini sağlaması gereken K2’ye öğrencilerin adlarını akılda tutabilmesi için bir diğer öğretmen adayının yaptığı yaka kartlarını yapması önerilmiştir. Değerlendirme ve kayıt tutma temasında, uygun ölçme ve değerlendirme materyali hazırlama ve uygulama konusunda K2, ders sırasında işlediği konuya uygun seçtiği çalışma kâğıdını aynı zamanda değerlendirme ölçütü olarak da kullanmıştır. Bu da uygun bir ölçme değerlendirme çalışması olmamıştır. Öğretmen adayının bu haftaki ders anlatımı göz önüne alınarak bir sonraki ders anlatımı rehber öğretmeni ile birlikte planlanarak anlatılmasının yararlı olacağı düşünülmektedir.

K2 dördüncü haftasında matematik dersini anlatmıştır. Anlattığı bu derste uygulama öğretmeni ve uygulama akademisyeninden de yardımlar almış ve planlamayı birlikte yapmıştır. Bir önceki ders anlatımından çok daha iyi bir ders anlatımı gerçekleştiren K2’nin, verilen dönütleri çok iyi dikkate aldığı gözlenmiştir. K2 öğrencilere isimleri ile hitap edebilmek için ilk olarak, diğer arkadaşları gibi renkli yaka kartları hazırlamıştır. Tüm dönütleri dikkate alarak çok iyi bir ders anlatımı gerçekleştirmiştir. Hemen hemen bütün temalarda tam puan almıştır. En önemli değişikliği de kendini iyi bir model örneği gibi hazırlamakla göstermiştir. Sadece ders anlatımına değil giyim kuşamına ve sevecen esprili anlayışına da yenilikler katmıştır.

“Bugün sınıfta ders anlatımıyla, öğrencilerle iletişimiyle, espri ve şakalarıyla, kılık kıyafetiyle ve duruşuyla tam bir öğretmen vardı. Öğrencilerim adına çok teşekkür ederim.” (UÖ)

Temalar dikkate alındığında K2 sadece alan eğitimi bilgisi temasında özel öğretim yöntemlerini bilme konusunda puan kaybettiği gözlenmektedir. Çünkü sınıfta Özbekistan uyruklu bir öğrenci bulunmaktadır, biraz çekingen ve dilimizi çok iyi bilmeyen bu öğrenciye biraz daha özel ilgi ve yaklaşım gerekmektedir, aksi takdirde öğrenci derse katılmamakta ve sessiz kalmaktadır. Bu durumda olan öğrenciler için derse katılımını sağlayacak sorular ve aktiviteler mutlaka planlanmalıdır. K2 bu konuda eksik kalmıştır. Bunun dışında güzel bir ders anlatımıyla ve iyi bir puan alarak dersi bitirmiştir.

“Ders içi etkinlikleriniz, yöntem teknik seçiminiz doğru olunca dersin eğlenceli ve öğretici olması kaçınılmazdır, tebrikler öğretmenim.” (UÖ)

Öğretmen adayının bu kadar güzel bir ders anlatımı yapmasında iyi bir planlama ve hazırlığın etkisi kaçınılmazdır. Ayrıca uygulama öğretmeninin katkıları da göz ardı edilemez. Ama bir sonraki hafta ders anlatımına kesinlikle müdahale edilmeyecek ve öğretmen adayının bu haftadan farklı uygulamaları gözlenerek bir sonraki haftaya kaydedilecektir. K2 bir sonraki haftada Türkçe dersini anlatmıştır ve puanını daha da yükselttiği gözlenmiştir. Bu başarı da uygulama öğretmenin hedefine ulaştığını apaçık göstermektedir.

“İyi bir hazırlık olmuş tebrikler, konuyla ilgili resimler çok ilgi çekiciydi, etkinliklerle örüntülü, aktif katılımlı ve öğrenci merkezli bir ders süreciydi dersin nasıl geçtiğini anlamadık, emeğinize sağlık.” (UÖ)

K2 bir sonraki hafta dersinde de hayat bilgisi ders anlatımını gerçekleştirmiştir. Bir önceki hafta ile aynı düzeyde puan aldığı görülmektedir. Öğretmen adayının düşüş göstermemesi, özgüvenli ve güzel bir ders anlatımı gerçekleştirmesi gösteriyor ki K2 artık ders ile ilgili tüm temalarda yapılması gerekenleri tam manasıyla öğrenmiştir ve uygulama yeterliliğine erişmiştir.

“Ders anlatımlarınız artık sistemli bir düzen haline geldi ve artık sizi camiamızda görmeye hazırız, tebrikler çok güzel bir dersti, öğretmenim.” (UÖ)

Yaratıcı drama eğitiminin öğretmenlik uygulamalarına birçok katkısı olduğu ve eğitimin işe yaradığı anlaşılmaktadır. Ayrıca yaratıcı drama yöntemi öğretmenin tek yönlü bilgi vermesinden çok, öğrencinin çok boyutlu eğitimine, derslerde aktifliğe, bireyler arası iletişime, yaratıcılık ve öğrencilerin kişilik eğitimine ve pek çok öğrenmenin gerçekleşmesine katkı sağlamıştır denilebilir.

Tablo 11 Öğretmen Adayı Ders Gözlem Formu 3

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğretmen Adayı Gözlem Formu							
Aday öğretmen: K3							
	Haftalar	1. Hafta	2. Hafta	3. Hafta	4. Hafta	5. Hafta	6. Hafta
	Dersler	Hayat Bilgisi	Matematik	Türkçe	Görsel Sanatlar	Hayat Bilgisi	Matematik
TEMA - KOD	Konu	Besinler	Toplama İşlemi	Okuma Anlama	Boyama	Trafik Kuralları	Paralarımız
	Tarih	13.11.17	20.11.17	27.11.17	04.12.17	11.12.17	18.12.17
Ders öncesi - Hazırlık	Puan	7	8	7	7	8	8
Kazanım - Konu alanı	Puan	6	6	7	7	7	7
Alan eğitimi- Yöntem	Puan	8	8	8	9	9	9
Planlama - Ders süreci	Puan	10	11	10	13	13	13
Öğretme etkinliği- İşleniş	Puan	16	18	18	18	18	18
Sınıf yönetimi- Disiplin	Puan	20	16	20	20	20	20
İletişim - Etkileşim	Puan	15	15	13	13	15	15
Ölçme - Değerlendirme	Puan	6	8	8	8	7	8
Adayın aldığı toplam	Puan	88	90	91	95	97	98

Tablo 11'e bakıldığında, K3 kodlu öğretmen adayının ilk hafta hayat bilgisi dersini anlattığı görülmektedir ve ders öncesi hazırlık temasında planlama konusunda tam puan alamamıştır. K3'ün planlama konusunda eksikleri olduğu görülmüştür.

“Örnek ders planlarını incelemeniz için vereceğim lütfen bununla birlikte ilköğretim programlarını ve müfredatı iyi inceleyiniz.” (UÖ)

Konu alan bilgisi temasında K3'ün iyi olduğu görülmektedir, ancak konuları gerçek yaşamla ilişkilendirme, öğrencilere yaşamdan örnekler sunarak kazanımları yaşamla ilişkilendirmeler konusunda eksikliklere rastlanmaktadır.

“Konunuz gerçek yaşamla yakından ilişkili, soyut anlatımlardan kaçınıp, somut örneklerle ağırlık verip konuları yaşamla ilişkilendirmek hem öğretimi kolaylaştırarak hem de konuların kalıcılığını artıracaktır.” (UÖ)

Alan eğitimi bilgisi temasında K3 tam yeterlilik göstermemiştir, öğretim teknolojilerinden yeterince yararlanmadığı gözlenmiştir. Planlama temasında ders planı hazırlarken amaçları ve hedefleri iyi belirleyememiş ve buna bağlı olarak da materyal seçimini doğru yapamamıştır. Bu da puanını düşürmüştür. Öğretmen adaylarının dört sene boyunca fakültelerde almış oldukları eğitimleri ve dersleri uygulamaya dönüştürmede yaşadıkları sıkıntılar ayrı bir araştırma konusu olabilir.

“Ders planlamalarında araç-gereç ve materyallerimizi yapacağımız etkinliklere göre hazırlamalıyız, yoksa gerekli gördüğümüz materyaller boşa zaman kaybı olacaktır, hazırlık ve planlama öğretmen için çok önemlidir.” (UÖ)

Eğitim öğretim süreci temasında K3'ün ders zamanını verimli kullanmadığı görülmüştür. Ayrıca bireysel farklılıkları dikkate alırken eksiklikler yaşayan K3, öğrencilerin aktif katılımını tam sağlayamadığı görülmektedir. Ayrıca yaratıcı drama yöntemini kullanırken aşamaları tam olarak uygulamamış, biraz karıştırmıştır.

“Öğrenme öğretme etkinliklerinde öğrenci katılımını sağlayacak yöntem tekniklere çokça yer verilmelidir. Özellikle yaratıcı drama yöntemini kullanırken aşamaları tam olarak sırayla yapmak gerekir.” (UÖ)

Öğretmen adayının yaratıcı drama yönteminin aşamalarını tekrar gözden geçirmesinde fayda olacağı yorumu yapılabilir. Sınıf yönetimi ve iletişim temalarında K3'ün tam puan aldığı görülmektedir. Genel olarak bütün öğretmen adaylarının bu temada tam puan aldıkları gözlenmektedir. Çünkü öğretmen adayları derse giriş ve dikkat çekme aşamalarında iyi bir yeterliliğe erişmişlerdir. Ayrıca kılık kıyafetleriyle, öğrencilere yaklaşımlarıyla, iletişim ve etkileşimleriyle örnek model olma konusunda rehberliğe ihtiyaçları olduğu anlaşılmaktadır.

“Gizemli paketten çıkan besinlerle menü hazırlamak fikri, çok güzel bir dikkat çekmeydi, öğrencileri hemen motive ettiniz. Motive olmuş bir sınıfta ders işlemek çok zevklidir, siz bunu başardınız. Ayrıca iletişimde espri öğretmenin kullanması gereken en temel öğelerdendir. Bu öğrencilerin dünyasına girmekte kullanılan en güzel yoldur. Yeri geldikçe esprili olmalısınız. Çünkü unutmayınız ki öğrencilerin kafasına bir şey girmesini istiyorsanız, önce onların dünyasına girmeyi başarmalısınız.” (UÖ)

Değerlendirme ve kayıt tutma temasında K3 pek bir şey yapmamıştır. Oysaki çalışma kâğıdı hazırlanıp basit ölçme değerlendirme çalışmalarına yer verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir. K3 bir sonraki hafta yapacağı ders anlatımında verilen dönütleri daha iyi dikkate alması görüşmesiyle, aday gözlem formu adaya teslim edilmiştir. K3 bir sonraki hafta matematik dersinden çıkarma işlemi konusunu işlemiştir. K3’ün ders öncesi hazırlık temasında, öğretme süreci temasında, iletişim temasında ve değerlendirme kayıt tutma temasında verilen dönütleri dikkate aldığı görülmektedir. Çünkü K3 bu temaların tamamında tam puan almıştır.

“Verilen dönütleri dikkate almanız çok güzel bunun bir önceki haftadan farkı derse ve dersin akışına da çok güzel yansımıştır. Yaratıcı drama yöntemini eksiksiz ve tam uyguladınız bu da tüm öğrencilerinizi aktif kıldı, sınıf yönetiminde sıkıntılar yaşatmadı, her öğrencinin bireysel farklılığına hitap edecek etkinlik vardı, her öğrencinin hayatına küçük dokunuşlar bulunuyordu, tebrikler.” (UÖ)

Bir öğretmenin dersi ile ilgili hazırlığı kendine olan öz güvenini de artırmaktadır. Ancak K3 ilk derste yer verdiği dikkat çekme aşamasına yer vermemiş doğrudan derse başlamıştır. Bunun nedenini de drama içerisinde zaten oyunlar bulunmaktadır gerekçesini göstermiştir. Ayrıca yaratıcı drama ile işleyeceği derste zaman problemi yaşamaktan korktuğunu dile getirmiştir. Oysaki dramanın oyun olmadığı bir süreç olduğu verilen eğitimlerde vurgulanarak belirtilmiştir. Burada adayların birazda uygulamaları gönülsüzce ve isteksizce yaptıkları yorumu yapılabilir.

“Yaratıcı drama dersiyle hazırladığım derste biraz zaman kaygısı yaşamaktayım, ders sürem yetişmez diye başka etkinliklere yer veremiyorum.” (K3)

Aslında yaratıcı drama ile iyi hazırlanmış ve iyi planlanmış bir derste zaman kaygısı yaşanmayacağı örnek ders anlatımlarıyla gösterilmiştir. Bir sonraki ders anlatımında K3, Türkçe dersinden Karagöz-Hacivat oyunu konusunu işlemiştir. İşlediği derste öğretim süreci temasında, sınıf yönetimi temasında değerlendirme

ve kayıt tutma temasında tam puan alan K3, bir önceki haftaya göre daha iyi bir puan alarak ilerleme kaydetmiştir. Ancak öğretim teknolojilerini iyi kullanamayan K3 küçük planlama sıkıntıları yaşamış ve hazırladığı materyalin bozulmasıyla zamanlama sorunları yaşamıştır.

“Hazırlanan materyallerin bozulması durumları göz önüne alınarak, öğretim teknolojilerinin bozulması dikkate alınarak mutlaka yedek planımız olmalı.” (UÖ)

Öğretmen adayı K3’ün genel anlamda iyi bir ders anlatımı yaptığı gözlenmiştir, ama yaşanan basit aksaklıklara küçük dokunuşların gerektiğini düşünüldüğünden uygulama öğretmeni ortak bir hazırlık ve planlamaya ihtiyaç duyduğunu gözlemleyerek, bir sonraki ders anlatımında uygulama öğretmeni ile ortak bir hazırlık yapılmasına karar verilmiştir. K3 bir sonraki hafta da görsel sanatlar dersi işlemiştir ve K3’ün bu haftaki ders anlatımının hazırlığına uygulama öğretmeni müdahale etmemiştir. Çünkü K3 yardımı matematik dersinde istemiştir. Temaların tamamına yakınından tam puan alan K3 bir önceki haftaya oranla puanını daha da yükseltmiştir. K3 her hafta verilen dönütleri dikkate aldığı ve hazırlığını bu doğrultuda yaptığı gözlenmektedir. Öğretmen adayı bir sonraki derste hayat bilgisi dersini anlatmıştır ve çok iyi bir puan almıştır. Ancak K3’ün sınıfta bulunan Özbekistan uyruklu öğrenciye uygun sorular sormadığı ve etkinliklerde öğrenciyi çok aktif kılamadığını gözlemlenmiş ve bu temada yeterli puan alamamıştır. Bu temada daha uygun özel öğretim yöntemlerini bilmesi gerektiği düşünülerek yabancı öğrencilere nasıl davranılması gerektiği öğretmen kılavuz kitabını okuması için K3’e vermeyi uygun görmüştür. K3 buna bağlı olarak değerlendirme temasında da tüm öğrencilerin değerlendirilmesinde sorunlar yaşamış ve puanı bu temada da az almıştır.

“Sınıfımız bireysel farklılıkları fazlasıyla yansıtan bir sınıftır, etkinlikleri hazırlarken yöntem teknikleri iyi seçmeli ve en uygun ölçme aracını buna bağlı olarak belirlemeliyiz. Siz kısmen bunu başardınız ancak etkinliklerde öğrencilerin öğrenme ve öğretmen etkinliklerine küçük dokunuşlar gerekmektedir. Bir sonraki ders anlatımınızı birlikte planlarken bunları mutlaka göz önünde bulunduralım.” (UÖ)

Öğretmen adayı son hafta yapacağı ders anlatımını uygulama öğretmeni ile birlikte hazırlamıştır. Bu hazırlık ve planlamanın ardından K3 tüm ders anlatımları arasında en yüksek puan olan 98’i aldığı gözlenmektedir. Öğretmen adayı

matematik dersinden paralarımız konusunu anlatmıştır. Ancak tam 100 puan alamamıştır. Bunun sebebi de işlediği paralarımız konusunu hayatla çok ilişkilendiremeyişi ve konu alanı bilgisi temasında puanı tam alamayıdır.

“Çok güzel ve etkileyici bir ders anlatıyordu, tebrik ederim. Yaratıcı drama ile yapılandırılmış derste öğrenciler aktif olunca öğretimde kolaylaşmıştır. Ancak para yaşamın her alanında kullanılan bir araçtır bu konuyu birazda yaşamdan örneklerle desteklemek gerekmektedir.” (UÖ)

Dramanın yöntem olarak kullanıldığı derslere bakıldığında hem öğrenci hem de öğretmen adayları bakımından çok etkili sonuçlar verdiği görülmektedir. Yaratıcı drama uygulamalarının çocukların hayal güçlerini ortaya koymada ve yaratıcılıklarını göstermelerinde çok faydası olduğu gözlemlenmiştir. Öğretmen adaylarının ders sürecini etkili kullanmalarına ise büyük katkı sağladığı görülmektedir. Değerlendirme açısından diğer alanlarda kullanılan değerlendirme biçimleri, yaratıcı dramanın bir yöntem olarak kullanılması durumunda burada da geçerliliğini korur. Sözelimi hayat bilgisi ya da sosyal bilgiler dersinde yaratıcı dramanın bir yöntem olarak kullanılması durumunda dersin kazanımına yönelik yapılacak değerlendirme ölçütleri burada da geçerlidir. Çalışmanın amaçları arasında bilişsel kazanımlar ele alınmıyorsa, bilgi düzeyini ölçen bir araç olarak kullanılabilir. Çalışmanın tutumları geliştireceği düşünülüyorsa o zaman bir tutum ölçüğü kullanılabilir. Başka deyişle değerlendirme yalnızca görüş, tutum ve yaşantıların sözel olarak paylaşılmasını da içerebilir.

Tablo 12 Öğretmen Adayı Ders Gözlem Formu 3

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğretmen Adayı Gözlem Formu							
Aday öğretmen: K4							
	Haftalar	1. Hafta	2. Hafta	3. Hafta	4. Hafta	5. Hafta	6. Hafta
	Dersler	Matematik	Türkçe	Görsel Sanatlar	Hayat Bilgisi	Görsel Sanatlar	Türkçe
TEMA - KOD	Konu	Toplama İşlemi	Okuma Anlama	Boyama	Canlılar	Boyama	Dinleme
	Tarih	13.11.17	20.11.17	27.11.17	04.12.17	11.12.17	18.12.17
Ders öncesi - Hazırlık	Puan	7	7	7	8	8	8
Kazanım - Konu alanı	Puan	6	6	7	6	7	7
Alan eğitimi- Yöntem	Puan	8	8	9	8	10	10
Planlama - Ders süreci	Puan	10	11	13	13	13	13
Öğretme etkinliği- İşleniş	Puan	12	16	18	18	18	18
Sınıf yönetimi- Disiplin	Puan	18	18	20	20	20	20
İletişim - Etkileşim	Puan	13	13	14	15	15	15
Ölçme - Değerlendirme	Puan	6	6	7	8	7	7
Adayın aldığı toplam	Puan	80	85	95	96	98	98

Tablo 12'ye bakıldığında, K4 ilk hafta matematikten ders anlatmıştır. İlk ders anlatımında hiçbir temadan tam puan alamamıştır. Her temada eksigi olduğu görülmüştür. Derse öncesi hazırlık temasında diğer öğretmen adayları gibi ilköğretim programı ve müfredatı çok iyi incelememiş görülmüştür. Öğretmen adaylarının KPSS sınavına hazırlandıkları düşünüldüğünde bu programları iyi incelemelerinin ve detaylı okumalarının kendileri için de çok faydalı olacağı belirtilmiştir.

“İlkokul ders. programlarını okumak, incelemek ve müfredatta bulunan kazanımları incelemek size çok faydalı olacaktır. Ayrıca sene sonunda gireceğiniz KPSS sınavında da yardımcı olacaktır.” (UÖ)

Özellikle sınavı hatırlatmak bu konuları incelemelerinde etken olacağı düşünülerek sınavda çıkan konular olduğu hatırlatılmıştır. Konu alan bilgisi temasında da K4’ün kavramları çok iyi bilmediği, konuları yaşamdan uzak soyut kavramlarla anlattığı gözlenmiştir.

“Toplama ve çıkarma işlemi hayatın her alanında kullanılır, somut yaşantılar öğrencilerin daha da dikkatini çekecektir.” (UÖ)

K4’ün ilk hafta ders anlatımının ardından birçok alanda rehberliğe ihtiyaç duyduğu görülmüştür. Ayrıca hemen hemen bütün öğretmen adaylarının ilk haftalarda konuları günlük yaşamla ilişkilendirme konusunda problem yaşadığı gözlemlenmiştir. Öğretmen adaylarının hepsi de verilen dönütleri dikkate alarak, bir sonraki birinci ve ikinci haftasında ders anlatımlarını düzeltmiştir. Alan eğitimi bilgisi temasında K4, eğitim teknolojilerinden hiç yararlanmamıştır. Oysaki morpa kampüs, okulistik vb. sitelerde konunun anlatımı çok iyi yapılmaktadır, öğretmen adayının bu sitelerden faydalanması gerektiği hatırlatılmıştır. Bu bölümde kısa videolarla ders anlatımlarına katkı sağlayabileceği hatırlatılmıştır. Planlama temasında ise uygun araç-gereç ve materyali seçmemiş hatta hiç materyal kullanmamıştır. Günlük hayatın her aşamasında olan toplama işlemleri küçük dramatik oyunlarla, yaparak yaşayarak öğrenme etkinlikleriyle daha aktif ve kalıcı kılınabilirdi bu sebeple K4 bu temadan çok az puan almıştır.

“Tüm sınıfı aktif kılacak etkinlikleri seçerken araç-gereç ve materyali iyi seçmelisiniz ve yöntem teknikleri belirlerken çok özen göstermeniz gerekmektedir. Aksi takdirde öğrencilerin derse katılımı az olacaktır.” (UÖ)

Uygulama öğretmenin söylediğinden de anlaşılacağı gibi K4 düz anlatım yöntemi, soru-cevap yöntemini dışına çıkmamıştır. Oysaki yaratıcı drama yöntemi öğretimin karatahta başında bir sohbet şeklinde gelişmesi yerine öğrencilerin derslere çok yönlü katılımını amaçlamakta, böylece derslerin uygulamalı olarak gerçekleşmesini sağlamaktadır. K4 öğretim süreci temasında en

düşük puanı almıştır. Çünkü yöntem teknikleri iyi seçememiş zamanı verimli kullanamamış ve öğrenci katılımını tam sağlayamamıştır. Seçmiş olduğu yöntemlerle ders pasif öğrenci merkezli geçmiş birçok öğrenci derse katılmamıştır. Sınıf yönetimi temasında K4, etkili bir dikkat çekme yaparak derse güzel bir giriş yapmıştır. Bu temada K4 iyi puan almıştır. Ancak dersin devamını ve güdülemeleri tam sağlayamamıştır. Hazırlamış olduğu etkinlikler dersin başındaki girişten daha düşük kalmıştır.

“Derse iyi bir giriş yaptıktan sonra, çıtayı hep yukarıda tutmak gerekir, çünkü derse güdülenmiş öğrenci büyük bir beklenti içerisine girmiştir.” (UÖ)

İletişim temasında K4 anlaşılır açıklamalar ve yönergeler verme konusunda öğrenci seviyesine tam inmemiştir. Ders sonunda değerlendirme temasında kitaptaki etkinlikleri ev ödevi olarak vermiş ve iyi bir değerlendirmeyi es geçmiştir.

“Ders sonunda mutlaka öğrencilere konunun anlaşılıp anlaşılmadığını basit ölçmelerle değerlendirmeliyiz bu etkinlik yaprakları olabileceği gibi konuyla ilgili basit sorularda olabilir.” (UÖ)

K4’ün ders anlatımında genel olarak giriş gelişme ve sonuç olarak bir düzen görülmektedir. Ancak planlamada sürecin amaçlarına ulaşması için konunun genel amaçları dikkate alınmalı ve öğrencilerin planlama sürecinde en önemli öge olduğu unutulmamalıdır. Ancak K4 ilk hafta ders anlatımının matematik dersine denk gelmesinin de K4 açısından bir dezavantaj olduğu yorumu yapılabilir. K4 ikinci haftada Türkçe dersini anlatmıştır. Bir önceki anlatımına göre değerlendirme puanını beş puan artırdığı gözlenmektedir. Alan eğitimi bilgisi temasında eğitim teknolojilerine yer verdiği görülmektedir. Ayrıca öğretim süreci temasında büyük bir artış gerçekleştirerek derse sohbet havasından kurtarıp, bireysel farklılıkları dikkate alıp öğrenci katılımını aktif hale getirmiştir. Ayrıca materyal kullanımına özen gösterip ders anlatımında bolca araç-gereç ve materyalle gelmiştir. Ancak diğer temalarda K4 birinci haftada almış olduğu puanların aynısını yine almıştır. Öğretmen adayı bir sonraki hafta ders anlatımında daha çok yaratıcı drama yöntemine ağırlık vererek ders işlemiştir. Dersin

öğrenme-öğretme sürecinin gayet iyi işleyen K4 bu kısma odaklanarak sadece canlandırmalara yoğunlaşmıştır. Öğrencilerin okuduğu metini yalnızca canlandırma yaparak ve canlandırma sonucunda “bu dersten ne anladınız?” sorusuyla değerlendirme aşaması yaparak dersi sonlandırmıştır. Bu da gösteriyor ki K4 yaratıcı drama yöntemini uygulamada eksiklikler yaşamaktadır. K4’e gerekli dönütler verilmiş ve bir sonraki haftaya yapacağı ders anlatımı için yaratıcı drama eğitimi oturumlarını gözden geçirmesi dile getirilmiştir. Ayrıca uygulama akademisyeni ve uygulama öğretmeni ile yardımlaşarak yaratıcı drama ağırlıklı bir ders planı yapılması kararı alınarak, dönütler aday gözlem formuna kaydedilip, form öğretmen adayına teslim edilmiştir.

Öğretmen adayı üçüncü haftasında görsel sanatlar dersini anlatmıştır. Bu haftaki anlatımında verilen dönütleri de dikkate alarak dersini işleyen K4, almış olduğu değerlendirme notunu tam 10 puan artırmıştır. Planlama, öğretim süreci, sınıf yönetimi temalarında tam puan aldığı gözlenmiştir. Tam puan alamadığı temalar ise ders öncesi hazırlık teması, konu alan bilgisi teması, alan eğitimi teması, iletişim ve değerlendirme temasıdır. Bu temalarda da tam puan alamamış ancak çok az puan eksikliği kalmıştır. Bu da K4’ün her hafta gelişen bir grafik çizdiğini göstermektedir. Bu haftaki dersinin görsel sanatlar dersi olması puanının yüksek olmasında etkisi olduğu düşünülebilir. Bir sonraki ders anlatımında K4’ün başarı grafiği yükselirse bu durumun görsel sanatlar dersiyle alakasının olmadığı yorumu da yapılabilir. K4 bir sonraki ders hayat bilgisi dersini işlemiştir ve bir önceki haftaya göre artan başarı grafiğinin görsel sanatlar dersiyle alakası olmadığını ispatlamakla kalmamış, artan değerlendirme puanını bir puan daha artırmıştır. İki tema hariç (konu alan bilgisi teması ve alan eğitimi teması) diğer tüm temalarda tam puan almıştır. Buradan da anlaşılacağı üzere yaratıcı drama ile yapılandırılmış ve iyi planlanmış bir derste tüm temalar başarı ile gerçekleşmektedir. Burada tüm temalarda tam puan alamayışının nedeni de bireysel farklılıklardır. Sınıfta bulunan Özbekistan uyruklu öğrenciye tüm öğretmen adayları ders anlatımlarında pek farkındalık oluşturamamıştır. Bunun

başlıca nedeni de özel öğretim yöntemlerini iyi bilmemeleri ve öğrencinin Türkçe dilini çok iyi bilmemesinden kaynaklı derse katılmayıdır.

“Tebrik ederim ders anlatımlarınızda çok iyi bir ilerleme kaydetmekteyiz, yaratıcı drama ile yapılandırılmış bir derste sorunların en aza indiği de apaçık görülmektedir.” (UÖ)

Son haftasında da K4 Türkçe dersinden okuma metni işlemiş ve başarı çizgisini koruyarak aynı puanı yine almıştır. Hemen hemen bütün temalarda tam yeterliliğe sahip olduğu görülmüştür ve ders anlatımlarını tamamlamıştır. Öğretmen adayının aldığı puan aday gözlem puanına işlenerek adaya verilmiş ve MEBBİS ekranından notu sisteme işlenmiştir.

3.4. Öğretmenlik Uygulaması Dersi Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Bireysel Görüşme Formundan Elde Edilen Bulgular

Yaratıcı drama eğitimi alan sınıf öğretmenleri adayları ders anlatımlarını bitirdikten sonra ayrı ayrı bireysel görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Ses kayıt cihazı kullanılarak görüşmeler kaydedilmiştir. Görüşme formunda toplam 12 tane görüşme sorusu bulunmaktadır. Her bir katılımcı görüşmelerin ses kaydı altına alınmasına izin vermiştir. Görüşmeler müdür odasında, öğretmenler odasında ve kütüphanede bireysel olmak üzere yapılmıştır (EK-5). Yapılan bireysel görüşmelere katılan 4 öğretmen adayı sorulan sorular üzerine görüş belirtmiştir. Bireysel görüşmelerden elde edilen ifadeler için içerik analizi ve betimsel analiz yapılmıştır, toplam 12 soru için 12 adet tablo sunulmuştur.

Tablo 13

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Ders Anlatacağı Konuya Nasıl Bir Hazırlık ve Planlama Yaptıklarına İlişkin Görüşleri

Tema	Kod	Frekans (f)
Planlama	Akademisyen ile birlikte planlama	4
	Uygulama öğretmeni ile planlama	4
	Yıllık planlara bakma	3
	İlkokul programını inceleme	2
	İlkokul Müfredatını inceleme	2
	Örnek planlardan yararlanma	2
Hazırlık	Grup arkadaşlarıyla ortak materyal hazırlama	3
	Yurtta bulunan arkadaşlarıyla fikir alışverişinde bulunma	2
	Konulara materyal hazırlama	1
	Kazanımlara etkinlik hazırlama	1

Tablo 13’de öğretmen adaylarının ders anlatacağı konuya nasıl bir hazırlık ve planlama yaptıklarına ilişkin görüşlerine bakıldığında, iki tema görülmektedir. Birinci temada bütün öğretmen adaylarının genel olarak, uygulama akademisyeni ve uygulama öğretmeninden destek aldıkları ve planlamayı onlarla birlikte yaptıkları görülmektedir. K1, K2 ve K3 kodlu öğretmen adaylarının yarıdan fazlasının örnek plan ve ders anlatımlarından yararlandıkları görülmektedir. İlkokul programlarını ve müfredatı inceledikleri de en çok vurgulanan ifadeler olarak görülmektedir. Ayrıca adaylardan K1, K2 ve K4 yıllık planları incelediklerini belirtirken, K2 ve K3 müfredatı incelediğini belirtmiştir. K1 ve K2 uygulama öğretmenlerinin verdiği örnek planlardan ve internette buldukları örnek planlardan yararlandıklarını belirtmişlerdir.

“Plan yaparken yararlandığım en önemli şey, hayatın ta kendisidir.” (K1)

“Üniversite eğitimini sağlam almış her öğrenci plan hazırlayabilir.” (K2)

Adaylardan gelen görüşlere bakıldığında, adayların tamamına yakınının yıllık planları incelemesi ve ilkokul müfredatını incelemiş olması, mesleklerine gereken önemi ve özeni verdiklerini göstermektedir. Uygulama öğretmeni ve uygulama öğretim elemanından adayların tamamının yardım istemesi aralarında iyi bir iletişimin olduğunun göstergesidir. Ayrıca öğretmen adaylarının yapılandırılmış yaratıcı drama yöntemi ile ders anlatacak olmaları ve ders

anlatımlarını en güzel şekilde yapmak istemeleri, uygulama öğretmeni ve uygulama öğretim elemanı ile planlama yapma gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Hazırlık temasına bakıldığında öğretmen adaylarının tamamına yakını ortak materyal hazırlamayı tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Adaylardan K3 ve K4 yurttaki arkadaşlarıyla fikir alışverişinde bulduklarını belirtmişlerdir. K1 konularına materyal hazırlarken, K4 kazanımlara etkinlik hazırladığını belirtmiştir. Öğretmen adayları hazırlık temasında yurt ortamında kalmalarının fikir alışverişinde bulunmalarına, birlikte materyal hazırlamalarına olumlu katkıları olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca buradan yola çıkarak adayların grup arkadaşlarıyla iyi bir işbirliği ve uyum içerisinde olduklarını söyleyebilir ve akran çalışmalarının öğretmen adaylarına faydalı olduğu yorumu da yapılabilir. Anlatılacak derslere hazırlık yaparken K3 grup arkadaşlarıyla ortak materyal hazırladığını, yurttaki arkadaşlarıyla fikir alışverişinde bulduklarını belirtirken, K4 daha çok yalnız ve sessiz bir ortamda hazırlık ve planlama yaptığını belirtmiştir.

“Müfredattan haberdar olarak ve yıllık planı inceleyerek zaten hazır oluyorum.” (K2)

“İyi bir hazırlık için sessiz ortam çok önemli, bu olmazsa olmazım.” (K4)

Öğretmen adaylarının bazıları yapacağı uygulamaya hazırlanırken, tüm yapacaklarını adım adım sorduğunu dile getirmiş, bazıları da yardım almadan ne yapacağına araştırma ve özveriyle hazırladığını belirtmiştir. Yaratıcı drama ile anlatılacak derslerin çok iyi bir planlama ve hazırlık aşamasından geçmesi gerekmektedir. Aksi durumda güçlüklerle karşılaşmak kaçınılmaz olacaktır.

Tablo 14

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Ders Planını Hazırlarken Uygun Yöntem Teknikleri Neye Göre Belirlediklerine İlişkin Görüşleri

Tema	Kod	Frekans (f)
İşleniş	Kazanımlara göre	4
	Etkin katılımı sağlamada	3
	Konuların dağılımına göre	2
	Hazır bulunuşluk durumlarına göre	2
	Dersi eğlenceli hale getirmeye göre	1
	Öğrenci seviyelerine göre	1

Tablo 14’de öğretmen adaylarının ders planını hazırlarken uygun yöntem teknikleri neye göre belirlediklerine ilişkin görüşlerine bakıldığında, öğretmen adaylarının ders planını hazırlarken uygun yöntem ve tekniği daha çok kazanımlara ve konulara göre seçtikleri görülmektedir. Tüm öğretmen adaylarının ayırım yapmaksızın bütün yöntem ve tekniklere mümkün olduğunca yer vermeye çalıştıklarını belirttikleri görülmüştür. Ayrıca sınıfın etkin katılımı için en uygun yöntem teknik seçimi yaptıkları da öğretmen adaylarının en çok tekrarladığı frekanslar arasında yer almaktadır.

“Konuya uygun yöntem teknik aramak yanlıştır, etkili bir öğretim için bütün yöntemleri kullanabilmek gerekir.” (K1)

“Yöntem öğretmenin izlediği yol haritasıdır, iyi seçilmezse rotasız gemi misali yolunu kaybeder.” (K2)

“Yöntem teknik seçerken konular ve kazanımlara uygun yöntem teknik belirlemek ve uygun yerde kullanmak gerekir, fazlalıktan ve gereksizlikten uzak durmak gerekir.” (K3)

Öğretmen adaylarının ders planını hazırlarken tek bir yöntem ve tek bir tekniğe bağlı kalmadıkları, dersin konularına, kazanımlarına ve öğrencilerin etkin katılımına bağlı olarak tüm yöntem ve tekniklere yer verdikleri yorumu yapılabilir. Ancak yer yer bazı yöntem ve tekniklerin daha çok kullanıldığını belirtmişlerdir. Özellikle kazanımlar ve konular yöntem seçiminde etkilidir görüşüne sıkça rastlanmaktadır. Ama yaratıcı drama yöntemini tüm konu ve kazanımlarda kullandıkları ifadelerine de sık sık yer vermişlerdir. Buna gerekçe olarak da çocukların oyunla öğretimi daha çok beğendiklerini ve bu yöntemle canlandırma aşamasında oyunlar istedikleri görüşünü belirtmişlerdir. K2 ve K4 öğrencilerin hazır bulunuşluk seviyelerini de dikkate aldıklarını belirtmişlerdir. K1 dersi eğlenceli hale getirecek yöntem tekniklere ağırlık verdiğini söylerken, K3 öğrenci seviyelerine ve bireysel farklılıklara göre yöntem teknik seçtiğini belirtmiştir. K2 öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinin de yöntem teknik belirlemede etkili olduğu görüşüne yer verirken, K3 yaratıcı drama yöntemi olmadan ders işlenemeyeceğini belirtmiştir.

“Yaratıcı drama tüm yöntemleri içeren oyunla ve eğlenerek öğreten bir yöntemdir, konu ve kazanımlara bakılmaksızın mutlaka kullanılmalıdır.” (K4)

“Keşke bize de konular bu şekilde öğretilseydi, sıralara yapışıp kalmaktan kurtulur, eğlenir ve öğrenirdik ve asla da unutmazdık.” (K3)

Eğitim öğretimde yöntem ve teknikleri çeşitlendirmenin öğrencilerin konuları anlamasında, kazanımların öğrenilmesinde ve konuların günlük yaşamla ilişkilendirebilmesinde yeri ve önemi çok büyüktür. Öğretmen adaylarının görüşlerine bakıldığında konu ve kazanımlara bakılmaksızın etkinliklerin tümünde çeşitli yöntem tekniklere (yeri ve zamanına göre) yer verdikleri görülmektedir. Özellikle öğrencilerin eğlendikleri, oynadıkları ve aktif katılmalarını sağladığı yaratıcı drama yöntemine sıklıkla yer verdikleri görülmüştür. Ayrıca adayların konu merkezli, ezberci öğretmen merkezli, düz anlatım yöntemiyle öğrencileri pasif eden eğitim anlayışından uzak durdukları gözlenmiştir. Bunun aksine adayların etkili bir öğrenme-öğretme etkinlikleri için, bilişsel, duyuşsal, sosyal ve devinişsel yetilerle bütünleşmiş bireyler yetiştiren, tüm yöntem tekniklere yer veren, öğrencileri buluşa sevk eden, öğrenmeyi öğrenen öğrenciler yetiştirmeyi ilke edindikleri gözlenmiştir.

Tablo 15

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Hangi Yöntemleri Sıklıkla Kullandıklarına ve Neden Kullandıklarına İlişkin Görüşleri

Tema	Kod	Frekans (f)
Yöntem	Yaratıcı drama yöntemi	4
	Çoklu zekâ kuramı	4
	Diğer yöntemler	2
İşleniş	Eğlenceli olması	4
	Etkili bir yöntem olması	3
	Yaparak yaşayarak öğrenme sağlaması	1
	Etkin bir katılım olması	1

Tablo 15’de öğretmen adaylarının hangi yöntemleri sıklıkla kullandıklarına ilişkin görüşlerine bakıldığında, öğretmen adayları bu sorulara nedenleriyle cevap vermişlerdir. Adayların tamamının yaratıcı drama yöntemini kullandıkları görülmektedir. Yani bütün öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemi sıklıkla kullandıkları cevabını verdiği görülmüştür. Yine öğretmen adaylarının tamamının çoklu zekâ kuramını kullandıkları tablodan anlaşılmaktadır.

K2 “Uygulamalara başlamadan önce aldığımız yaratıcı drama eğitimi bu yöntemi sıklıkla kullanmamızda etkili oldu.” ifadesiyle yaratıcı drama yönteminin hem etkililiğini hem de sıklıkla kullanılma nedenini ortaya koymuştur. K1, K2, K3, K4 çoklu zekâ yönteminin de kullanılması gerektiği görüşünü belirtmiştir.

“Yaratıcı drama öğrencilerin yaparak yaşayarak öğrenmelerine en önemli katkıyı sağlayan yöntemdir dolayısıyla en çok kullanılması gereken yöntemdir.” (K3)

“Çoklu zekâ kuramı yaratıcı dramanın bir benzeridir her ikisinde de öğrenci aktiftir ve öğrencilerin bireysel farklılıklarını ortadan kaldıran bir yöntemdir.” (K4)

Öğretmen adaylarından K2 bütün yöntemleri elimden geldiğince kullanıyorum demiştir, çünkü “her çocuğun sınıf ortamında öğrendiği bir yöntem vardır.” görüşüne yer vermiştir. Adaylardan gelen çarpıcı bir ifade de öğretmen adayı şu cümleleri söylemiştir.

“Sadece tek bir yönteme bağlı kalmıyorum. Zaten tek bir yöntemle bu zamanda ders anlatmak imkânsız, çünkü teknoloji çağında bulunan bu çocuklar çok hareketli, aktif ve araştırmacılar o yüzden yeri ve zamanına göre diğer yöntemlere de yer veriyorum.” (K4)

Öğretmen adayları diğer yöntemleri de sık sık kullandıklarını belirtmiştir. K1 “dersler de farklı yöntem tekniklerle öğrencilerin bireysel farklılıklarına hitap etmek gerekir.” diyerek farklı yöntemlere de yer verdiğini dile getirmiştir. Öğretmen adaylarının bu yöntemleri kullanma nedenlerine bakıldığında adayların tamamının bu yöntemi eğlenceli olmasından dolayı tercih ettikleri görülmektedir. Öğretmen adaylarından K2, K3 ve K4 sıklıkla bu yöntemleri kullanma nedenleri olarak etkili bir yöntem olmasını neden göstermektedirler. Öğrencilerin bu yöntemle daha aktif, katılımlı ve öğrenci merkezli derse hazır olduklarını belirtirken, K1 yaparak yaşayarak öğrenmeyi neden göstermiştir, K4 ise etkin bir katılım olmasından dolayı bu yöntemi kullandığını belirtmiştir.

“Yaratıcı drama yöntemini sıklıkla kullanma nedenim, çocukların ve benim en eğlendiğim, eğlenirken öğrettiğim yöntem olmasıdır. Somut işlemler döneminde olan ilkokul öğrencilerinin davranışlarında kalıcı izli davranış değişikliği (öğrenme) sağlamak için bu yöntem vazgeçilmezdir.” (K2)

“Çoklu zekâ kuramında her öğrencinin verebileceği en az bir cümlelik cevaplar oluyor, bu sebeple bu yöntem olmazsa olamazımdır.” (K3)

Öğretmen adaylarının ders anlatımlarında yöntemleri kullanma sıklıklarına bakıldığında yaratıcı drama yöntemini ve çoklu zekâ kuramını yoğun bir şekilde kullanma nedenlerinde almış oldukları yaratıcı drama eğitiminin etkisi olduğunu düşünülmektedir. Ayrıca öğretmen adaylarının uygulama öğretmenin etkisinde kaldıkları vermiş oldukları cevaplardan anlaşılmaktadır. Yaratıcı dramının dersleri eğlenceli kıldığı ve derslere etkin katılımı sağladığı adayların verdiği cevaplardan anlaşılmaktadır. Yaratıcı drama yönteminin sıklıkla kullanılmasının en önemli sebepleri belirtilen görüşlere göre, öğretmen adaylarının da öğrencilerle birlikte eğlenmeleri ve eğlenirken öğretmeleri olmuştur.

Tablo 16

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Ders Anlatımlarında Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmalarına ve Bu Dersin Gerekliliği Üzerine İlişkin Görüşleri

Tema	Kod	Frekans (f)
İşleniş	Mutlaka gereklidir ve kullanılmalıdır	4
	Etkili öğrenme sağlar	3
	Oyunlar oynanır	2
	Öğrenciler derse seveerek katılır	2
Öğrenme Becerileri	Ders daha eğlenceli hale gelir	2
	Öğrencileri buluşa sevk eder	1
	Öğrenciler kavramları oynayarak öğrenir	1
Sosyal Beceriler	Yaparak yaşayarak öğrenme sağlar	3
	Öğrenciler kendilerini rahat ifade ederler	2
	Aktif ve kalıcı öğrenme sağlar	1
Akademik Başarı	Öğretmenlik uygulamalarını kolaylaştırır	2
	Öz güveni artırır	1
	Etkili öğrenme öğretme ortamı sağlar	1

Tablo 16’da öğretmen adaylarının ders anlatımlarında yaratıcı drama yöntemini kullanmalarına ve bu yöntemin gerekliliğine ilişkin görüşlerine bakıldığında, bütün öğretmen adaylarının ders anlatacağı konuya ilişkin görüşleri işleniş, öğrenme becerileri, sosyal beceriler ve akademik başarı olmak üzere 4 tema altında toplanmıştır. İşleniş temasında en çok tekrarlanan kod öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini çok gerekli bulması ve yaratıcı drama yönteminin derslerde mutlaka kullanılması gerektiği düşüncesidir. Etkili öğrenme sağladığı az tekrarlanan kodlar arasında yer alırken, oyunlar oynandığı ve

öğrencilerin derslere seyerek katıldığı görüşleri de yine en az tekrarlanan kodlar arasında yer almaktadır.

“Yaratıcı drama yöntemi öğrencileri buluşa sevk eden bir yöntemdir, öğrenci kavramaları oyun oynayarak bulmakta ve aktif katılım sağlamaktadır. Bu yöntem çocukların yaparak yaşayarak öğrenmeleri için çok gerekli bir yöntemdir konu ve kazanımlarda mutlaka yer verilmelidir.” (K1)

“Yaratıcı drama yönteminde öğrencilerin kendilerini daha rahat ifade ettiklerini düşünüyorum, bu sebeple bu yöntemi ders anlatımlarımda kullanırım.” (K2)

Öğretmen adaylarının bu görüşüne aldıkları yaratıcı drama eğitiminin sebep olduğu düşünülmektedir. Ayrıca sonda olarak eklenen bu yöntem gerekli midir, sorusuna bütün öğretmen adaylarının mutlaka gereklidir cevabını verdiği görülmektedir. K2 yaratıcı drama yönteminin derslerde etkin katılım sağladığını söylerken, K3 oyunlar oynayarak dersin daha eğlenceli hale geldiğini ve öğrencilerin derse seyerek katıldıklarını belirtmiştir. Yaratıcı drama yöntemini kullanmalarının gerekliliğini belirten öğretmen adayları bu durumu ders anlatımlarında yaşayarak gördüklerini belirtmişlerdir.

“Yaratıcı drama yöntemi öz güvenimi artırıyor, ders anlatımlarımı ve ders sürecimi çok eğlenceli hale getiriyor ve öğretmenlik uygulamalarımı daha da kolaylaştırıyor, bu yöntem derslerde kesinlikle gereklidir.” (K3)

“Bu yöntemi çok kullandım ve çok da kullanacağıma eminim çünkü çok etkili olduğunu gördüm, almış olduğumuz eğitimde de ne kadar faydalı olacağı kanısına varmıştım.” (K4)

Öğretmenlik uygulamaları dersinde sınıf öğretmeni adayları yaratıcı drama yöntemini aktif olarak kullanmışlardır. Yaratıcı drama yöntemi sayesinde öğrencilerin derslere etkin katılım sağladığını, dersin işlenişinin eğlenceli olduğunu ve bu yöntemin öğrencileri derslerde aktif hâle getirdiği görüşünü belirtmişlerdir.

Tablo 17

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Ders Anlatımlarında Kullandıkları Yaratıcı Drama Yönteminin Faydalarına İlişkin Görüşleri

Tema	Kod	Frekans (f)
Öğrenme becerileri	Yaparak yaşayarak öğrenme sağlar	4
	Kalıcı öğrenme sağlar	3
	Somutlaştırma sağlar	2
Sosyal beceriler	Sosyal beceri kazandırır	4
	Rahat olmalarını sağlar	4
	Çekingenliği azaltır	3
	İletişim becerilerini geliştirir	2
Duyuşsal beceriler	Gerekli bir derstir	3
	Ders ile ilgili önyargı kaybolur	1
İşleniş	Etkin katılım sağlar	4
	Diğer derslerden farklıdır	4
	Oyun oynama sağlar	4
	Eğlenceli bir yöntemdir	2
İlgi uyandırma	Derse ilgiyi artırır	3
	Derse istekli gelmeyi sağlar	2

Tablo 17’de öğretmen adaylarının ders anlatımlarında kullandıkları yaratıcı drama yönteminin faydalarına ilişkin görüşlerine bakıldığında, öğrenme becerileri, sosyal beceriler, duyuşsal beceriler, işleniş, ilgi uyandırma, olmak üzere 5 tema bulunmaktadır. Öğretmen adaylarının tamamının birçok konuda hem fikir olduğu görülmüştür. Öğrenme becerileri temasında adayların tamamının öğrencilerin yaratıcı drama yöntemi sayesinde yaparak yaşayarak öğrendiklerini, konuları somutlaştırarak kalıcı öğrenmenin gerçekleştiğini belirtmişlerdir. K1, K2, K3, K4 yaparak yaşayarak öğrenmede, sosyal becerilerin kazandırılmasında, öğrencilerin derslerde rahat olmasında, öğrencilerin derslere etkin katılımında ve öğrencilerin oyun oynayarak öğrenmesinde bu yöntemin faydalı olduğunu belirtmişlerdir.

“Bu yöntemle öğrencilerde kalıcı izli davranış değişikliklerine tanık oldum. Öğrencilerin kendilerini özgür ifade edebildiği bir ortam gördüm. Her öğrenci istediğini rahatça söyleyebildi ve her öğrencinin söyleyebildiği bir fikri mutlaka vardı. Sınıfta oturan öğrenci kalmadı, bireysel farklılıklar ortadan kalktı.” (K1)

“Bu yöntem sayesinde öğrencilerin derse katılımı arttı, çünkü öğrenciler eğleniyorlar ve oyun oynama fırsatı buluyorlar, dolayısıyla ders monotonluktan uzaklaşıp ilgi çekici hale geliyor.” (K2)

Bir diğ er temada sosyal becerilerin kazandırılmasında, öğrencilerin derslerde rahat olmasında, öğrencilerin derse etkin katılımında ve öğrencilerin çekingenliğini azaltma da ve iletişim becerilerini geliştirmede bu yöntemin faydalı olduğu vurgulanmıştır. Duyuşsal becerilerde K1, K2 ve K3 yaratıcı drama yönteminin çok gerekli bir ders olduğunu belirtirken K4, bazı derslerle ilgili ön yargının ortadan kalktığını belirtmiştir. Bu yöntemin öğrencilerde kalıcı izli davranış değişikliği bıraktığı görüşüne yer veren öğretmen adaylarından K2, yaratıcı drama yöntemi sayesinde derslerin çok eğlenceli geçtiğini, kazanımların öğrenciler tarafından daha çabuk kavrandığını belirtmiştir.

“Matematik dersinde kullandım ve öğrencilerin bu derse olan ön yargıları ortadan kalktı. Öğrenciler o kadar aktif katılım gösterdi ki, ellerini kaldırıp tahtaya kalkmak için çırpınıyorlardı. Her öğrenciye özenle hak vermeye çalıştım. Yaratıcı drama çok faydalı bir yöntem bu tartışılmaz.” (K3)

İşleniş temasında öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanarak derse etkin katılımı sağladıklarını, bu yöntem sayesinde diğ er derslerden farklı anlatımların ortaya çıktığını belirtmişlerdir. Yani bu dersin gerekli bir ders olduğunu öğrencilerin öğrenmesinde oyunun etkisini de kullanarak bu yöntemin faydalı olduğunu belirtmişlerdir. Bu yöntemin öğrencilerde kalıcı izli davranış değişikliği bıraktığı görüşüne yer veren öğretmen adaylarından K2 yaratıcı drama yöntemi sayesinde derslerin çok eğlenceli geçtiğini, kazanımların öğrenciler tarafından daha çabuk kavrandığını belirtmiştir. K3 matematik derslerinde ağırlıklı olarak kullandığı yaratıcı drama yönteminin bu derse karşı geliştirilen olumsuz tutumun ortadan kalktığını belirtmiştir. K3 matematik derslerinde ağırlıklı olarak kullandığı yaratıcı drama yönteminin bu derse karşı geliştirilen olumsuz tutumun ortadan kalktığını belirtmiştir. İlgi uyandırma temasında, K1 K2 ve K3 bu yöntem sayesinde anlattıkları derslere öğrencilerin ilgisinin arttığını belirtirken, K1 ve K4 öğrencilerin derslere çok istekli geldiğini belirtmiştir.

“Diğ er yöntemleri de derslerimde kullandım ama yaratıcı drama yöntemiyle işlediğim derslerde kendimde keyif aldım ve hiç yorulmadım, zorlanmadım. Bende çok eğlendim çocukların yaparak yaşayarak öğrenmeleri konuların öğrenilmesini ve kalıcı olmasını sağladı. Bu yöntemi tam olarak öğrenmiş olmam işime çok yaradı. Bende çok yorulmadan ve zorlanmadan anlatımlarımı gerçekleştiriyorum sadece iyi bir rehber olmam yetiyor.” (K4)

Bu tablodaki öğretmen adaylarının görüşlerinden yola çıkarak yaratıcı drama yönteminin öğretmenlik uygulamaları dersine sağladığı faydaların yanı sıra öğrencileri de yaşama hazırladığı, öğrencilerde öz güven duygusunu geliştirdiği ve öğrencilerin kendilerini daha rahat ifade ettikleri görüşlerine yer verilmiştir.

Tablo 18

Yaratıcı Drama Yönteminin Ders Konularının ve Kazanımların Öğrenilmesine Sağladığı Katkıya İlişkin Görüşler

Tema	Kod	Frekans (f)
Öğrenme becerileri	Konu ve kazanımların öğrenilmesinde katkı sağlar	4
	Konuların öğretiminde daha çok katkı sağlar	2
	Yaparak-yaşayarak öğrenme katkısı sağlar	1
	Oyunlaştırılarak eğlenceli hale getirir	1
	Öğrenciler daha çabuk öğrenir	1
Ölçme	Ölçme değerlendirmede konuların kalıcı olmasını sağlar	1

Tablo 18’de yaratıcı drama yönteminin ders konularının ve kazanımların öğrenilmesine sağladığı katkıya ilişkin görüşlere bakıldığında, öğrenme becerileri ve ölçme temaları görülmektedir. Öğretmen adaylarının dördü de bu yöntemi konuların işlenişinde ve kazanımların öğrenilmesinde aktif olarak kullandıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca öğretmen adaylarının verdiği en çarpıcı cümleler ise şunlar olmuştur.

“Buna kazanımları fakültede öğretim derslerinde işledik, hatta arkadaşlarımızla danışıklı paylaşımlar yaparak hazırlandık, ama orada anlattığımız derslerde bile konular bu kadar aklımızda kalamamıştı.” (K4)

Özellikle konuların öğretiminde yaratıcı dramadan çokça faydalandığını belirten K4 ve K2 bu yöntemle daha kolay öğrenmenin gerçekleştiğini dile getirmiştir. K1 ders konularını işlerken yaratıcı dramanın öğrencilerin yaparak yaşayarak öğrendiği bir süreç olduğunu belirtmiştir. K3 kazanımların öğretiminin yaratıcı drama yöntemiyle oyunlaştırılarak eğlenceli hale geldiğini ve öğrencilerin daha çabuk öğrendiğini dile getirmiştir. K2 ders konularının ve kazanımların öğretiminde yaratıcı drama yöntemini etkin kullanmanın çok fayda sağladığını belirtmiştir, K3 yöntemi etkili kullanmak konuların öğrenilmesini ve öğrenmenin kalıcı olmasını sağlanmıştır, bunu ders sonunda yaptığım ölçme değerlendirmede

net bir şekilde gördüm, demiştir. Öğretmen adaları yaratıcı drama yöntemini konuların işlenişinde ve kazanımların öğrenilmesinde aktif olarak kullandıklarını belirtmişlerdir. Özellikle konuların öğretiminde yaratıcı dramadan çokça faydalandığını belirten K4 bu yöntemle daha kolay öğrenmenin gerçekleştiğini dile getirmiştir. K1 ders konularını işlerken yaratıcı dramanın öğrencilerin yaparak yaşayarak öğrendiği bir süreç olduğunu belirtmiştir.

“Çocuklara ara değerlendirmeler ve ders sonu değerlendirmeler yaptığımda sorduğum sorulara cevap vermek için tüm öğrencilerin elleri havadaydı ve cevapları doğruydı, kazanımların çok iyi öğrenildiğini ve konuların kavrandığını gördüm.” Teneffüslerde öğrencileri gözlemledim ve yaşamda da öğrendiklerini kullandıklarına bizzat şahit oldum.” (K2)

Bu tablodaki öğretmen adaylarının görüşlerinden yola çıkarak yaratıcı drama yönteminin ders konularının ve kazanımların öğrenilmesine büyük katkılar sağladığı ve öğrenci başarılarını ölçme değerlendirme de güvenilir sonuçlar verdiği görülmüştür.

Tablo 19

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Uygulamaları Dersinde Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanırken Öğrenci Bakımından Karşılaştıkları Güçlüklere İlişkin Görüşleri

Tema	Kod	Frekans (f)
	Öğrenci devamsızlığı	4
Teknolojik donanım	Malzeme eksikliğinden öğrenci katılım azlığı	3
	Araç-gereç materyal eksikliği	2
	Isınma çalışmalarında çok hareketlilik	1
	Öğrencilerin tehlike arz edici davranışları	2
Sınıf ortamı	Öğrencilerin rahat ortam istemesi	2
	Öğrencilerin ayakkabı çıkarmak istemesi	1
	Herhangi bir güçlükle karşılaşılması	1

Tablo 19’da öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanırken öğrenci bakımından karşılaştıkları güçlüklere ilişkin görüşlerine bakıldığında, teknolojik donanım ve sınıf ortamı temaları bulunmaktadır. Bu temalardan teknolojik donanım temasında en çok tekrarlanan frekans öğrenci devamsızlığıdır. Ardından malzeme eksikliğinden katılamayan öğrenciler, araç-gereç materyal eksikliği ve en az tekrarlanan frekans olarak ısınma çalışmalarındaki öğrenci hareketliliği göze çarpmaktadır. İkinci temada ise öğrenci bakımından karşılaşılan

güçlükler sorulduğunda, öğrencilerin tehlike edici davranışları ve öğrencilerin rahat ortam istemesi en çok tekrarlanan frekanslar arasında yer almaktadır. Bunun yanı sıra K2, öğrencilerin ayakkabısını çıkarmak istediğini belirtirken K4, bunun aksine herhangi bir güçlükle karşılaşmadığını aksine çok rahat ve aktif katılımlı ders işlediğini belirtmiştir.

“Yaratıcı drama yöntemi o kadar eğlenceli ki, öğrenciler çok eğleniyor ve katılım en üst düzeyde, hatta aynı oyunu yeniden oynamak isteyenler bile oluyor.”

(K4)

K1 ve K4 karşılaştırıldığında K4 öğrenciler bakımından herhangi bir güçlükle karşılaşmadığını aksine öğrencilerin çok aktif katılımlı olduğunu belirtmiştir. K3 ise öğrencilerin oyunlarda malzeme eksik olduğu için oynamak istemediklerini belirterek, bazı öğrencilerin de ayakkabılarını çıkararak daha rahat olmak istediklerini belirtmiştir.

“Öğrenciler derslerde drama yaparken ev ortamında olmak istiyorlar. Ayakkabılarını çıkarmak istiyorlar, malzemeler tam olmadığına rolünü isteyerek yapmıyorlar, kısaca -mış gibi yapın dediğimde bile yapmak istemiyorlar.” (K1)

K3 öğrencilerin ders anlatım günlerinde devamsızlık yapıp okula gelmediklerinde grup çalışmalarında sıkıntı yaşadığını belirtmiştir. Ayrıca ısınma çalışmalarında öğrencilerin kontrollerinde zorlandığını, öğrencilerin sınıf ortamında tehlike arz edici davranışlar yaptıklarını belirtmiş ancak bunun sebebini de kendisinin aday öğretmen olmasına bağlamıştır. Yani öğretmen adayı olduğu için öğrenciler üzerinde tam disiplin sağlayamadığı görüşündedir. K4 yaratıcı drama yöntemini kullanırken herhangi bir güçlükle karşılaşmadığını, hatta öğrencilerin derse katılımından çok hoşnut olduğunu söylemesinden yaratıcı drama yöntemi ile yapılandırılmış iyi bir planlama yaptığı veya iyi bir lider olduğu yorumu yapılabilir.

“En çok zorlandığım kısım ısınma-hazırlık oluyor, çünkü çocukları bu aşamada kontrol etmek çok zor oluyor, kontrolsüz hareketler yapıyorlar ve bu hareketler sınıf ortamında önlem alınmazsa sıkıntılar çıkarabiliyor.” (K3)

Bu tablodaki öğretmen adaylarının görüşlerinde farklılıklar görülmüştür. Bu da açıkça gösteriyor ki yaratıcı dramanın öğrenciler bakımından karşılaşılan güçlükleri bir hayli fazladır. Yaratıcı drama yönteminin en çok ısınma çalışmaları

aşamasında zorlandıkları yorumu yapılabilir. Öğretmen adayları kendilerini asıl öğretmen olarak göremedikleri için karşılaştıkları güçlüklerin nedenleri arasında yöntem ve öğrenciden farklı olarak kendilerinin aday öğretmen olmalarını da sebep göstermişlerdir. Atanmış kadrolu ve kendi kontrollerindeki sınıfta bu güçlüklerin olmayacağı görüşünü savunmuşlardır.

Tablo 20

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Uygulamaları Dersinde Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanırken Zaman Bakımından Karşılaştıkları Güçlüklere İlişkin Görüşleri

Tema	Kod	Frekans (f)
Planlama	Zaman yetmiyor, süre az	4
	Aşamalar uzayınca zaman yetmiyor	3
	İyi bir planlama ile zaman sorunu bitiyor	1
İşleniş	Yaratıcı drama yöntemi fazla zaman alıyor	3
	Bir ders saati olan ders anlatımı yetmiyor	1
	Uzun süreç gerektiren bir yöntem	1
Ders	Matematik ve fen dersinde zaman yetmiyor	2
	Hayat bilgisi ve Türkçe derslerinde yetiyor	2
	Kavram yanlışları öğretiminde yetmiyor	1
	Matematik öğretimde yetersiz	1

Tablo 20’de öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanırken zaman bakımından karşılaştıkları güçlüklerle ilişkin görüşlerine bakıldığında, planlama, işleniş ve ders temaları bulunmaktadır. Öğretmen adayların tamamının zaman konusundan yakındıkları görülmektedir. Zamanın yetmemesi frekanslar arasında en çok tekrar edilen frekans olmuştur. Buna bağlı olarak K2, K3, K4 yaratıcı dramanın fazla zaman aldığı dile getirmişlerdir. Öğretmen adaylarının en çok bu alanda zorlandığı dikkat çekmektedir. Genel olarak öğretmen adaylarının tamamının zaman konusunda zorlandığı belirtilmiştir. Öğretmen adaylarından K1 zaman bakımından ders anlatımlarının bir saatle sınırlı olmasından dolayı zaten zorlandıklarını yaratıcı drama ile yapılandırılmış derslerde de zaman bakımından büyük sıkıntılar yaşadıklarını konuları bir derste yetiştiremediklerini dile getirmiştir. Ancak yine K1 iyi bir planlama yapıldığında bu sorunun aşıldığını gördüğünü dile getirmiştir.

“Ders anlatımlarımız zaten bir saat en verimli şekilde değerlendirmek istiyorum, yaratıcı drama tüm zamanımı alacak diye planlama yaparken korkuyorum. Çok iyi bir planlama gerekli belki o zaman bu sorun yok olacaktır. Çünkü uygulama öğretmenimizin bu yöntemi kendi sınıfında uyguladığına şahit oldum herhangi bir güçlükle karşılaşmadı ama ben aynı ölçüde yapabilir miyim bilmiyorum.” (K2)

Ayrıca K2, K3, K4 yaratıcı dramının aşamalarından ısınma çalışmaları ve canlandırma aşamalarının çok uzadığını ve zaman aldığını belirtirken, K1 bu adayların aksine iyi bir planlama ile zaman problemi ortadan kalkıyor demiştir. Öğretmen adaylarından K2 ve K3 zaman bakımından zaten zorlandıklarını yaratıcı drama ile yapılandırılmış derslerde de zaman bakımından büyük sıkıntılar yaşadıklarını konuları bir derste yetiştiremediklerini dile getirmiştir. İşleniş temasında da aynı görüşleri ısrarla belirten K2, K3 ve K4 yaratıcı drama yöntemin çok zaman aldığını dile getirmiştir. K2 ders anlatılarının bir saatten ibaret olduğunu çok yetersiz olduğunu belirtmiştir. K3 yaratıcı drama yönteminin uzun zaman gerektiren bir yöntem olduğunu dile getirmiştir. Ders temasına baktığımızda K2 ve K3 hayat bilgisi ve Türkçe derslerinde zaman problemi yaşamadığını çünkü iki ders saatinin yeterli olduğunu belirtmiştir. K1 ve K4 matematik ve fen bilimleri dersinde çok faydasını gördüğünü ancak zaman problemini en çok bu derslerde yaşadığını dile getirmiştir. K1 Kavram öğretiminde de zaman bakımından zorlandığını belirtmiştir. K4 yaratıcı dramının kısa süre değil uzun bir sürece yayılması gerektiğini savunmuş ve matematik dersi öğretiminde yaratıcı drama yönteminin yetersiz kaldığını belirtmiştir. K2 ve K3 ayrıca öğrencilerin özellikle anlamadıkları ve yapamadıkları konularda yaratıcı drama ile planlama yapıldığında konunun daha iyi öğrenildiğini ve daha açık anlaşılır olduğunu sözlerine eklemiştir.

Temalardan yola çıkarak öğretmen adaylarının zaman konusunda birçok güçlükle karşılaştıkları görülmektedir. Ancak adaylardan bazıları derslerde zaman konusunda zorlandıklarını dile getirirken, bazı adayların derslerde zaman konusunda çok rahat olduklarını dile getirmiştir. Buradan yaratıcı drama yönteminin zaman konusunda avantajları olabildiği gibi dezavantajları da olabilmektedir yorumunu yapılabilir. Öğretmen adaylarının ders anlatım sürelerinin bir saatle kısıtlı olması öğretmenlik uygulamaları dersinde zor konularının öğretiminde zaman bakımından karşılaştıkları güçlüklerle sebep olarak gösterilmektedir.

Tablo 21

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Uygulamaları Dersinde Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanırken Mekân Bakımından Karşılaştıkları Güçlüklere İlişkin Görüşleri

Tema	Kod	Frekans (f)
Derslik	Dramada sınıfların kullanılması	4
	Drama salonlarının olmaması	4
	Sınıfların dönüştürülebilir olmaması	3
Sınıf ortamı	Sınıf ortamlarının yeterli güvenlikte olmaması	3
	Sınıfta öğrencilerin rahat hareket edecekleri alan bulunmaması	3
	Grup çalışmalarında hazırlığın zaman kaybına yol açması	2
Güvenlik	Çocukların özgürce korkmadan oynayamaması	2
	Sıra ve masaların oyunlarda korkutucu olması	2

Tablo 21’de öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanırken mekân bakımından karşılaştıkları güçlüklere ilişkin görüşlerine bakıldığında, üç tema göze çarpmaktadır. Bu temalar derslik, sınıf ortamı ve güvenliktir. Derslik temasında tüm öğretmen adayları drama salonları ya da drama dersliklerinin eksikliğinden yakındıklarını dile getirmişlerdir. Ayrıca yaratıcı drama mekânı olarak sınıfın kullanılması karşılaşılan en büyük sıkıntıdır demişlerdir.

“Sınıfta yaratıcı drama yöntemi grup çalışmalarında öğrenciyi de, öğretmeni de çok yormakta ve korkutmaktadır, acaba çocuklar bir yere çarpacak mı korkusuyla etkinlikler erken bitirilmiştir. Ayrıca sınıfı oyun alanına dönüştürmek sınıf içi disiplin sorunları doğurmaktadır.” (K1)

“Okullarda drama salonları bulunmalıdır, öğrenci ayakkabılarını çıkarabilmeli, özgürce, hiçbir şeyden korkmadan kendini güvende hissedebilmelidir. Sınıf ortamlarında bu yöntem etkililiğini kaybetmektedir.” (K2)

Öğretmen adayları bir kurumda mekân olarak sınıfların kullanılmasının drama yönteminin etkililiğini azaltmakta olduğunu ve konunun özümsemesinin önemini aza indirdiğini düşünmektedirler. Tüm öğretmen adayları okullarda drama salonlarına veya drama atölyelerinin olması gerekliliğine vurgu yapmıştır. Sınıf ortamı temasında en çok tekrarlanan frekans, sınıf ortamlarının yeterli güvenlikte olmamasıdır. K2 ve K4 bu mekânların eğitim kurumlarında drama salonu ya da öğrencilerin özgürce ve rahatça vakit geçirebileceği drama

salonlarına (mekânlarına) dönüştürülmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Ayrıca öğretmen adayları yaratıcı drama yöntemini ders kapsamında genişleterek, drama dersleri diye bir ders ekleyip okullarda yeni drama derslikleri açılmasının, öğrenci başarısına büyük katkılar sağlayacağını görüşündedirler. K2, K3, K4 sınıf ortamının yaratıcı drama yöntemiyle ders için yeterli güvenlikte olmadığını belirtmiştir. K1 ve K3 alanın dar olmasını karşılaşılan en önemli güçlük olarak görmektedir. Sınıfın sıralarla, masalarla donatılmış olması öğrencilerin hareket edecekleri alanları kısıtladığını ve rahat hareket etmelerini engellediğini belirtmiştir.

“Sınıflarda bulunan sıralar ve masalar çocukları oyunlarda korkutmaktadır, çünkü oyun esnasında yaralanmalar ve çarpmalar yaşanmaktadır.” (K3)

K4 bu mekânların eğitim kurumlarında drama salonu ya da öğrencilerin özgürce ve rahatça vakit geçirebileceği drama salonlarına (mekânlarına) dönüştürülmesinin çok faydalı olacağını belirtmiştir, Ayrıca bu yöntemin kullanımının etkililiğini artırmak için, okullarda yeni dersliklerin açılmasının, erişiyi ve öğrenci başarısını artıracığını düşünmektedir. Mekân bakımından karşılaşılan güçlüklerle ilgili öğretmen adaylarından gelen çarpıcı açıklamalar şöyle dile getirilmiştir.

“Okullarda drama salonları bulunmalıdır, öğrenci ayakkabılarını çıkarabilmeli, özgürce, hiçbir şeyden korkmadan kendini güvende hissedebilmelidir.” (K2)

“Tebdil-i mekânda ferahlık vardır sınıf dışına çıkılmalı ki öğrenci anlamaya, eğlenmeye, hazır hale gelebilsin. Sınıfı oyun alanına dönüştürene kadar bağırmanın sessiz olun diyerek zaten ders bitiyor.” (K4)

Bu tablodaki öğretmen adaylarının görüşlerinden yola çıkarak yaratıcı drama yönteminin daha etkili kullanılabilmesi için, okullarda drama salonları bulunmalıdır, öğrenci ayakkabılarını çıkarabilmeli, rahat, huzurlu, özgürce, hiçbir şeyden korkmadan kendini güvende hissedebilmelidir yorumu yapılabilir. Bir kurumda mekân olarak sınıfların kullanılmasının yaratıcı drama yönteminin etkililiğini azaltmakta olduğu ve konunun özümsemesinin önemini aza indirdiği düşünülmektedir. Bu sebeple bu mekânların eğitim kurumlarında drama salonu ya

da öğrencilerin özgürce ve rahatça vakit geçirebileceği drama dersliklerine dönüştürülmesi ya da bu ders kapsamında okullarda yeni dersliklerin açılmasının, yöntemin etkililiğini ve öğrenci başarısını artıracakı düşünölmektedir yorumu yapılabilir.

Tablo 22

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Uygulamaları Dersinde Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanırken Karşılaştığı Diğer Güçlüklere ve Nedenlerine İlişkin Görüşleri

Tema	Kod	Frekans (f)
Donanım	Teknolojik donanımların yetersizliği	3
	Akıllı tahtaların eksikliği	1
Materyal	Araç-gereç-materyal azlığı ve yetersizliği	4
	Sınıflarda pano eksiklikleri	3
	Müzik çalar ve hoparlör eksikliği	2
Sınıfın fiziki yapısı	Okulun ve sınıfların fiziki alt yapı yetersizliği	3
	Sınıf ortamını oyun alanına dönüştürmek	2
	Sınıflar yaratıcı hayal dünyasından uzak oluşu	1
Mesleki yeterlilik	Grup oluşturma zorlukları	2
	Yönergelerin anlaşılabilmesi	2

Tablo 22’de öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanırken karşılaştığı başka güçlüklere ve nedenlerine ilişkin görüşlerine bakıldığında, donanım, materyal ve sınıfın fiziki yapısı temaları görölmektedir. Donanım temasında öğretmen adaylardan K1, K2, K3 teknolojik donanımların yetersiz olduğunu, K4 akıllı tahtaların eksikliğini belirtmiştir. Adayların okullardaki teknolojik donanımların yetersizliği üzerinde durduğu gözlenmiştir.

“Okullarda yeterli donanım yoktur, öğrenciler istedikleri materyale anında ulaşamıyor. Sınıfta drama yapmak, derste etkinlik yapmaktan farksız, öğrenciler drama etkinliği havasını pek yaşayamıyor.” (K3)

Materyal temasında öğretmen adaylarının tamamının araç, gereç ve materyal eksikliğinin karşılaşılan diğer güçlükler arasında yer aldığını belirttikleri görölmektedir. K2, K3 ve K4 sınıflarda pano eksiklikleri var, demiştir. K1, K3 müzik çalar mp3 ve hoparlör eksiktir demiştir. Akıllı tahtaların eksikliği, müzik çalarların ve sese bağlı hoparlörlerin eksiklikleri, sınıfların öğrencilerin hayal dünyalarına hitap edilmeyecek şekilde olması, çalışmaların panolarda

sergilenememesi, araç-gereç ve materyal eksikliği, karşılaşılan başlıca güçlükler arasında yer almaktadır.

“Sınıfta drama için grup çalışması yapıldığında sınıfı küme haline getirene kadar ders bitiyor çok zaman gidiyor. Sınıf ortamı bu yöntemi uygularken çok zorluyor, çalışmaları asacak yeterli pano yok.” (K2)

Sınıfın fiziki yapısı temasında ise K2, K3, K4 okulun ve sınıfların fiziki alt yapısı yetersizdir. K3 ve K4 sınıf ortamını oyun alanına dönüştürmek gerektiğini belirtmiştir. K2 sınıfların öğrencilerin hayal dünyasından uzak olduğunu, herhangi bir görsellik olmadığını söylemiştir. K1, K2 ve K3 okulun ve sınıfın fiziki yapısından şikâyetçi olduğunu belirtmiştir. K4 sınıf donanımların eksikliğinden ve teknolojik yetersizliklerden yakınmıştır.

“Derlerde müzik ve teknoloji gerekiyor ancak bilgisayar kilitlemeleri, hoparlör sesinin yetersizliği ders sürecini aksatıyor, oysaki lider bunları düşünmemeli sınıfta bunlar hazır olmalıdır.” (K4)

Sınıf uygulamalarında elektrik kesintileri, bilgisayar veya projeksiyon bozulmaları adayların ders anlatımlarında sıkıntılar oluşturmaktadır. Öğretmen adayları bu temada teknolojik eksikliklerden bahsetmektedirler. Adaylarla yapılan görüşlerde sınıfların fiziki yapısının ve araç gereç materyalin yetersizliğinden yakındıklarını görülmektedir. Oysaki ders anlatımlarına gelen öğretmen adayları ders planlarken gerekli araç gereç materyalleri kendilerinin getirmeleri gerektiği bilinmektedir. Uygulama öğretim elemanı ile yapılan ortak görüşlerde adayların etkinlik yapacağı hazırlamaktan kaçındıkları, tüm donanımın okullarda var olmasını istemeleri, karşılaştıkları bu güçlüklerde büyük rol oynamaktadır. Öğretmen adaylarının karşılaştığı bu güçlüklerin sebebinin yalnızca okulun fiziki koşullarının eksik olmasının yanı sıra kendilerinin de eksikliği olduğu görülmektedir. Çünkü planlama yaparken sınıfta bulunan araç-gereç ve fiziki koşullar göz önüne alınmalıdır. Mesleki yeterlilik temasında adaylar heterojen grup oluşturulurken zorlandıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin sürekli sevdikleri arkadaşlarıyla veya daha iyi iletişim halindeki arkadaşlarıyla grup kurmak istediklerini belirten öğretmen adayları farklı grup oluşturma tekniklerinden yararlanarak bu sorunu çözmeye çalıştıklarını belirtmişlerdir.

“Çocuklar hep belirli çalışkan öğrencilerle grup kurmak istiyorlar, bu da işimizi biraz zorlaştırıyor.” (K2)

“Çocuklar istediği kişiyle grup olamadığında küsüyor ve derse katılmıyor.” (K3)

Sınıfta yapılacak grup çalışmalarında heterojen grup kurmak çok önemlidir ve heterojen grup kurarken, harflerden, renklerden, sayılardan vb. birçok yöntemden yararlanarak farklı grup oluşturulabilir. Oluşturulan gruplarda çok iyi bilen öğrenci ile az bilen öğrencilerin eşit dağılımına lider önem göstermelidir. Öğretmen adaylarının karşılaştığı bir diğer zorluğun da yaratıcı drama ile ilgili yönergeler olduğu görülmektedir. Öğretmen adayları drama sürecinde oyun ve etkinliklerin birden fazla eylemi içerdiği için öğrencilere bunları ifade etmenin zor olduğundan yakınmaktadırlar.

“Öğrencilere yönergeleri anlatıyorum ama anlamıyorlar tek tek yanlarına gidip anlattığım öğrenciler oluyor bu da zaman bakımından beni çok zorluyor.” (K1)

Gruplara yönerge verilecekse önce genel bir açıklama yapmak ve ardından grupların yanına gidip, onlara yönergeleri yani yapılacak çalışmaların sıralamasını iletmek gerekir. Ayrıca yönerge verirken jest, mimik ve beden dilini çok iyi kullanmak gereklidir. Bu tablodaki öğretmen adaylarının görüşlerinden yola çıkarak okulun fiziki yapısının iyi olmasının, okullarda gerekli ve yeterli donanım olmasının, yöntemin yönergelerinin iyi bilinmesinin bu yöntemi uygulamaya katkı sağladığı görülmektedir.

Tablo 23

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Ders Anlatımlarında Yaratıcı Dramayı Kullanırken Karşılaştığı Güçlüklere İlişkin Çözüm Önerileri

Tema	Kod	Frekans (f)
Ders ve derslik ihtiyacı	Drama salonları yapılmalı	4
	Sınıflar dönüştürülebilir olmalı	4
	Yaratıcı drama ders saatleri artırılmalı	3
Rehberlik	Derse iyi bir hazırlık ve etkili planlama yapılmalı	4
	Lider iyi rehberlik etmeli	3
	Her öğrencinin aktif katılımı sağlanır	2
Teknolojik Donanım	Fakültelerde ilköğretimde drama ders sayıları artırılmalı	4
	Sınıflarda bu yöntemin gerektirdiği araç, gereç ve materyaller çoğaltılmalı	3
	Sınıfların teknolojik donanımı artırılmalı ve kaynak sağlanmalı	3
	Sınıflarda öğrencilerin hayal dünyası için görseller çoğaltılmalı	2
	Aday öğretmenlere hizmet içi seminerler veya drama kursları düzenlenmeli	1
	Yaratıcı drama kursları artırılmalı	1

Tablo 23’de öğretmen adaylarının ders anlatımlarında yaratıcı drama yöntemini kullanırken karşılaştığı güçlüklerle karşı çözüm önerilerine ilişkin görüşlerine bakıldığında, yaratıcı drama yöntemini kullanırken karşılaştıkları güçlüklerle verdikleri çözüm önerilerinde farklılıklar görülmüştür. Adayların tamamı drama salonları, drama atölyeleri, yapılmalı demiştir. K1, K2, K3 fakültelerde ilköğretimde drama ders saatleri artırılmalı demiştir. Etkinliklerini sınıf ortamı yerine drama dersliklerinde ya da buna benzer atölyelerde yapmanın daha faydalı olacağı fikri fazlalıkla göze çarpmaktadır.

“Okullarda drama sınıfları olmalı ya da bu dersi işleyebilecek atölyeler kurulmalıdır, çünkü sınıf ortamları bu yöntemi kullanmaya elverişli değildir. Çocuk rahat değil, güvenlik problemleri çıkıyor, sınıfı oyun düzenine getirmek zaman alıyor ve dersten çalıyor.” (K1)

Yaratıcı drama yönteminde süreci yönetecek liderin çok iyi bir planlama yapması gerektiğini belirten öğretmen adaylarından K1, karşılaşılan güçlükleri yenebilmenin ön koşulu olarak iyi bir hazırlık ve iyi bir planlamayı göstermiştir. Ayrıca karşılaşılan güçlüklerin ders sayısını artırarak da çözülebileceğini vurgulayan adaylardan K1, K2, K3 ve K4 bu yöntemin yararlılığını sağlamak için

fakültelerdeki programlarda yer alan ilköğretimde drama ders sayısının artırılması gerektiğini belirtmiştir.

“Öğretmen adaylarına ilköğretimde drama dersi her yıl kademeli olarak verilmeli, dersin azlığı tecrübeyi de azaltıyor, oysaki ders artarsa bu faydalı yöntemi uygulamada karşılaşılan güçlükler en aza inecektir.” (K4)

“Fakültelerin sadece sözel bölümlerinde değil sayısal bölümlerinde de bu ders olarak verilmelidir.” (K3)

Öğrencilerin çok dikkatli gözlenmesi gerektiğini ve mutlaka her öğrenciye görev verilmesi gerektiğini belirten K2 eğer öğrencilerden boşta kalan olursa özellikle ısınma çalışmalarında çok yaramazlık yaptıklarını belirtmiştir, bu sebeple mutlaka iyi planlama yapılmalıdır ve her öğrenciye görev verilmelidir demiştir.

“Sınıf içinde karşılaşılabilecek tüm sorunları çözecek en önemli faktör iyi bir planlama ve süreci yöneten liderdir. Ancak lider sınıftaki aksaklıklarla zaman kaybettirilmemeli, yani eğer drama sınıfı yoksa ve bu yöntemle yapılandırılmış ders sınıfta yapılacaksa sınıfta yeterli araç, gereç materyal olmalı, teknolojik sıkıntılar aşılmış olmalıdır.” (K3)

K1, K2 ve K3 sınıfların teknolojik donanımı artırılmalı derken, K3 ve K4 sınıflarda hayal dünyası için görseller çoğaltılmalı demiştir. Ayrıca adaylardan K4 Milli Eğitim Bakanlığının ücretsiz olarak öğretmenlere düzenlediği hizmet içi seminerlerinin ve yaratıcı drama kurslarının aday öğretmenler için de düzenlenmesi gerektiği görüşünü dile getirmiştir.

“Sınıflarda öğrencilerin hayal dünyasına hitap eden görseller mevcut değil, yapılan çalışmaları sergileyecek pano yok, teknolojik destek günümüzde her anlamda ve her alanda gerekli bu sebeple yaratıcı drama uygulamaları için mekân çok gerekli ve zaman sorunu da güvenlik problemi de ortadan kalkacaktır.” (K2)

Bu görüşlerden yola çıkarak yaratıcı drama yönteminin uygulamalarında karşılaşılan güçlüklerle çözüm önerilerinin başında mekânların eksikliğini giderecek çalışmalara yer vermek gelmektedir. Mekânların eğitim kurumlarında drama salonu ya da öğrencilerin özgürce ve rahatça vakit geçirebileceği drama dersliklerine dönüştürülmesi ya da bu ders kapsamında okullarda yeni dersliklerin açılmasının, eğitim öğretimdeki başarıyı ve öğrenci başarısını artıracığı düşünülmektedir yorumu yapılabilir. Ayrıca öğretmen adayları okullarda okutulan kitaplara veya kaynak kitaplara da bu yöntemin kullanıldığı ders planı örneklerinden eklenmesinin faydalı olacağı görüşündedirler.

Tablo 24

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Bu Dersin Beklentilerini Karşılamlarına İlişkin Görüşleri

Tema	Kod	Frekans (f)
Kişisel Beklentiler	Beklentilerimi fazlasıyla karşıladı	4
	Öğretmenliği daha çok sevdim	3
	Korkularım ve kaygılarım azaldı	3
	Kendimi daha değerli hissettim	2
Eğitim-öğretime ilişkin beklentiler	Eğlenerek öğrenme sağladı	4
	Öğrenciler çok daha iyi öğrendi	4
	Öğrencilerin derslere katılımı arttı	3
	Dersler daha eğlenceli oldu	2
	Çocuklar özgürce kendini ifade edebildi	2

Tablo 24’de öğretmen adaylarının öğretmenlik dersinden beklentilerini karşılamalarına ilişkin görüşlerine bakıldığında, öğretmenlik uygulamaları dersinin öğretmen adaylarının beklentilerini iki şekilde karşıladığı görülmektedir. Birincisi kişisel beklentileri, ikincisi ise eğitim öğretime ilişkin beklentileridir. Adayların tamamı bu dersin beklentilerini karşıladığını belirtmiştir. K1, K2 ve K3 bu öğretmenliği daha çok sevdiğini dile getirmiştir. K1, K3 ve K4 korkularım ve kaygılarım azaldı demiştir. K1 ve K3 kendimi daha değerli hissettim demiştir.

“Genel olarak çok güzel ve öğretici bir deneyimdi, kendimi öğretmenliğe tam hazır hissediyorum, korkularım gitti, nasıl anlatacağım diye kaygılanırken şimdi bir an önce öğretmenliğe başlamak istiyorum hatta staj uygulamaları bitti diye üzülüyorum. Uygulamalarımı unutmamak için sürekli not alıyorum. Bu dersi beklentilerimi karşılamasında Hakan hocamızın büyük katkıları oldu stajdan çok öte bir yaşama hazırlamak oldu sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum. Bu yöntemle anlatamayacağım ders yok, bu yöntemi diğer yöntemlerle sentezlediğimde daha da güzel işler başardığımı gördüm. Yani özetle bu ders beklentilerimi karşıladı.” (K1)

“Bu ders beklentilerimi karşılamadı demek imkânsız gibi bir şey. Bizim gibi yedi hafta eğitimden geçen, uygulamalara bireysel görüşmeyle girip, her hafta ders anlatımından sonra bireysel ve akran grup değerlendirmeleriyle bir sonraki derse daha iyi hazırlanarak staj geçiren aday öğretmen grubu var mıdır acaba? Diğer arkadaşlarımızla paylaşımlarda bulunduğumuzda çok daha zor şartlarda staj yaptıklarını anlatıyorlar hatta ders anlatımını bırakın okulda öğretmen olarak görülmediklerini ve çok da değerli olmadıklarını dile getiriyorlar. Onlar adına üzülürken kendi adıma çok seviniyorum, çünkü iyi bir okulda, iyi bir rehber öğretmenle ve iyi bir sınıfla staj geçirmek her aday öğretmenin hayalidir. Bu sebeple bu dersin bana yüklediği her şeyde emeği geçenlere sonsuz teşekkürlerimi sunarım.” (K4)

Görüldüğü üzere öğretmen adayları bu dersin beklentilerini karşıladığını belirtmiştir. Aldıkları eğitimle uygulamalarının daha da renklendiğini,

güzelleştğini belirten adayların uygulama öğretmenin rehberliğinden de oldukça memnun oldukları görülmüştür. Adayların eğitim öğretim ile beklentilerini karşılama oranlarına bakıldığında, adayların tamamının derslerinin daha eğlenceli olduğunu, öğrencilerin çok daha iyi öğrendiğinin belirttikleri görülmektedir. K1, K2 ve K3 öğrencilerin derslere katılımı arttı derken, K3 ve K4 dersler daha eğlenceli oldu demıştır. K1 ve K3 çocukların özgürce kendini ifade edebildiğini belirtmiştir.

“Bu dersten edindiğim en büyük tecrübe donanımlı bir uygulama öğretmeniyle karşılaşmak oldu, karşımıza çıkacak güçlükleri önceden görerek ve bilerek tecrübelerinin ışığında yürüdük ve pek güçlükle karşılaşmadık. Ders beklentilerime tam karşılık verdi. Staj günümde okulun öğretmenleri toplantıya gittiler ve başka sınıflara dağıtıldık. O gün yaratıcı drama yönteminde kazandıklarımı uygulamak istedim ve çok eğlenceli ders işledim. Kendimi o derste buldum diyebilirim. Hatta duyduklarım çok hoşuma gitti, o dersin öğretmeni öğrencilerine ne öğrettiğini sordu bende neden dediğimde öğrencilerin beni istediğini söyledi, bu duyduklarım aldığım tecrübelerle çok sevindim. Bu ders beklentilerimi fazlasıyla karşıladı, öğretmenlik mesleğini fazlasıyla sevmeme neden oldu. Öğretmenimize çok teşekkürler.” (K2)

“Fakülte de aldığımız eğitimler ve dersler tabi ki çok yararlı ve bizi öğretmenliğe hazır hale getirdi, ama öğretmenlik uygulamaları dersi başka bir şey, öğrenciyle baş başasınız, hata yapma şansınız çok az, öğrendiklerinizi uygulama basamağındasınız. En önemlisi de karşınızda sizden bir şeyler öğrenmeye aç ve beklenti içerisinde olan öğrenciler var. Korku, kaygı ve heyecan en üst seviyelere çıkıyor. Öğretmenlik uygulamaları dersi beklentilerimi o kadar iyi karşıladı ki bu kaygı, korku ve heyecanımı en aza indirdi. Öğrencilerle içten samimi ve çok eğlenceli dersler işlememi sağladı. Her şeyden önemlisi donanımım arttı kendimi derslere yeterli ve hazır hissettim. Çok güzel bir süreçti her hafta ders anlatımından aldığım dönütler beni bir sonraki haftaya daha iyi hazırladı. Olumlu pekiştireçler motivasyonumu artırdı.” (K3)

Yapılan ön görüşmede bu dersten beklentilerinin çok fazla olduğunu belirten aday öğretmenler, vermiş oldukları cevapların analizi yapıldığında bu dersin beklentilerini fazlasıyla karşıladığını dile getirmişlerdir. Bu da sürecin oldukça verimli ve güzel geçtiğini göstermektedir.

Uygulama öğretmeni (katılımcı gözlemci); Araştırma yapılan derslerde uygulama öğretmeni ve katılımcı gözlemci olarak bulunmuştur. Öğretmen adayları ders anlatımlarını ilk haftalar kendileri planlayarak gerçekleştirmişlerdir. Aday öğretmenlerin ders anlatımlarına katılımcı gözlemci tarafından herhangi bir yönlendirme yapılmamıştır. Ders sonralarında yapılan bireysel görüşmelerde yapmış oldukları ders anlatımlarına ilişkin başka neler yapılabileceği tartışılarak adayların bir sonraki ders anlatımlarına daha etkin gelebilmeleri için hafta hafta değerlendirmeler yapılmış, gerekli dönütler verilmiştir. Öğretmen adaylarının ilk

haftalarda çok heyecanlı oldukları ders anlatımlarına yeterince hazırlık planlama yapmadan geldikleri ilk gözlem olmuştur. Ancak adayların kendini yeniledikleri, gerekli dönütleri dikkate aldıkları ve her hafta bir önceki haftaya göre gelişim gösterdikleri, özellikle hazırlık ve planlamaya gereken hassasiyeti gösterdikleri uygulama öğretmenin en önemli gözlemi olmuştur. Adayın çok sıkıntı yaşadığı haftaların ardından uygulama öğretmeni ve ders akademik sorumlusunun ortak çalışmasıyla bazı ders anlatımları aday öğretmenlerle birlikte tasarlanmıştır. Uygulama öğretmeni adayların gözlemlerde eksikliklerini gidermek amaçlı yaratıcı drama yöntemi ile yapılandırılmış yeni ders anlatımlarının faydalı olacağı düşüncesiyle ders adaylarla birlikte planlanmış ve öğretmen adayları tarafından ders anlatımları gerçekleştirilmiştir (EK-5).

Bu ders anlatımlarının gerçekleştiği haftalarda adayın çok iyi yeterlilik gösterdiği ve birçok eksikliğin ortadan kalktığı gözlemlenmiştir. Birçok farklı derste kullanılan yaratıcı drama yönteminin etkililiği ve faydası açıkça gözlemlenmiştir. Ayrıca yaratıcı drama yöntemi ile tasarlanmış derslerde öğrencilerin derslerde daha aktif olduğu, eğlenerek daha iyi öğrendikleri ve öğrendiklerini okul yaşantılarında uyguladıkları katılımcı tarafından bizzat gözlenerek aday gözlem formlarında açıkça belirtilmiştir. Öğretmen adaylarının nitelikli yetişmesi ve beklentilerinin sınanması amacıyla, sonuçlar adaylarla paylaşılmış, bu dersten almış oldukları puanlar “Aday Takip Çizelgesine” işlenerek, dosyalarına koymaları için formlar adaylara geri verilmiştir. Bu formu aldıktan sonra aday öğretmenler yapmış oldukları ders anlatımlarını ve almış oldukları puanları ders akademik sorumlusu ile fakültede iki saatlik teorik derste tartışıp, bir sonraki hafta ders anlatımlarına geldiklerinde ders öncesi görüşmelerle alınan notları katılımcı gözlemciye bildirmişlerdir. Ardından uygulama ders akademik sorumlusunun da katılımları ile aday öğretmenlerin ders anlatımları yenilenmiştir. Alınan notlar ve eksiklikler uygulama öğretim üyesi ve uygulama öğretmenin ortak puanı olarak aday gözlem formuna kaydedilip, MEBBİS’e puan olarak işlenmiştir (EK-7).

3.5. Öğretmen Adaylarının Dönem Sonu MEBBİS Genel Değerlendirme Formundan Elde Edilen Bulgular

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı eğitim kurumlarında öğretmenlik uygulamasına katılan ve 7 haftalık ders anlatım süreci olan uygulama öğrencileri hakkında, uygulama öğretim üyesi ve uygulama öğretmeni ortak genel değerlendirme notu verilmiştir.

Tablo 25

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Dönem Sonu MEBBİS Genel Değerlendirme Formu

Aday Öğretmenler	Aldığı Puan (Aritmetik Ort.)	Genel Başarı Durumu
Uygulama Öğrencisi (K1)	87.681	Başarılı
Uygulama Öğrencisi (K2)	85.507	Başarılı
Uygulama Öğrencisi (K3)	82.609	Başarılı
Uygulama Öğrencisi (K4)	79.710	Başarılı

Tablo 25'e bakıldığında, K1 kodlu aday öğretmenin 7 hafta boyunca yapmış olduğu anlatımlardan aldığı puanların aritmetik ortalamasına, uygulama öğretim elemanının da verdiği puanlar eklenerek 87.681 puan aldığı görülmektedir. Adayın öğretmenlik uygulaması dersinde yeterli olduğu saptanarak bu dersi başarı ile bitirdiği belirtilmiştir. K2 kodlu aday öğretmenin 7 hafta boyunca yapmış olduğu anlatımlardan aldığı puanların aritmetik ortalamasına, uygulama öğretim elemanının da verdiği puanlar eklenerek 85.507 puan aldığı görülmektedir. Adayın öğretmenlik uygulaması dersinde yeterli olduğu saptanarak bu dersi başarı ile bitirdiği belirtilmiştir. K3 kodlu aday öğretmenin 7 hafta boyunca yapmış olduğu anlatımlardan aldığı puanların aritmetik ortalamasına, uygulama öğretim elemanının da verdiği puanlar eklenerek 82.609 puan aldığı görülmektedir. Adayın öğretmenlik uygulaması dersinde yeterli olduğu saptanarak bu dersi başarı ile bitirdiği belirtilmiştir. K4 kodlu aday öğretmenin 7 hafta boyunca yapmış olduğu anlatımlardan aldığı puanların aritmetik ortalamasına, uygulama öğretim elemanının da verdiği puanlar eklenerek 79.710 puan aldığı görülmektedir. Adayın öğretmenlik uygulaması dersinde yeterli olduğu saptanarak bu dersi başarı ile bitirdiği belirtilmiştir (EK-7).

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde alt problemlere ilişkin bulgulardan yola çıkarak ulaşılan sonuçlar ve sonuçlara dayalı öneriler yer almaktadır.

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Uygulamaları Dersinde Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmalarına İlişkin Görüşlerinden Elde Edilen Sonuçlar

Araştırmanın birinci alt problemine ilişkin sonuçlara bakıldığında, bulgular gösteriyor ki öğretmen adayları öğretmenlik uygulamaları dersinde drama yönteminin kullanılmasına karşı yüksek düzeyde olumlu görüş bildirmişlerdir. Yaratıcı drama eğitim sürecinin oldukça etkili ve verimli olduğu görüşünü belirten öğretmen adayları, yaratıcı drama hakkında daha iyi bilgi sahibi olduklarını ve yaratıcı drama yönteminin öğretmenlik uygulamaları dersinde etkili bir öğretim yöntemi olduğunu belirtmişlerdir. Öğretmen adayları yaratıcı drama yöntemi sayesinde eğitim öğretimdeki kazanımların öğretiminde büyük kolaylık yaşadıklarını belirterek, öğrencilerin yaparak yaşayarak öğrenmeleri konusunda etkili bir yöntem olduğu görüşünü belirtmişlerdir. Derslerin öğrencilerle daha aktif ve katılımlı geçtiği, öğrencilerin derslere daha hevesli ve isteyerek katıldıkları görüşlerine de yer vermişlerdir. Adayların öz güven duygularının arttığı, birbirleri ile iletişimin yanı sıra okuldaki tüm paydaşlarla (idareci, çalışanlar vb.) etkili iletişimde buldukları da adayların görüşleri arasında yer almaktadır.

Uygulama öğretmenin gözlemleri doğrultusunda değerlendirildiğinde öğretmenlik uygulamaları dersinde süreç içerisinde diğer yöntem tekniklerle yapılan uygulamaların çocukları pasif kıldığı, genelde masa başı etkinliklerden meydana geldiği, zaman zaman çocukların sıkılganlık gösterdiği ve öğrencilerin konuları kısmen öğrendikleri ancak zihinlerinde anlamlı kılamadıkları, davranışa dönüştürmede problem yaşadıkları sonuçları gözlenmiştir. Oysaki yaratıcı drama ile hazırlanmış plan uygulamalarında ise çocukların sürece tamamen aktif katıldıkları, canlandırma aşamasında öğrencilerin yaparak yaşayarak öğrenme

imkânı elde ettikleri, eğlenerek öğrenme sağladıkları ve canlandırdıkları rollerle bağlantı kurarak günlük yaşamda davranışlarında olumlu etkinin olduğu gözlenmiştir. Bütün bunların yanı sıra yapılan gözlem ve görüşmelerde öğretmen adaylarının öğretmenlik dersinde kullandıkları yaratıcı drama yönteminin;

- Isınma-Hazırlık aşamasında öğrenciyi sürece hazırladığı, dikkat çekmede çok önemli olduğu, öğrencilerin derse olan ilgilerini arttırdığı ve ders süresince öğrencilerin motivasyonlarının hep en yüksek düzeyde olduğu görüşlerine yer vermişlerdir.

- Canlandırma aşamasında öğrencilerin derslere aktif katılımını sağladığını, dersi daha eğlenceli hale getirdiğini, öğrencilere yorumlama becerisi kazandırdığını, onların yaratıcılığını ortaya çıkardığını, konuların öğrenilmesini kolaylaştırdığını, daha çabuk öğrenme sağladığını belirtmişlerdir.

- Değerlendirme aşamasında ise öğrencilere kazanımların öğretilmesinde iyi bir ölçme aracı olduğunu, öğrencilerin fikirlerini söylemesinde, kendini ifade edebilmesinde, bilgi paylaşımlarında ve etkinlikler arası bağ kurmayı sağlamada, yaratıcı dramının önemli katkıları olduğu görüşlerine yer vermişlerdir.

Öğretmen adayları derslerin işlenişi bakımından, öğrencilerin yaratıcı drama yöntemi sayesinde beyin fırtınası yaptıklarını, derse etkin ve aktif katıldıklarını, grup çalışmaları çok hevesli ve isteyerek katıldıkları görüşlerini belirtmişlerdir. Yaratıcı drama yöntemi sayesinde, her öğrencinin kazandığı olumlu bir davranış veya kazanım olduğu söylenebilir. Ayrıca öğrencilerin çok iyi yorum yaptığını, güzel ürünler ve fikirler ortaya koyduklarını, yorum yapabilme becerilerinin geliştiğini belirten öğretmen adaylarının, yaratıcı drama yöntemine ilişkin görüşlerinin gayet olumlu görülmektedir. Yaratıcı drama yönteminin derslerde kullanılmasının öğretmen adaylarının duyuşsal özelliklerine de birçok katkısı olduğu görüşlerden anlaşılmaktadır. Öğretmenlik uygulamaları dersine karşı olumsuz kaygıları azalmıştır, staj uygulamalarına isteyerek ve aktif katılım göstermişlerdir. Öğretmenlik mesleğine olan ilgi ve sevgileri de artmıştır.

Alan yazında yapılan incelemelerde yaratıcı drama yönteminin etkisinin birçok çalışmada da benzer sonuçları gösterdiğine rastlamak mümkündür.

Aytaş (2013) yaptığı çalışmada, yaratıcı drama yönteminin eğitim ve öğretim açısından önemi üzerinde durmuş ve eğitim aracı olarak yaratıcı dramının

kullanım esaslarına değinmiştir. Bununla birlikte yaratıcı drama ile elde edilecek kazanımların oldukça fazla olduğu ve öğrencinin dili etkin bir şekilde kullanması ve iletişim kurmayı sağlaması konusunda yaratıcı dramanın beklentileri karşıladığını ifade etmiştir. Bu bilgilere dayanarak yaratıcı dramanın eğitim ve öğretimde kullanılan yöntemlerin hepsini içinde barındıran ve diğer yöntemlere göre daha etkili ve kalıcı bir öğrenme ortamı oluşturan bir yöntem olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Kara (2011) yaratıcı drama ile oluşturulmuş öykülerle işlenen Türkçe dersinin eğitim öğretimde daha kalıcı olduğunu, bu yöntemin Türkçe derslerinde kolaylıkla uygulanabileceğini ve drama ile öykü oluşturma yönteminin ilkökul programında yer almasının faydalı olacağını belirtmiştir.

Nayci (2011) ilköğretim 5. sınıf sosyal bilgiler dersinde yaratıcı dramanın bir yöntem olarak kullanılmasının öğrenci başarısına etkisi isimli çalışmasında sosyal bilgiler dersinde yaratıcı dramanın bir yöntem olarak kullanılmasının öğrenci başarısı üzerinde anlamlı bir düzeyde etkili olduğunu görmüştür. Namdar ve Camadan (2016) yaptığı çalışmada yaratıcı drama uygulamalarının öğretmen adaylarının sosyal becerilerine etkisini araştırmış ve öğretmen adaylarının lehine sonuçlar bulmuşlardır.

Alan yazında yer alan bu araştırma sonuçları öğretmenlik uygulamaları dersinde yaratıcı drama eğitimi alan sınıf öğretmeni adaylarının yaptığı uygulamalardan ve sınıf öğretmeni adaylarıyla yapılan görüşmelerden çıkarılan sonuçlarla benzer olduğundan araştırma sonuçlarımızı destekler niteliktedir.

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Uygulamaları Dersinde Drama Yöntemini Kullanırken Öğrenci Bakımından Karşılaştıkları Güçlüklere ve Çözüm Önerilerine İlişkin Elde Edilen Sonuçlar

Yaratıcı drama eğitimi alan sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulamaları dersinde öğrenci bakımından karşılaştıkları güçlükler ve çözüm önerileri ile bulgulardan çıkan sonuçlara bakıldığında, öğretmen adaylarının karşılaştığı en büyük güçlüğün öğrenci devamsızlığına bağlı olarak yaşanan grup çalışmaları olduğu görülmektedir. Sınıf mevcudu az olduğunda veya öğrenciler devamsızlık yaptığında öğretmen adaylarının yaratıcı drama etkinliklerinde grup

yaparken ve öğrencileri derslere aktif olarak katarken zorlandıkları görülmektedir. Okullarda yeterli araç, gereç ve materyal eksikliğinden dolayı öğrencilerin yaratıcı drama yönteminin canlandırma aşamasında derse katılım göstermedikleri sorunuyla karşılaştıklarını belirtmişlerdir. İyi bir hazırlık ve planlama yapan öğretmen adaylarının araç, gereç ve materyali hazır getirmesi karşılaştıkları sorunları çözmüştür. Isınma çalışmalarında da öğrencilerin yerlerine oturmak istememeleri uygulamalarda öğrenci bakımından karşılaşılan güçlükler arasında yer almıştır. Öğrencilerin canlandırma aşamasındaki oyunlarda tehlikeli davranışlar sergilemeleri, sınıf ortamında olumsuz sonuçlara yol açabileceği düşüncesiyle yaşanan güçlükler arasında yer almaktadır. Öğrencilerin rahat ortam istemesi, ayakkabılarını çıkarmak istemesi de karşılaşılan güçlükler arasında gösterilmektedir.

Öztürk'e (2001) göre yaratıcı drama çocukların derslere etkin katılımını sağlamalarında, çocuklara kendilerini rahat ifade etmelerinde, gözlem ve hayattan bazı bölümlerin canlandırılması becerisini kazandırmaktadır. Ayrıca yaratıcı drama çocuklara hayatta karşılaşılabilecek problemlere farklı çözüm yolları bulma becerisini kazandırarak çocuklarda öz güven gelişimini sağlamaktadır, demiştir. Öğretmen adaylarının gözlemlerinin Öztürk'ün yaptığı bu çalışmayla örtüştüğü görülmektedir. Öğretmen adaylarının uygulama öğretmeni ile birlikte planladığı yaratıcı drama ile yapılandırılmış ders anlatımlarında öğrencilerle ilgili herhangi bir güçlükle karşılaşmadan ders anlatımı gerçekleştirdiği de bulgular arasında yer almaktadır. O halde yaratıcı drama yönteminin iyi kavranması, iyi planlanması ve iyi bir hazırlık ile tam olarak uygulanması sağlandığında öğrenciler ile ilgili herhangi bir güçlükle karşılaşmayacağı önerisinde bulunulabilir.

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Uygulamaları Dersinde Drama Yöntemini Kullanırken Zaman Bakımından Karşılaştıkları Güçlüklerle ve Çözüm Önerilerine İlişkin Elde Edilen Sonuçlar

Öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanırken zaman bakımından karşılaştıkları güçlükler ve çözüm önerileri ile ilgili bulgulardan çıkan sonuçlara bakıldığında, adayların zaman bakımından birçok güçlükle karşılaştıkları görülmektedir.

Zaman bakımından etkinlikleri tamamlayamayacakları, konuları ve kazanımları ders sonuna kadar yetiştiremeyecekleri kaygısını taşıdıkları ortaya çıkmıştır. Öğretmenlik uygulamaları dersinin bir saatle sınırlı olması düşüncesi adayların, yaratıcı drama yöntemini uygulamada karşılaştıkları en büyük sorun olarak gösterilmiştir. Zaman kısıtlaması olduğu kaygısıyla ders anlatımlarını yetiştiremeyeceklerini düşündüklerinden yaratıcı drama etkinliklerine gereken önemi veremedikleri görülmüştür. Bir ders saatinde yaratıcı drama yöntemini aktif olarak kullanmanın ders anlatımına yetmeyeceğini düşünmektedirler. Hayat bilgisi ve Türkçe dersinde zamanın yettiğini ancak matematik ve fen bilimleri gibi derslerde zaman sorunu yaşayacaklarını ve matematik derslerinde öğrenci başarısına yeterli katkı sağlamayacağını düşünmektedirler. Şenol Özyiğit (2011) araştırması sonucunda, yaratıcı drama destekli matematik öğretim programının, öğrencilerin matematik dersi başarısını arttırdığını ve benlik kavramı düzeylerinde olumlu yönde bir artışa neden olduğunu görmüştür. Ayrıca öğretmen adaylarından bazıları kavram öğretiminde bu yöntemin çok uzun zaman alacağını düşünmektedir. Alan yazın tarandığında Özyürek (2017) yaptığı çalışmasında öğretmen adaylarının ısı ve sıcaklık konusunda uzun süredir devam eden ve zorlandıkları kavram yanlışlığının yaratıcı drama yöntemi ile kısa sürede ortadan kalktığı gözlemiştir. Bu açıdan bakıldığında drama ile bu kadar çok kavramın kısa sürede öğrenilmesinin nedeninin, öğrencilerin sürece aktif olarak katılmaları, dikkat ve konsantrasyonlarını etkinliklere vermeleri olarak gösterilebilir.

Ayrıca öğretmen adaylarından bazıları derslerde zaman konusunda zorlandıklarını dile getirirken, bazı adayların da derslerde zaman konusundan çok daha rahat olduklarını dile getirmeleriyle yaratıcı drama yönteminin zaman konusunda büyük güçlükler çıkarmayacağı sonucuna ulaşılabilir. Öğretmen adaylarının dördüncü haftada uygulama öğretim elemanı ve uygulama öğretmeninden yardım alarak, iyi bir planlama ve hazırlık ile yaptıkları ders anlatımlarında sorun yaşamadıkları tablolardan çıkarılacak sonuçlar arasındadır. Özgün ve işlevsel bir drama planı hazırlamak, belirli bir çaba gerektirir. Drama sürecini planlamak yemek hazırlamaya benzetilebilir. Kısa sürede hazırlanan yemekleri sunmak kolaydır. Ancak bu yemekler güzel ve lezzetli olmaz. Güzel ve lezzetli bir yemek hazırlamak, dikkat, özen ve kaliteli malzemeleri gerektirir

(Prendiville, ve Toye, 2007). O halde yaratıcı drama yönteminde zaman sorununu çözebilmek ve herhangi bir güçlükle karşılaşmamak için liderin iyi bir hazırlık ve planlama yapması gerektiği öneriler arasında verilebilir.

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Uygulamaları Dersinde Drama Yöntemini Kullanırken Mekân Bakımından Karşılaştıkları Güçlüklere ve Çözüm Önerilerine İlişkin Elde Edilen Sonuçlar

Öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanırken mekân bakımından karşılaştıkları güçlükler ve çözüm önerileri ile ilgili bulgulardan çıkarılacak sonuçlara bakıldığında, okullarda drama dersliğinin bulunmaması uygulama yapmada karşılaşılan en büyük güçlükler arasındadır. Oruç'a (2004) göre okullarda bir drama dersliğinin bulunmaması uygulama yapmada güçlükler yaratmaktadır. Yaratıcı drama yapmaya uygun özel bir dersliğin olmaması ya da yetersiz olması yaratıcı drama etkinliklerinin tam anlamıyla yapılmamasına neden olmaktadır. Öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulamalarında yaptığı uygulamalarda da uygun bir dersliğin olmamasının yaratıcı drama etkinliklerinin tam anlamıyla yapılamamasına neden olduğu görülmektedir. Ancak öğretmen adaylarının yine de derslerde uygulamalara yer verdikleri görülmüştür. Uygulama yapabilmek için en azından sıraları hareket ettirip, boş alanlar yaratabilecekleri derslikleri kullanmışlardır.

Sınıf ortamlarının yeterli güvenlikte olmayışı da büyük bir sorun olarak görülmekte ve öğrencilerin oyun oynadıkları sıraların ve masaların tehlikeli olduğu belirtilmektedir. Öğretmen adayları okullarda drama salonları bulunmalı, öğrenci ayakkabılarını çıkarıp, kendini rahat, huzurlu, özgürce, hiçbir şeyden korkmadan ve kendini güvende hissedebilmeleri gerektiği görüşündedir. Bir kurumda mekân olarak klasik sınıfların kullanılmasının yaratıcı drama yönteminin etkililiğini azaltmakta olduğunu ve konunun özümsemesinin önemini aza indirdiğini düşünmektedirler. Bu sebeple bu mekânların eğitim kurumlarında drama salonu ya da öğrencilerin özgürce ve rahatça vakit geçirebileceği drama dersliklerine dönüştürülmesi ya da bu ders kapsamında okullarda yeni dersliklerin açılmasının, başarıyı ve öğrenci başarısını artıracığı düşünülmektedir.

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Uygulamaları Dersinde Drama Yöntemini Kullanırken Karşılaştıkları Diğer Güçlükler ve Çözüm Önerilerine İlişkin Elde Edilen Sonuçlar

Yaratıcı drama eğitimi alan sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulamaları dersinde karşılaştıkları diğer güçlükler ve çözüm önerileri ile ilgili sonuçlara bakıldığında, adayların okullardaki teknolojik donanımların yetersizliğe dikkat çektikleri görülmektedir. Araç-gereç, materyal azlığı, sınıflarda pano eksikliği, okulun ve sınıfların fiziki alt yapı yetersizliği, grupların oluşturulmasında her öğrencinin sevdiği öğrenciyle aynı grupta olmak istemesi, sınıfların görselliğinin yaratıcı hayal dünyasından uzak oluşu, yönergeleri öğrencilerin anlamlandıramaması da karşılaşılan diğer güçlükler arasında gösterilmiştir. Sınıfta uygulanan yaratıcı drama yönteminde iyi bir planlama yapılarak tüm öğrencilerin görev alması gerektiğine de vurgu yapılmıştır, aksi durumda boşta kalan öğrencilerin güvenlik sorunları çıkardığı sonucu belirtilmiştir. Çünkü yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin derslerde aktif katılım gösterdiğini, özsaygı ve özgüvenlerinin arttığını belirtmişlerdir.

Yaratıcı drama, öğrencileri pasif bir şekilde dersi dinlemek yerine aktif katılıma teşvik ederek sürece dâhil olmalarını sağlar. Bu sayede öğrencilerin özsaygı ve özgüvenlerinin arttığı, yeteneklerini keşfettikleri, kendi kararlarını aldıkları öğrenme ortamlarının oluştuğu ve öğrencilerin hem sosyal hem de kişisel gelişimlerine katkı sağlandığı söylenebilir (Susar-Kırmızı, 2009:3).

Okulların teknolojik donanım yetersizliği ve sınıfların fiziki yapısı yaratıcı drama yöntemi ile yapılandırılmış ders uygulamalarında zorluklara yol açtığı görüşüne yer verilmiştir. Yönergeleri açık anlaşılır bir dilin yanı sıra jest, mimik ve beden diliyle de desteklemek gerekmektedir, aksi takdirde yöntemin etkililiği azalacaktır, görüşlerine yer verilmiştir. Ayrıca sınıf panoları ve köşelerin görsellerle desteklenmesinin öğrencilerin hayal dünyasını geliştireceği ve etkili öğrenmede de faydalı olacağı önerilerine yer verilmiştir. Öğretmen adayları derslerde kullanılan yaratıcı drama yönteminin etkililiğini artırmak amaçlı okulun ve sınıfın fiziksel koşulları iyileştirilmesinin, pano ve sınıf köşelerinin görsellerle desteklenmesinin, yönergelerin daha açık anlaşılır bir dille ifade edilmesinin faydalı olacağı görüşlerine yer vermişlerdir.

Öneriler

Bu bölümde araştırmanın bulgularına göre öğretmenlere ve araştırmacılara yönelik öneriler yer almaktadır.

Araştırmacılara Yönelik Öneriler

Aynı araştırmalar bazen farklı çalışma gruplarında farklı sonuçlar verebilmektedir. Bu açıdan bakıldığında aynı araştırmanın farklı çalışma gruplarında yapılması önerilebilir ya da çalışmadaki çalışma grubu daha büyük tutulabilir.

Farklı bölümde bulunan öğretmen adaylarına yaratıcı drama eğitimi verilerek öğretmen adaylarının uyguladıkları derse ilişkin görüşleri alınabilir.

Üniversitelerin eğitim fakültelerinde bulunan tüm bölümlerde yaratıcı drama dersi seçmeli ders olarak konulabilir.

Üniversitelerin eğitim fakültelerinde öğretmen adaylarının yaratıcı dramaya ilgilerini çekmek amacıyla belli aralıklar ile atölye çalışmaları yapılabilir, seminer ve konferanslar düzenlenebilir.

Uygulayıcılara Yönelik Öneriler

Eğitimin her kademesinde etkili biçimde kullanılabilen yaratıcı drama yöntemi, ilkokulda, ortaokulda ve ortaöğretimde etkili bir yöntem olarak kullanılabilir.

Eğitim fakültelerinde öğrencilerin gördüğü ilköğretimde drama ders saatleri artırılabilir

Drama yönteminin uygulanacağı mekânın öğrencilerin daha rahat hareket edebilecekleri ve etkinlikleri daha rahat uygulayabilecekleri bir ortam olması için okullarda drama sınıfları veya drama salonları oluşturulabilir, ya da okullardaki mevcut ortam koşulları iyileştirilebilir. Sınıfın fiziki koşulları uygun hale getirilerek, sınıf ders için kullanışlı hale dönüştürülebilir.

Drama yöntemini sık ve güzel kullanan usta öğreticiler eğitim fakültelerinin uygulama derslerine davet edilerek drama etkinlikleri örnekleri vermesi sağlanabilir.

Her konuda olmasa da öğretmenlerin zaman zaman derslerinde dramayı kullanmasını sağlamak amacıyla ders kitaplarında ya da kılavuz kitaplarda varsa etkinliklere yer verilebilir.

Öğrencilerin dramayı yalnızca bir oyun olarak algılamaması için ve etkin bir öğrenmenin gerçekleşmesi için drama yöntemiyle ders işlemeden önce yönergeler açık, anlaşılır dille anlatılıp jest, mimik ve beden diliyle desteklenebilir.

Drama yönteminin etkili ve verimli bir şekilde kullanılabilmesi için öğretmenler veya aday öğretmenler ders öncesinde çok iyi bir hazırlık ve planlama yaparak oluşabilecek her türlü olumsuzluklara karşı önlem alabilir.

Öğrencilere gerçek yaşantılar sunacak ve çocukların yaparak yaşayarak öğrenmesini sağlayacak olan yaratıcı drama etkinlik kitabı hazırlanabilir. Öğretmenlerin derslerinde kullanabilmesi için kaynak kitaplar basılabilir, uygulamaya dönük içerinde ders planları olan yayınların sayısı artırılabilir.

Drama yönteminin öğrenci başarısına, tutumuna ve öğrenmenin kalıcılığına olan olumlu etkisi düşünüldüğünde öğretmenlerin bu yöneme derslerinde sıklıkla yer vermesi önerilebilir.

Drama etkinlikleri sırasında kullanılacak araç, gereç ve materyallerin çocukların ilgi ve gereksinimlerine göre belirlenip okullarda bulundurulmalı; araç, gereç ve materyal temini için eğitim kurumlarındaki yöneticiler gerekli desteği sağlamalıdır.

KAYNAKLAR

- Açıkgöz, Ü. (2002). *Aktif Öğrenme*. İzmir: Eğitim Dünyası Yayınları.
- Adıgüzel, Ö. (1993). *Oyun ve yaratıcı drama ilişkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Adıgüzel, Ö. (2006). *Yaratıcı Drama* (2. Baskı). Ankara: Naturel Yayınları.
- Adıgüzel, A., & Timuçin, E. (2010). The effect of creative drama on student achievement in the instruction of some development and learning theories, *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 9(1), 1741-1746.
- Adıgüzel, Ö. (2014). *Eğitimde Yaratıcı Drama*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Adıgüzel, Ö. (2015). *Eğitimde Yaratıcı Drama* (6. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Akar V., & R. Somers, J. W. (2012). Hümanist ilköğretim programları için ilköğretimde drama: kuram ve uygulama. (2. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Altın, B. N., & Oruç, S. (2008). Çocukluk döneminde doğa sporlarının çevre eğitiminde kullanımı. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35(1), 10-18.
- Altınova, H. (2014). Dramada teknik kullanım. Köksal Akyol (Ed.), *her yönüyle okul öncesi eğitim, okul öncesi eğitimde drama* içinde (s. 65-81). Ankara: Hedef CS Basın Yayınları.
- Altıntaş, E., & Kaya, H. (2012). Fen bilgisi öğretmen adaylarının drama yöntemiyle fen ve teknoloji dersinin işlenmesine yönelik öz-yeterlik ve tutumları. *Erciyes Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 28(4), 287-295.
- Arıkan, Y. (2007). *İlköğretimler için uygulamalı tiyatro ve drama eğitimi*. İstanbul: Pozitif Yayınları.
- Aslan, M., & Sağlam, M. (2018). Öğretmenlik uygulaması dersinin öğretmen adaylarının görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(1), 144-162.
- Ataman, M. (2011). *Yaratıcı yazma için yaratıcı drama*. Ankara: Pegem Akademi.

- Atan, U. (2007). *Resim-iş öğretmeni yetiştirmede yaratıcı drama yönteminin grafik tasarımı derslerinde kullanılmasının erişi, tutum ve kalıcılığa etkisi* (Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden edinilmiştir.
- Aykaç, M. (2008). *Sosyal bilgiler dersinde yaratıcı dramanın yöntem olarak kullanılmasının öğrenci başarısına etkisi* (Yüksek Lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Aytaş, G. (2013). Yaratıcı dramanın algısal öğrenmedeki rolü. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(1), 101-106.
- Baldwin, P. (2013). *The primary drama handbook*. London: Sage Publication.
- Baykul, Y. (2001). *İlköğretimde matematik öğretimi* (5. Baskı). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Ceylan, Ş., & Ömeroğlu, E. (2012). Yaratıcı drama eğitimi alan ve almayan 60-72 aylar arasındaki çocukların sosyal-duygusal davranışlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 20(1), 63-80.
- Çakır, B. (2008). Anasınıfı Türkçe dil etkinliklerinde yaratıcı drama yönteminin etkililiği. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun.
- De Bono, E. (1999). *Altı Şapkalı Düşünme Tekniği*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Demirtaş, S. (2009). Çocuk yuvasında kalan korumaya muhtaç çocukların değer eğitiminde yaratıcı dramanın etkililiği. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Dinç A. Z. (2005). Exploring teaching strategies of Turkish primary teachers in music education, Unpublished. D. Thesis. School of Education, Universty of Leicesker, UK.
- Dündar, H. (2018). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının eğitimsel drama uygulama yeterlikleri ile yaratıcı drama dersine yönelik tutumları (Yüksek Lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Efe, A. (1999). *Işığın Yüreği*. İstanbul: MEB Yayınları.

- Erbay, F. (2009). Anasınıfına devam eden altı yaş çocuklarına verilen yaratıcı drama eğitiminin çocukların işitsel muhakeme ve işlem becerilerine etkisinin incelenmesi (Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Erdağı, S., & Önel, A. (2015). İstasyon tekniğinin uygulandığı fen ve teknoloji dersine ilişkin öğrenci görüş ve performanslarının değerlendirilmesi. *Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 28-37.
- Erdoğan, T. (2010). *Türkçe öğretiminde yaratıcı drama uygulamaları*. Ankara: Eğiten Kitap Yayınları.
- Erdoğan, T. (2012). *Sınıf öğretmeni adaylarıyla yaratıcı drama sürecinde yaratıcı yazma*. Çağdaş Drama Derneği Yaratıcı Drama Eğitimliği/Liderliği Programı bitirme Projesi, Ankara.
- Erdoğan, T. (2015). Okul öncesinden ilköğretime, kuramdan uygulamaya drama çalışmaları, Ankara: Eğiten Kitap Yayınları.
- Eret O. E. (2017). Türkiye’de öğretmen adaylarının aldıkları öğretmen eğitimi hakkındaki düşünceleri. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 42(189), 197-2016.
- Erkoca-A. E. (2008). Okulöncesi eğitimi fen etkinliklerinde doğa olaylarının neden sonuç ilişkilerini belirlemede yaratıcı dramanın etkililiği. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 3(6), 8-22.
- Eti, İ., & Arnas, Y. A. (2016). Hikâye temelli yaratıcı drama etkinliklerinin dört yaş grubu çocukların ifade edici dil gelişimine etkisi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 11(1), 17-3.
- Gelen, İ. (2007). Bilimsel araştırmalarda veri toplama araçları, D. Ekiz (Ed.), *Bilimsel Araştırma Yöntemler* içinde s(126-159). İstanbul: Lisans Yayınları.
- Genç, H. N. (2004). Drama dersinin üniversite öğrencilerinin utangaçlık düzeyine etkisi, N. Aslan (Ed.), *Türkiye 6. Drama Liderleri Buluşması ve Ulusal Drama Semineri* içinde s(63-72). Ankara: Fersa Matbaacılık.
- Gültekin, M. (1993). Öğretmen adayları için uygulama modelleri, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 25(1), 2-18.

- Günaydın, G. (2008). İlköğretim 6. sınıf sosyal bilgiler öğretiminde drama yönteminin erişimi ve tutum üzerindeki etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Hamurcu, H. (2009). Sınıf öğretmenliği bölümü öğrencilerinin yaratıcı drama karşı tutumları. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 1C0094, 4(4), 1257-1273.
- Hasırcı K. Ö., Bulut, M.S., & İflazoğlu S. A. (2008). Öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersinin bireysel ve akademik kazanımlarına ilişkin görüşleri. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 3(6), 63-83.
- Hill, H. C., Rowan, B., & Ball, D. L. (2005). Effects of teachers' mathematical knowledge for teaching on student achievement. *American Educational Research Journal*, 42(2), 371-406.
- Kara, Ö. T. (2011). Türkçe dersinde dramayla öykü oluşturma yönteminin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(7), 146-164.
- Kereks, J., & King, P. K. (2010). The king's carpet: Drama play in teacher education. *International Journal Of Instruction*, 3 (1), 39-60.
- Kılıç, L. K., & Eyüp, B. (2013). Türkçe öğretmeni adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algıları. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(1). 11-25.
- Kondoyianni, A., Lenakasis, A., & Tsiotsos, N. (2011). Inter culturaland life-long-learning based on drama in education prepositions for multidimensional research projects. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 6(12), 78-84.
- Köksal, N. (2007). Eğitim programı, ilköğretim programı, yaratıcı drama, öğretmen özellikleri. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 1(4), 179-192.
- Kösa T. A. (2008). Görsel sanatlar eğitiminde bir öğretim yöntemi olarak yaratıcı drama (Yüksek Lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Kösece Loğoğlu, P., Akbaşı, S., & Üredi, L. (2016). Hizmet öncesi öğretmen eğitimi sürecinde gerçekleşen öğretmenlik uygulamalarına ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerinin incelenmesi. *Turkish Studies*, 11(3), 1629-1646.

- McCaslin, N. (2006). *Creative drama in the classroom and beyonde*. [Çevrim İçi: <http://catalogue.pearsoned.co.uk/samplechapter/0205451160>].
- MEB (Milli Eğitim Bakanlığı). (2010). Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Yönetmeliği. http://mevzuat.meb.gov.tr/html/21482_0.html adresinden 17. 11. 2017 tarihinde edinilmiştir.
- Merriam, S. B., & Turan, S. (2015). *Nitel araştırma desen ve uygulamalar için bir rehber* Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *An Expanded Sourcebook Qualitative Data Analysis*, California: SAGE Publications.
- Namdar, A. O. & Camadan, F. (2016). Yaratıcı drama uygulamalarının öğretmen adaylarının sosyal becerilerine etkisi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36(1), 557-575.
- Navarro, R. M. (2011). Eğitimde drama ve sosyal değişim: teorik bakış açıları. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 6(11), 27-48.
- Nayci, Ö. (2011). İlköğretim 5. sınıf sosyal bilgiler dersinde yaratıcı dramanın bir yöntem olarak kullanılmasının öğrenci başarısına etkisi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Olgun, N. (2013). Okul öncesinden ilköğretime, kuramdan uygulamaya drama çalışmaları, T. Erdoğan, (Ed.), *Okul öncesinde yaratıcı seminer notları* içerisinde (s. 121-145) Ankara: Eğiten Kitap Yayınları.
- Ormancı, Ü., & Şaşmaz Ö. F. (2010). Dramanın ilköğretimde kullanılabilirliğine yönelik sınıf öğretmenliği adaylarının görüşleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 43(1), 169-191.
- Oruç, S. (2004). İlköğretimde drama da karşılaşılan güçlükler ve çözüm önerileri (Yüksek Lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Önalın A. F. (2004). Yaratıcı dramanın işitme engellilerin sosyal becerilerinin gelişimine etkisi (Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.

- Önder, A. (2009). *Okul öncesi çocukları için eğitici drama uygulamaları*. İstanbul: Morpa Yayınları.
- Öner, G., & Aydın, E. (2016). Öğretmen adaylarının okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinden ve bu derslerin paydaşlarından beklentileri. *ERPA International Congresses on Education 2016 bildiriler kitabı* içinde (s. 283-298). Sakarya: Edugarden Yayıncılık.
- Özdemir, P. & Üstündağ, T. (2007). Fen ve teknoloji alanında yaratıcı drama. *Hacettepe Üniversitesi Dergisi*. 6(2), 226-223.
- Öztürk, A. (2001). Eğitim öğretimde yeni bir yaklaşım: Yaratıcı drama. *Kurgu Dergisi*, 18(1), 251-259.
- Öztürk, A., & Adıgüzel, Ö (2008). Okul öncesinde dramaya giriş. Ali Öztürk (Ed.), *Okul öncesinde yaratıcılık ve drama eğitimi* kitabı içerisinde (s.143-158). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Yayınları.
- Özyürek, C. (2017). Yaratıcı drama destekli fen öğretiminin kavram yanlışlarına etkisi (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden edinilmiştir.
- Pehlivan, S., & Gökbulut, Ö. Ö. (2015). Yaratıcı drama yöntemi ile okul öncesi dönem çocuklarına mesleklerin tanıtılması. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 10(1), 39-50.
- Pısa, (2015). *Uluslararası öğrenci değerlendirme formu* nihai raporu. Millî Eğitim Bakanlığı, Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Ankara.
- Prendiville, F., & Toye, N. (2007). *Speaking and listening through drama* 7-11. London: Sage Publications.
- Saka, A. Z. (2001). Öğretmenlik uygulamalarında fizik öğretmen adayları için yürütülebilecek etkinlikler ve kazandırılacak davranışların belirlenmesi (Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.

- Samsunlu, Ö. (2015). Özel eğitim dersinde yaratıcı drama yöntemi kullanılmasının öğretmen adaylarının kaynaştırma eğitimine ilişkin görüşlerine etkisi ve bu yöntemin uygulanabilirliğine ilişkin öğretmen adayı görüşleri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya.
- San, İ. (1990). Eğitimde yaratıcı drama. *Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 23(2),573-583.
- San, İ. (1991). *Yaratıcı Drama Eğitsel Boyutları*. Ö. Adıgüzel, (Ed.), *Yaratıcı Drama Eğitimi* içerisinde s(77-79). Ankara: Naturel Kitap Yayıncılık.
- San, İ. (1996). Yaratıcılığı geliştiren bir yöntem ve yaratıcı bireyi yetiştiren bir disiplin: Eğitsel Yaratıcı Drama. *Yeni Türkiye Dergisi*, 2(7) 148 – 160.
- Seferoğlu, S. S. (2004). Öğretmen yeterlikleri ve meslekî gelişim. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, 58(1), 40-45.
- Susar-K. F. (2009). Türkçe dersinde yaratıcı drama yöntemine dayalı yaratıcı yazma çalışmalarının yazmaya yönelik tutuma etkisi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 4(7) 1-18.
- Şenol Ö. E. (2011). Yaratıcı drama uygulamalarının öğrencilerin problem çözme stratejileri, başarı, benlik kavramı ve etkileşim örüntüleri üzerindeki etkisi (Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Şenol, Z. (2011). Deyimlerin yaratıcı drama yöntemiyle öğretimi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Şimşek, E. A. (2005). Sosyal bilgiler öğretiminde drama tekniğinin kalıcılığının artırılmasında kullanılması. *Marmara Üniversitesi, İstanbul Dergisi* 4(2), 34-39.
- Şimşek, T. (2004). İlköğretimde Drama-Kuramsal Bilgiler ve Uygulama Örnekleri. Konya: Suna Yayınları.
- Ulutaş, A. (2011). Okul öncesi dönemde drama ve oyunun önemi. *Adıyaman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2011 (6).
- URL-3, <http://turkish.cri.cn/794/2011/03/28/1s132144.htm> adresinden 17.11.2017 tarihinde erişilmiştir.

- URL-4,http://tr.wikipedia.org/wiki/Klasik_T%C3%BCrk_m%C3%BCzi%C4%9Fi adresinden 17.11.2017 tarihinde erişilmiştir.
- URL-5,[https://cazkolik.com/CazKubbemiz/104532/19_İstanbul_Caz_Festivali %2060 her yaştan pırıl pırıl parlayan ustalarla](https://cazkolik.com/CazKubbemiz/104532/19_İstanbul_Caz_Festivali_%2060%20her%20yaş%20tan%20pırıl%20pırıl%20parlayan%20ustalarla) htm adresinden 17.11.2017 tarihinde erişilmiştir.
- Uysal, B. (2016). Beden eğitimi öğretmenliği öğrencilerinin drama algılarına yönelik bir değerlendirme. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(1), 34-35.
- Uzgören, S. (2011). *Eğitimde drama uygulamaları* Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Üstündağ, T. (1998). Yaratıcı drama eğitim programının öğeleri. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 22(107), 28-35.
- Üstündağ, T. (2002). *Yaratıcı drama eğitim programının öğeleri*. Ankara: Naturel Yayıncılık.
- Üstündağ, T. (2004). *Yaratıcı drama öğretmenin günlüğü*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Üstündağ, T. (2011). *Yaratıcılığa Yolculuk*, Ankara: Pegem Yayınevi.
- Üstündağ, T. (2014). *Yaratıcı drama öğretmenin günlüğü* (12. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Wright, N., & Bottery, M. (1997). Perceptions of professionalism by the mentors of student teachers. *Journal of Education for Teaching*. 23 (3), 239-251. DOI:10.1080/02607479719981
- Yeşilyurt, E., & Semerci, Ç. (2011). Uygulama öğretmenlerinin öğretmenlik uygulaması sürecinde karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri. *Akademik Bakış Dergisi*. 27(1), 12-13.
- Yin, R. K. (2009). *Case study research: Design and method* (4th ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (Genişletilmiş 10. baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- YÖK (Yüksek Öğretim Kurulu). (2007). *Öğretmen yetiştirme ve eğitim fakülteleri* Ankara: Yüksek Öğretim Kurulu Yayını. Erişim adresi: <http://www.yok.gov.tr> adresinden 15.09.2017 tarihinde edinilmiştir.

Ek-1: Tez Çalışması İzni Olur Yazısı

T.C.
RİZE VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 57774812-605.01-E.21101298
Konu : Araştırma Uygulama İzni

06.11.2018

VALİLİK MAKAMINA

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Hakan GÜLAKAN'ın "Yaratıcı Drama Eğitimi Alan Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Uygulamaları Dersinde Karşılaştıkları Güçlükler ve Çözüm Önerileri" konulu tezi kapsamında hazırladığı ekte sunulmuş veri toplama araçlarını ilimiz Çayeli ilçesi İshakoğlu İlkokulunda uygulaması müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Bülent İÇBUDAK
Müdür a.
Şube Müdürü

GÜVENLİ ELEKTRONİK İMZALI
ASLI İLE AYNI DİR
Tarih : 06/11/2018

OLUR
06.11.2018

Ahmet Hamdi YILMAZ
Vali a.
Millî Eğitim Müdürü

EKLER:

- 1- Yazı ve Ekleri (10 Sayfa)
- 2- Araştırma Değerlendirme Formu (1 Sayfa)

Valilik Binası Kat:3 Merkez/RİZE
Elektronik Ağ: rize.meb.gov.tr
e-posta: arge53@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Bülent İÇBUDAK Şube Müdürü
Tel: (0 464) 280 53 09
Faks: (0 464) 213 04 41

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden e583-6d5a-3103-b586-3f0f kodu ile teyit edilebilir.

Ek-2: Yaratıcı Drama Yöntemine İlişkin Bilgi Formu

Değerli Aday Öğretmenim,

Bu form Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tezli Yüksek Lisans kapsamında yaratıcı drama yöntemine ilişkin görüşlerinizin belirlenmesi amacı ile düzenlenmiştir. Bu form üç bölümden oluşmuştur. İlk bölümde kişisel bilgilerinize ait sorular yer alırken, ikinci bölümde yaratıcı drama ile ilgili görüşlerinize başvurulacak ve son olarak üçüncü bölümde ise öğretmenlik uygulamaları dersi kapsamında, okulda yapacağınız uygulama eğitimi (staj) ile ilgili soruları kapsamaktadır. Sizlerden bu form aracılığı ile toplanan veriler, akademik çalışmalarda kullanılacak, başka kişi ve kurumlarla paylaşılmayacaktır.

Araştırmanın amacına ulaşması, siz değerli öğretmen adaylarımızın vereceği cevapların tarafsız ve doğru olmasına bağlıdır. Dolayısıyla formdaki her soruyu dikkatle okuyarak, cevapsız soru bırakmamanız büyük önem taşımaktadır.

Ayrıca zaman ve emek için teşekkür eder, ilerideki meslek yaşantınızda başarılar dilerim.

Hakan GÜLAKAN
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Yüksek Lisans Öğrencisi

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı	
Cinsiyeti- Yaşı	
Ders Adı – Sınıf	
Bölümü	
Fakülte	
Üniversite	
Daha önce drama eğitimi aldınız mı?	Evet () Hayır ()
Cevabınız evetse, nerede ve ne zaman aldınız?	
Drama ile ilgili katıldığınız proje var mı?	Evet () Hayır ()
Cevabınız evetse, nerede ve ne zaman aldınız?	
Fakültede almış olduğunuz yaratıcı drama dersini yeterli buluyor musunuz?	Evet () Hayır ()
Cevabınız evetse nedenini yazınız.	
Cevabınız hayırsa nedenini yazınız.	

Ek-2: (Devamı)

Yaratıcı Drama Hakkındaki Görüşler

1. Yaratıcı drama denilince aklınıza neler geliyor, bu kavram hakkında neler biliyorsunuz?

.....
.....
.....

2. Sizce yaratıcı drama yöntemi eğitim-öğretimin hangi kademesinde (ilkokul, ortaokul, lise, ön lisans, lisans, lisansüstü) kullanılmalıdır? Neden?

.....
.....

3. Sizce öğretmen adayları yaratıcı drama konusunda yeterli eğitim alıyor mu? Bu konudaki düşünceleriniz ve önerileriniz nelerdir?

.....
.....
.....

4. Öğretmenlik uygulamaları dersinde yaratıcı drama yöntemi kullanılmalı mıdır? Neden? (öğretmen, öğrenci, kazanım, mekân, konu vb. bakımından)

.....
.....
.....

5. Yaratıcı dramanın aşamaları nelerdir? Yaratıcı drama yönteminde kullanılan tekniklerden üç tane yazar mısınız?

.....
.....
.....

Öğretmenlik Uygulamaları Dersinden Beklentileriniz Nelerdir?

(İdareciler, uygulama öğretmeni, öğrenciler, okul çalışanları, okulun fiziki yapısı)

.....
.....
.....

Ek-4: Öğretmenlik Uygulaması Öğretmen Adayı Ders Gözlem Formu

RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI ÖĞRETMEN ADAYI DERS GÖZLEM FORMU				
Uygulama Okulu :		Öğretmen Adayı :		
Uygulama Sınıfı :		Gözetmen :		
Ders ve Konu :		Tarih :		
No	YETERLİLİKLER	Toplam Puan	Verilen Puan	AÇIKLAMALAR
1	DERS ÖNCESİ HAZIRLIK	8		
2	KONU ALANI BİLGİSİ Temel kavramları bilme, konuyla ilişkilendirme, konuyla ilgili şekil ve grafikleri kullanma, konuyu diğer alanlarla ilişkilendirme.	8		
3	ALAN EĞİTİMİ BİLGİSİ Özel öğretim yöntemlerini bilme, eğitim teknolojilerinden yararlanma, öğrenci sorularına cevaplar verme, öğrenme ortamının güvenliğini sağlama.	10		
4	PLANLAMA Ders planını hazırlama, amaçları ve hedefleri belirtme, uygun yöntem ve teknik seçimi, uygun materyal seçme, uygun değerlendirme belirleme.	13		
5	ÖĞRETİM SÜRECİ Yöntem ve teknikleri, zamanı verimli kullanma, bireysel farklılıkları dikkate alma, öğrenci katılımını sağlama, materyal kullanma, dönüt verme ve değerlendirme.	18		
6	SINIF YÖNETİMİ Derse uygun giriş yapma, dikkat çekme, demokratik ortam sağlama, güdüleme, pekiştirme kullanma, konuyu toparlama, ders sonrası etkinlikler belirleme, öğrencilerin sınıfı düzgün boşaltmalarını sağlama	20		
7	İLETİŞİM Öğrencilerle etkili iletişim kurma, anlaşılır açıklamalar ve yönergeler verme, konuya uygun sorular sorma, ses tonunu etkili kullanma, öğrencileri ilgiyle dinleme, beden dilini etkili kullanma.	15		
8	DEĞERLENDİRME ve KAYIT TUTMA Uygun ölçme ve değerlendirme materyali hazırlama ve uygulama	8		
ÖĞRETMEN ADAYININ TOPLAM PUANI				

Ek-5: Öğretmen Adaylarının Uygulama Ders Plan Örnekleri

04.12.2017

DERS PLANI

DERS	Hayat Bilgisi
SINIF ve ŞUBE	2-C
SÜRE	40 dakika
ÖĞRENME ALANI / TEMA	Dün - Bugün - Yarın
HEDEF DAVRANIŞLAR (KAZANIMLAR)	Canlılar büyür ve gelişir. Canlıların hayatta kalabilmeleri için nelere ihtiyacı olduğunu bilir.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Drama, göz kırpmaya oyunu, rol oynama
KULLANILAN EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ ARAÇ VE GEREÇLER	Yapka, kitap, renkli çiçekler, emzikler.
ÖĞRENME-ÖĞRETME SÜRECİ	
• Dikkati Çekme • Güdüleme • Gözden Geçirme • Derse Geçiş • Bireysel ya da Grupla Öğrenme Etkinlikleri	Öğretmen sınıfa geldiğinde elinde getirdiği çiçeklere göz kırpar ve onları bu şekilde büyütlüğünü söyleyecek. Sınıftaki her öğrencinin kendi için nadide çiçek olduğunu söyleyecek. Göz kırpmaya oyunu ile onlara sevgisini göz kırpmak göstereceğini söyleyecek. Sınıfta dolasmaya başlayan öğretmen kime göz kırpsa o yavaşça ayakta kalacak ve öğretmenin ortasında dolasmaya başlayacak. Göz kırpmadan kalan öğrenci yaracak ve oyundan çıkarılacak. Canlandırma Oluşturulacak heterojen gruplara anne-baba-çocuk-bebek rolünü oynayacak kağıtlar dağıtılacak. Anne baba bebeğin büyümüşü için ona yemek verir, su verir, dışarıda gezdirir, oyun oynatır. Öğretmenin elini sılatmasıyla çocuk bes yap kütülür ve emzik tatar, emzik alır. Öğretmenin elini tekrar sılatmasıyla bebek 15 yaş büyür ve geleceğe gider. Bu oyun öğretmenin yönlere-leriyle devam ettirilecektir.
Ölçme - Değerlendirme Etkinlikleri	Öğretmen sınıftaki öğrencilerden su grubu, hava grubu, yiyecek grubu olmak üzere üç grup oluşturmalarını ister. Öğretmen "Sizce bir canlı içinizden en çok hangisine ihtiyaç duyar" sorusuyla tartışma ortamı yaratır. Her grup kendini haklı sırtarmaya çalışır. Sorulara 10 dk süreden sonra canlılara neye ihtiyaç duyduğunu öğretmen tarafından verilen kağıtlara yazmaları istenecek.
Planın Uygulanmasına İlişkin Açıklamalar	İncelendi. Dönütler Aday Gözley Famuna yazıldı.

Öğretmen Adayı

İmza

(K4)

İncelendi.
Dönütler Aday Gözley
Famuna yazıldı.

Emeğinize Sağlık
Güzel bir sunumdu

Uygulama Öğretmeni / Öğretim Elamanı

İmza
Habibe Gültekin

Ek-5: (Devamı)

04.12.2017

DERS PLANI

DERS	Matematik
SINIF ve ŞUBE	2 - C
SÜRE	40 dakika
ÖĞRENME ALANI / TEMA	Doğal Sayılarda Toplama ve Çıkarma
HEDEF DAVRANIŞLAR (KAZANIMLAR)	İki basamaklı doğal sayılarda toplama ve çıkarma işlemleri yapar. (0-99 arası doğal sayılarda)
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Yaratıcı Drama Yöntemi, Sunuş (rol oynama, diyalog)
KULLANILAN EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ ARAÇ VE GEREÇLER	Bir adet farklı renklerle süslenmiş renkli kutu. Kutunun içerisinde farklı büyüklükte küçük kutular.
ÖĞRENME-ÖĞRETME SÜRECİ	
<ul style="list-style-type: none"> • Dikkati Çekme • Güdüleme • Gözden Geçirme • Derse Geçiş • Bireysel ya da Grupla Öğrenme Etkinlikleri 	<p>Renkli kutunun içine öğretmen tarafından koyulan bilyelerin sayısını buldurmak amacıyla sıcak mı, soğuk mu aynı oynatılır. Sayıyı bilen öğrenciye kutu verilir ve öğretmenin sırdası dur.</p> <p>Öğretmen girişte kullandığı gizemli kutuyu daima masanın üstünde tutar. Öğrenciye bir senimle artık sırdasız, der. Kutumuzda kaç bilye olduğunu arkadaşlarına buldurmalısın, der. Öğrenci kutumuzdaki bilyelere 16 bilye daha eklersek 35 bilyemiz oluyor, der. Hadi bilm bakalım kutumuzda kaç bilyemiz vardır? Soruyu öğrenciler yapar ilk yapan başka bir kutu kazanır. Bu kutularda da çıkarma işlemi gerektiren problemler ve bu problemleri canlandırma anlatılmaktadır. Öğrencilerden soruyu cevaplarken canlandırma yapmaları sağlanır. Drama etkinliği diyaloglarla devam eder.</p>
Ölçme - Değerlendirme Etkinlikleri	<p>Toplamları verilen iki sayıdan biri bilindiğinde diğersini nasıl buluyoruz? Bilyeleri eklediğimizde hangi işlemi yapıyoruz? Bilyeleri çıkardığımızda (azaltığımızda) hangi işlemi yapıyoruz? Toplama ve çıkarma işlemi kavramları nedir soruları tartışılabilir.</p>
Planın Uygulanmasına İlişkin Açıklamalar	İncelendi (Gerekli dönütler verildi.) Aday Gözlem Formunda

Öğretmen Adayı

İmza
(K2)

Uygulama Öğretmeni / Öğretim Elmanı

İmza
Hakan GÜLAKAN

DERS PLANI

DERS	Türkçe
SINIF ve ŞUBE	2 - C
SÜRE	40 dakika
ÖĞRENME ALANI / TEMA	Okuma - Anlama - Anlatma (Okuma Metni)
HEDEF DAVRANIŞLAR (KAZANIMLAR)	Metni dinler, okur ve anlatır. Anlattığı metni olay sırasına göre anlatır.
YÖNTEM VE TEKNİKLER	Drama (rol oynama, diyaloglama) anlatım
KULLANILAN EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ ARAÇ VE GEREÇLER	Görüntü kaseti. Michael Smurfit, İsmail Bulut, Yayıncılık 2007.
ÖĞRENME-ÖĞRETME SÜRECİ	
<ul style="list-style-type: none"> • Dikkati Çekme • Güdüleme • Gözden Geçirme • Derse Geçiş • Bireysel ya da Grupla Öğrenme Etkinlikleri 	<p>İlk çalışmada çocukların konuyu ilgisini çekmek amacıyla öğretmenin eliyle yaptığı kupa hareketinin ne olduğu çocuklara sorulur. Çocukların verdiği cevaplardan sonra aynı hareketi sınıfta yaptırıp ellerini kâğıtlarının altına koymalarını ister. Gözlerini kapatarak bunun bir görüntü kaseti olduğunu söyler. Bugünkü kaseti hayal etmelerini, içimizde yaşadığını düşünmelerini söyler ve hikayeyi anlatmaya başlar.</p> <p>Bir yabancı görüntü kaseti olur ve öğretmenin söylediği farklı uygulamalarla müzik eşliğinde dans ederler. Müzik durunca o duygu ifade etmeleri istenir. Ardından öğretmen "Siz en çok ne mutlu eder?" "Ne kızdırır?" "Ne şaşırır?" gibi sorular sorar ve bu söylediklerini anlatmalarını ister. Çocuklar hikayeyi kabarmaları olarak arkadaşlarında yardım alır ve grupları oynatır. Bir sonraki aşamada (teste) çocuklar sınıfta gördüklerinde ifade ettiler. Burada amaç ifade ettiler. Görüntü kaseti kasetleri kasetleri oynatılır. Burada amaç ifade ettiler. Görüntü kaseti kasetleri kasetleri oynatılır. Burada amaç ifade ettiler. Görüntü kaseti kasetleri kasetleri oynatılır. Burada amaç ifade ettiler.</p>
Ölçme - Değerlendirme Etkinlikleri	Ölçme bu etkinlikler bittikten sonra büyük bir kartona görüntü kaseti çizilecek, bütün çocukların çizdiği duygu resimleri müzik eşliğinde bu kartona yapıştırılacak. Daha sonra görüntü kaseti ait bir zeki yazılmaya çalışılacak.
Planın Uygulanmasına İlişkin Açıklamalar	İncelendi (Gerekli dönütler olay gözlem formundadır.)

Öğretmen Adayı

İmza
(K1)

Uygulama Öğretmeni / Öğretim Elamanı

İmza
Halim GÜLAKAN

Ek-5: (Devamı)

DERS PLANI

18.12.2017

Ders: Matematik
Sınıf ve Şube: 21C
Süre: 40 dakika
Öğrenme Alanı / Ölçme / Paralarımız
Kazanımlar: Paralarımızı tanıır.
Paralarımızı söyler.

Yöntem ve Teknikler: Drama (döşenleme, rol oynama)

Araç Gereçler: Karton, renkli kalem, A4 kâğıdı, resimler.
Eğitimde yaratıcı drama kitapları. Okul öncesinde öğrencilerde
okumaya elverişli kitabı.

Öğrenme-Öğretme Süreci Isınma/Hazırlık

1. Etkinlik: Öğrencilere istedikleri şeyleri alabilmek, almak için yapabilmek için neye ihtiyaç duydukları sorulur. İhtiyaç duydukları şeyin para olup olmadığını öğrencilere buldurulur. Öğrencinin çember olarak durmaları sıfırlardan sonra her birine birer A4 kâğıdı ve renkli kalemler dağıtılır. Bu A4 kâğıdına istedikleri bir paranın şeklini çizmeleri istenir (kâğıt para için dörtgen veya matris para için daire). Çizdikleri paranın içine kaç lira olduğunu ve bu para ile neler alabildiklerini yazmaları söylenir. Daha sonra herkes kâğıdını çemberde bir sıra gelecek şekilde koyar ve başka alınabilecek bir şey varsa onu eklenmesi istenir. Tekrar çemberde bir kâğıt kaydırılarak yazılan paraların neler olup ve neleri alabildikleri öğrencilere okutulur.

2. Etkinlik: Duvara üzerinde "çubuk kraker 25 kuruş, sakız 50 kuruş, ekme 1 TL, çetel 5 TL ve yas pasta 10 TL" yazılı kartonlar asılır. Bu kartonlarda çubuk kraker, sakız, ekme, çetel, yas pasta ve paraların resimleri mevcuttur. Öğrenci grubunun sırtına 25 kuruş, 50 kuruş, 1 TL, 5 TL ve 10 TL yazılı A4 kâğıtları yapıştırılır. Daha sonra mekanda yürümleri istenir. Birbirlerine sırtlarında yazılı para miktarını söylemeleri, sadece duvardaki nesnelere hangisi alabildiklerini buldurmaya çalışmaları söylenir. Bu süreçte herkes kendisinin hangi para olduğunu tahmin edip o fotoğrafın önüne durur.

Canlandırma

3. Etkinlik: Öğrencilerin ikili grup olmaları istenir. Ardından birinin A ve birinin B olması seçilir. Daha sonra sınıftaki döşenme konularını verilerle eş zamanlı döşenmeler yapılır. Sonra grupça ikili döşenmeler yapılır.

Markette kasier: Müşteri ekme almıştır ve 25 kuruş mefün 1 TL olduğunu söyler ve müşterinin 1 TL vermesi için onu ikna etmeye çalışır.

B: Müşteri: Ekmenin fiyatının 25 kuruş olduğunu bildiğini, başka paranın olmadığını söyleyip ekme 25 kuruşa almak için kasier ile tartışır.

Ek-5: (Devamı)

A: Çocuk! Okulda matematik dersinde kullanmak üzere cetvel alması gerekmektedir. Babasından 5 TL ister ama babası ona 1 TL vermektedir. Çocuk cetvelin 5 TL olduğu konusunda babasını ikna etmeye çalışır.

B: Baba! Cetvel almak için 1 TL'nin yeteceğini, çocuğun yanlış bildiğini söylemekte ve 5 TL vermemekte kararlıdır.

Değerlendirme / Tartışma

4. Etkinlik! Öğrenciler dört gruba ayrılır. Her bir gruba bir karton ve renkli boyalar verilir. Öğrencilerin 25 kr, 1 TL, 5 TL ve 10 TL ile alabildikleri nesnelere, bir afisini yapmaları istenir.

(İncelendi)

Öğretmen Adayı
(K3)

Huseyin
Uygulama Öğretmeni
Hakan Gültekin

Ek-6: Öğretmen Adayları Bireysel Görüşme Formu

BİREYSEL GÖRÜŞME FORMU

Merhaba öğretmenim,

Öğretmenlik uygulamaları dersi kapsamında yaratıcı drama yönteminin kullanılmasına ilişkin bir araştırma yapıyorum. Bu yöntemin eğitim öğretimdeki yeri ve önemine, öğretmenlik uygulamalarına katkısına ve okuldaki uygulamalarda karşılaşılan güçlüklerle çözüm önerilerini belirlemek üzere görüşlerinize gereksinim duymaktayım. Soruları içtenlikle yanıtlarsanız çok sevinirim. Yapacağım bu görüşmede kişisel bilgileriniz gizli tutulacaktır. Araştırma sonuçlarını yazarken, görüştüğüm bireylerin isimlerini rapora kesinlikle yansıtmayacağım. Başlamadan önce, bu söylediklerimle ilgili belirtmek istediğiniz bir düşünce ya da sormak istediğiniz bir soru var mı? Görüşmeyi izin verirsiniz kaydetmek istiyorum. Bunun sizce bir sakıncası var mı?

Bu görüşmenin yaklaşık 10-20 dakika süreceğini tahmin ediyorum. İzin verirsiniz sorulara başlamak istiyorum.

1. Anlatacağınız konuya nasıl bir ön hazırlık ve planlama yaptınız?
2. Ders planını hazırlarken uygun yöntem teknikleri neye göre belirlediniz?
3. Hangi yöntemleri sıklıkla kullandınız?
4. Ders anlatımlarınızda yaratıcı drama yöntemini kullandınız mı?

Sonda: Bu yöntem sizce gerekli mi?

5. Yaratıcı drama yönteminin ne gibi faydalarını gördünüz?

Sonda: Eğlenerek derse katılma?

Sonda: Etkili yöntem olması?

Sonda: Kalıcı öğrenme sağlaması?

6. Yaratıcı drama yönteminin ders konularının ve kazanımların öğrenilmesine katkı sağladığını düşünüyor musunuz?
7. Öğretmenlik uygulamaları dersinde yaratıcı drama yöntemini kullanırken öğrenci bakımından ne gibi güçlüklerle karşılaştınız?

Ek-6: (Devamı)

8. Öğretmenlik uygulamaları dersinde yaratıcı drama yöntemini kullanırken zaman bakımından ne gibi güçlüklerle karşılaştınız?
9. Öğretmenlik uygulamaları dersinde yaratıcı drama yöntemini kullanırken mekân bakımından ne gibi güçlüklerle karşılaştınız?
10. Öğretmenlik uygulamaları dersinde yaratıcı drama yöntemini kullanırken karşılaştığınız başka güçlükler oldu mu? Nedenleriyle açıklar mısınız?
11. Öğretmenlik uygulamaları dersinde yaratıcı drama yöntemini kullanırken karşılaştığınız güçlüklerle çözüm önerileriniz var mı? Nelerdir?
12. Son olarak bu ders beklentilerinizi karşıladı mı?

Ek-7: Uygulama Öğrencisi Dönem Sonu MEBBİS Genel Değerlendirme Formu

Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Kurumlarında Öğretmenlik Uygulamasına Katılan Uygulama Öğrencisi Hakkında Uygulama Öğretim Üyesi Genel Değerlendirme Formu

Değerlendirme Şekli:

(E) = Eksiği var (1 Puan)

(K) = Kabul edilebilir (2 Puan)

(İ) = İyi yetişmiş (3 Puan)

Uygun seçeneği (+) işaretleyiniz.

Değerli Öğretim Üyesi: Lütfen uygulama öğrencisinin öğretmenlik uygulamalarındaki performansını, öğretmenlik uygulaması gözlem formundaki bilgileri de göz önünde bulundurarak değerlendiriniz.			
Uygulama Öğretim Üyesinin Adı Soyadı: Üniversitesi: Fakültesi: Bölümü: Unvanı:		Uygulama Öğrencisinin Adı Soyadı: Üniversitesi: Fakültesi: Branşı: Dersi: Değerlendirmenin yapıldığı tarih:	
Uygulama Öğrencisinin;	E	K	İ
Konu alan bilgisi ve hâkimiyeti			
Öğrenciyi tanıma bilgisi ve öğrenciye yaklaşımı			
Uygun öğrenme ortamı oluşturma			
Öğrenci başarısını değerlendirebilmesi			
Dersi planlaması ve işleyebilmesi			
Mesleki tutum ve değerlere yaklaşım			

Şekil 1. Uygulama Akademisyeni Aday Öğretmen Değerlendirme Formu

Ek-8: Yaratıcı Drama ile Yapılandırılmış Ders Planları

Bu drama programı hazırlanırken; Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Temel Eğitim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Doç. Dr. Ayşegül Oğuz NAMDAR'ın Bilimsel Araştırmalar Projeleri Birimi 2015.53001.105.01.03 kodlu “Öğretmenler Dersini Yaratıcı Drama ile İşlemeyi Öğreniyor Projesi” çalışmalarındaki drama oturumlarından ve liderin kendisinden destek alınmıştır. Ayrıca Doç. Dr. Tolga Erdoğan'ın editörlüğünü üstlendiği “Okul Öncesinden İlköğretime, Kuramdan Uygulamaya Drama” adlı kitabından, Çağdaş Drama Derneğinin kurucu üyelerinden Nalân Olgun'un 2013 yılı basımlı “Çocukta Yaratıcılık ve Drama” adlı kitabından, internette bulunan Çağdaş Drama Derneği Atölye çalışmalarından ve araştırmacının almış olduğu yaratıcı drama semineri notlarından yararlanılmıştır.

1. OTURUM

Katılımcı sayısı: 16

Konu: Özelliklerimiz (TANIŞMA)

Araç Gereçler: Renkli tebeşir, CD

Önerilen süre: 60 Dakika

Mekân: İshakoğlu İlkokulu çok amaçlı salonu

Yöntem Teknikler: Yaratıcı drama, ritim çalışması, sunuş

Genel amaç: Bireyin kendisini tanıması, arkadaşını tanıması, grup etkileşimlerine uyum sağlayarak kendi akranlarıyla işbirliği yapabilmesi.

Kazanımlar:

1. Nesne/durum/olaya dikkatini verir.
2. Nesne ya da varlıkları özelliklerine göre eşleştirir.
3. Sesini uygun kullanır
4. Dili gelişim aracı olarak kullanır.
5. Müzik ve ritim eşliğinde hareket eder.
6. Kendisine ait özellikleri tanır.

Ek-8: (Devamı)

Isınma - Hazırlık

Katılımcılar halka olur ve oturur. Eğer mekân oturmaya müsait değilse ayakta oynanabilir. Elinde top olan katılımcı, topu gruptan birine atarken kendi adını söyler. Benim adım senin adın nedir, diyerek topu diğer bir katılımcıya yuvarlar. Aynı şekilde topu alan bir diğer katılımcı adını söyler ve senin adın nedir diyerek topu gruptan başka birine yuvarlar. Bu şekilde oyun devam eder her beş katılımcıda bir katılımcı adının yanına sevdiği yemeği, sevdiği rengi, sevdiği dersi katar ve oyun bu şekilde devam eder. Topu atan her katılımcı aynı şekilde sevdiği yemeği, sevdiği rengi, sevdiği dersi söyler.

Ardından müzik başlar, serbest şekilde yürünür. Müziğin uygun yerinde ritim durdurulur ve liderin komutuyla isminin baş harfi “A, C, D” vs olan katılımcılar halka içinde bir araya gelir tanışır, selamlaşır ve konuşurlar. Üzerindeki elbiseleri kırmızı olanlar, mor renkli olanlar, mavi renk olanlar vs halka içinde bir araya gelir, tanışır, selamlaşır ve konuşurlar. Koç, yengeç, boğa vs olan katılımcılar bir araya gelir tanışır, selamlaşır ve konuşurlar. Doğum tarihi aynı ay olan katılımcılar birbirlerini bulup, tanışır, selamlaşır ve konuşurlar.

Not: Lider yukarıda sorduğu sorularda katılımcıları bir araya getiremezse alternatif sorular üretir. Örneğin çikolatayı sevenler, dondurmayı sevenler, çilek sevenler vb. Liderin yönergesiyle katılımcılardan tekrar halka olmaları istenir. Meyve sepeti oyunu oynatılır. Oturularak ya da ayakta oynatılabilir.

Etkinlik

Katılımcılara meyve isimleri verilerek (elma-armut-çilek-muz) heterojen gruplar oluşturulur. Katılımcıların durdukları yerin kaybolmaması için buldukları yer tebeşirle yuvarlak içine alınır. Bir katılımcı sınıfın ortasında durur ve ebe olur. Diğerleri yerlerinde dururlar. Ebe olan katılımcı “elma” deyince adı elma olanlar ayağa kalkar, yerlerini değiştirir. Eğer ayaktaysalar yerlerini değiştirirler. Bu arada ayaktaki oyuncu kendine bir yer bulmaya çalışır. İkincide başka grup meyve ismini söyler. Bu kez de bu meyveler yer değiştirir. Bu şekilde oyun devam ettirilir. Eğer ebe "Meyve Sepeti" derse her cins meyvenin yerlerini değiştirmesi gerekir. Oyun böylece sürer. Katılımcılara bu oyunun derste nerelerde kullanılabileceği sorulur ve cevaplara göre değerlendirmeler yapılır.

Ek-8: (Devamı)

Canlandırma

Liderin yönergesiyle katılımcılardan tekrar halka oluşturmaları istenir.

İsim, ritim / koreografi çalışması

Halka olan katılımcılar kendi ismini anımsatacak bir hareket yapar ve halkadaki herkes bu hareketi yapar. Örneğin Hakan-Helikopter hareketini gösterir ve grup tekrarlar böylece herkes bitene kadar bu uygulama sürer. Ardından herkes isminin hece sayısına göre bir simgesel hareket belirler ve halkadaki katılımcılar herkes için tekrarlar. Örneğin halka iki heceli ve her hece için parmak şaklatmak ve tüm halka her isim için bunu tekrarlar. Ardından ebe seçilir ve ikişerli grup olunur (hemen yanındaki kişiyle) ebe dışarı çıkarılır ve ikililer kendine ait simgesel hareketler seçerler ve sınıf karışık olarak dağılır, ebe içeri girdiğinde hafıza oyunu gibi ikilileri bulmaya çalışır. Ardından yan yana olan ikililer birleştirilir ve dördü gruplar oluşturulur. Gruplar yaptıkları bu simgesel hareketleri birleştirerek senkronize bir şekilde ve müzik eşliğinde bir koreografi oluşturmaları istenir. Bu oyunların hangi öğretimde kullanılabileceği sorulur ve gelen cevaplara göre değerlendirmeler yapılır.

Değerlendirme

Öncelikle katılımcıların salonda rahat bir şekilde bir arada halka halinde oturmaları sağlanır. Katılımcıların sırayla duygu ve düşüncelerini sözel olarak ifade etmeleri istenir. Bu oyunların hangi öğretimlerde kullanılabileceği sorulur ve gelen cevaplara göre değerlendirme yapılır.

- I. Bugünkü oturumda neler hissettiniz?
- II. Bugünkü oturumda neler öğrendiniz?
- III. Bugünkü oturumun yazma, dinleme, okuma becerilerinizi ne derece geliştirdiğinizi düşünüyorsunuz?
- IV. Bugünkü oturumda öğrendiklerinizden öğretmenlik mesleğine başladığınızda nasıl yararlanırsınız? (Erdoğan, 2012).

Ek-8: (Devamı)

2. OTURUM

Katılımcı sayısı: 16

Konu: İletişim ve Etkileşim

Araç Gereçler: Tarihi geçmiş gazeteler, A3 ve A4 renkli kâğıtlar, kalemler, gazete haberleri görselleri, müzik çalar ve bilgisayar, balon, asetat ve asetat kalemi

Önerilen süre: 60 Dakika

Mekân: İshakoğlu İlkokulu çok amaçlı salonu

Yöntem Teknikler: Yaratıcı drama, donuk imge, doğaçlama, rol oynama, sunuş

Genel amaç: Bireyin çevresiyle iyi iletişim ve etkileşim içerisinde olması, grup etkileşimlerine uyum sağlayarak kendi akranlarıyla işbirliği yapabilmesi.

Kazanımlar:

1. Metindeki ipuçlarından hareketle metne yönelik tahminlerde bulunur.
2. Metinle ilgili görsel öğeleri yorumlar.
3. İkili iletişimde uyumu fark eder.
4. Farklı sosyal rol ve statülere ilişkin dil biçimleri kullanır.
5. Müzik ve ritim eşliğinde hareket eder.
6. Duygusal ve sosyal açıdan kendisini tanır.
7. Grup ile eşgüdüm içinde çalışarak koordinasyon yeteneğini fark eder.

Isınma - Hazırlık

Önceden hazırlanan tarihi geçmiş gazeteler katılımcı sayısından bir eksik olacak şekilde mekâna serilir. Katılımcılar hareketli bir müzikle birlikte dans ederler ve müzik durduğunda gazetelerin üstünde kendilerine yer bulmaya çalışırlar. Her gazetede sadece bir katılımcı yer alabilir. Müzik her durduğunda gazete bir azaltılır ve her aşamada bir katılımcı gazetelerin üstünde kendine yer bulamaz. Yer bulamayan katılımcı oyun dışında kalır. Oyun bu şekilde en son katılımcı kalana kadar oynanır (Ataman, 2011).

Ek-8: (Devamı)

Etkinlik

Bir ebe seçilir ve önceden hazırlanan tarihi geçmiş gazeteler dağınık bir şekilde mekâna serilir. Katılımcılar hareketli bir müzikle dans ederler ve müzik durduğunda ebe matematiksele işlemler söyler, örneğin üç çarpı bir der ve dağınık hareket eden grup aralarında üç kişi olur ve gazetede yer kapar.

Açıktaki kalan dışarı çıkar ve bu kez sorar. Müzik başlar ve üç çarpı iki der ve altı kişi gazetede yer kapar be oyun bu şekilde devam eder.

Etkinlik

Katılımcılar birine tarihi geçmiş bir gazete verilir. Gazeteyi alan katılımcı gazeteyi kullanarak çeşitli eylemler yapar. Diğer katılımcılar bu eylemleri taklit ederler. Bir süre sonra gazete başka bir katılımcıya verilir. Bu kez o katılımcılar yaptığı eylemler taklit edilir. Bu kez o katılımcının yaptığı eylemler taklit edilir. Bu şekilde tüm katılımcılar gazeteyle çeşitli eylemler yapana kadar etkinliğe devam eder (Ataman, 2011).

Etkinlik

Lider katılımcılara mekânın gazete baskısının yapıldığı bir matbaa olduğu ve birazdan bu matbaada bulunabilecek makineleri bedenleriyle oluşturacaklarını söyler. Bunun için gönüllü bir katılımcı makinenin bir parçası olarak hareket yapar ve hareketine ses ekler. Daha sonra diğer katılımcılar sırayla bu parçaya hareket ve ses eklerler. Daha sonra başka katılımcılar sırasıyla bu parçaya hareket ve sesle eklenirler. Bütün katılımcılar sırasıyla matbaadaki makineleri oluştururlar.

Ara Değerlendirme

Katılımcılar birer kâğıt dağıtılır. Katılımcılar kendilerine verilen kâğıtların ortasına “gazete” sözcüğü yazarlar ve bu sözcüğü yuvarlak içine alırlar. Daha sonra kâğıda bu sözcükle ilişki olan farklı sözcükler yazarlar. Lider, katılımcılardan yazılan bu sözcüklerden birbirleriyle ilişkisi olanları çizgiyle göstermelerini ister. Böylece katılımcılar gazete sözcüğüyle ilişkili bir salkım oluştururlar. Daha sonra katılımcılar oluşturdukları salkımları paylaşırlar.

Ek-8: (Devamı)

Etkinlik

Katılımcılar ikili gruplara ayrılır. Lider gruplara aşağıdaki rol kartlarını verir. Gruptaki katılımcıların birbirlerinin rol kartlarını görmemeleri sağlanır. Lider gruplardan rol kartlarında verilen bilgilerden yararlanarak haber muhabiri ve genel yayın yönetmeni arasında geçebilecek konuşmayı doğaçlamalarını ister (Adıgüzel, 2015).

Mehmet Akay, 36 yaşında, Haber Muhabiri

Bir gazetede çalışan haber muhabirisiniz. Mesleğinizdeki üçüncü yılınız. Üç yıl içinde önemli haberler yaptınız. Gazetede üstleriniz ve arkadaşlarınız tarafından seviliyorsunuz.

Genel yayın yönetmeniniz başarılı ama yeterince deneyimli olmadığınızı düşünüyor. Bugün, çok önemli ve gündemi sarsacak bir haber yakaladınız. Bu haber yarınki gazetenizde yayınlanırsa gazetenin çok yüksek bir tirajı olacağını e bu haberle önemli bir gazetecilik başarısı elde edeceğinizi düşünüyorsunuz. Ancak yarın ki gazete az önce baskıya verildi. Baskının durması sadece yayın yönetmeninin kararıyla olabilir.

Başlangıç noktası: Hızla genel yayın yönetmeninin odasına girmeniz ve “Baskıyı durdurmalıyız ve bu haber mutlaka yarınki baskıya girmeli” demenizle doğaçlama başlar.

Sezer Koç, 51 yaşında, Genel Yayın Yönetmeni

Bir gazetenin genel yayın yönetmenisiniz. Yaklaşık 20 yıldır bu işi yapıyorsunuz. Mesleğinizde çok başarılısınız ve gazeteyle ilgili aldığımız kararlarda şu ana kadar hiç yanılmadınız. Haber muhabiriniz Mehmet Akay’ın iyi bir haber yakaladığını öğrendiniz ancak bu haberin baskıyı durduracak kadar önemli olmadığını düşünüyorsunuz. Yarınki gazete az önce baskıya verildi ve baskının durdurulması ancak sizin kararınızla olabilir.

Başlangıç noktası: Mehmet Akay’ın hızla odaya girmesi ve “Baskıyı durdurmalıyız ve bu haber mutlaka yarınki baskıya girmeli” demesiyle doğaçlama başlar.

Ek-8: (Devamı)

Etkinlik

Katılımcılar dört gruba ayrılırlar. Lider, her gruba bir gazete haberinin görsellerinin olduğu A3 kâğıdı ve bir kalem verir. Gruplardan, bu görselin gazete haberini inceleyerek bu haber hakkında konuşmalarını ister. Gruplar haberin nerede ve ne zaman geçebileceğine, haberde kimler olabileceğine ve neler yaşanmış olabileceğine ilişkin fikir alışverişinde bulunurlar. Habere ilişkin tahminlerini verilen kâğıtlara yazarlar. Gruplara haberlerini yazmaları için yeterli süre verilir. Tüm gruplar haberlerini yazdıktan sonra lider, bu haberlerin ana haber bülteninde sunulmasına yönelik doğaçlama hazırlamalarını söyler.

Etkinlik

Lider, bir önceki etkinlikteki gruplardan doğaçladıkları haberlere yeni bir kişi eklendiğini ve haberin değiştiğini düşünmelerini ister. Gruplar, yeni oluşacak habere yönelik bir doğaçlama hazırlarlar. Gruplar, hazırladıkları doğaçlamaları sırasıyla sunarlar. Gruplar doğaçlamalarını sunduktan sonra diğer gruptaki öğrencilerle haberlere kimlerin eklendiği ve haberlerin nasıl değiştiği konusunda konuşulur.

Değerlendirme-Tartışma

Lider, katılımcılara birer kâğıt kalem verir. Katılımcılardan kendi gruplarının canlandırdıkları haberi yaşayan bir kişinin hatıra defterine yaşadığı olaylara/haberle ilgili neler yazabileceğini düşünmelerini ister. Katılımcılar, bu kişinin ağzından olayları yaşayan kendileriymiş gibi yaşadıklarını hatıra defterine yazarlar. Tüm katılımcılar yazılarını tamamladıktan sonra isteyenler yazdıklarını paylaşırlar.

Katılımcılar dört gruba ayrılırlar. Lider her gruba birer karton kalemler verir. Gruplar bugünkü oturumu anlatan bir duvar gazetesi hazırlar. Grupların hazırladıkları gazetesi mekânın duvarına asılır. Gruplar hazırladıkları gazeteleri paylaşırlar.

Lider katılımcılara uygulamada kullanılan görsellere ilişkin gerçek haberleri okur. Öğrencilere oluşturdukları haberlerle, gerçek haberler arasındaki ilişki üzerine konuşulur. Daha sonra katılımcılar yapılan çalışmaya ilişkin duygu ve düşüncelerini ifade eder.

Ek-8: (Devamı)

3. OTURUM

Katılımcı sayısı: 16

Konu: Hikâye okuma ve yazma

Araç Gereçler: A3 ve A4 renkli fon kâğıtlar, kalemler, ipler, boya kalemleri, müzik çalar ve bilgisayar, renkli çizgi film kahraman görselleri.

Önerilen süre: 60 Dakika

Mekân: İshakoğlu İlkokulu çok amaçlı salonu

Yöntem Teknikler: Yaratıcı drama, 6 şapkalı düşünme tekniği, doğaçlama, rol oynama, sunuş

Genel amaç: Metinleri okuma, anlama ve özetleme yapabilme.

Kazanımlar:

1.Görsellerden hareketle hikâyeyi tamamlar ve okur.

Isınma - Hazırlık

Lider öncelikle katılımcıların halka olmaları ister ve heterojen gruplar oluşturularak, lahana tarlası oyunu oynatır. Katılımcılara sayılar verilerek gruplar oluşturulur. Üç tane beşer kişilik gruplar oluşturulur ve bir kişi ebe seçilerek halkanın ortasında durur.

Lahana Tarlası Oyunu

Dörder kişi olan gruplar bir arkadaşlarını araya alır ve ellerini bağlayarak halka olur. Diğer gruplarda aynı şekli alır ve mekânın farklı alanlarına yerleştirilir. Ortada bir ebe bulunur. Üçer kişilik gruplara lahana tarlası denilir, içerde kalan arkadaşları ise lahanadır. Lider lahana tarlası deyince üçlü grupların ortasındaki lahanalar sabit kalır ve elleri birleşmiş üç arkadaş elleri bırakmadan ebe dâhil kendilerine bir lahana kaparlar. Eğer lider lahana derse üçlü gruplar sabit kalır ortadaki lahana kendine bir lahana tarlası bulur. Bu şekilde lider tarafında bu oyun oynatılır.

Canlandırma

Ardından lider katılımcılara tekrar halka olmalarını ister. 16 katılımcı dörder kişilik heterojen gruplara ayrılır ve gruplara fon kartonları dağıtılır.

Ek-8: (Devamı)

Lider çizgi film kahramanları görsellerinden yararlanarak, bu görselleri sınıfa gösterip, kim olduklarını sorar. Ardından bu çizgi film kahramanlarının özelliklerini sorar. Kahramanların neler yaptığı tartışılır ve bu özellikler tahtaya yazılır.

Daha sonra gruplara bu kahramanlardan yola çıkarak kendi çizgi film kahramanlarını yaratmaları istenir ve bu kahramanlarına yeni isim bulmaları istenir. Ardından bu kahramana tahtada yazılan özelliklere benzer özellikler (kurtarıcı, yardımsever vb.) eklemeleri istenir. Sonra grupların hazırladığı bu fon kartonlar panoya asılır ve tüm bu kahramanları kullanarak bir öykü hazırlamaları istenir. Ardından grupların bu öyküleri canlandırmaları istenir. İsteyen grup oyun sahneler, isteyen grup donuk imge ile canlandırır, isteyen grup oyunu resimlerle anlatır.

Değerlendirme- Tartışma

Öncelikle katılımcıların salonda rahat bir şekilde yuvarlak halinde oturmaları sağlanır. Lider elinde bir yumak ip bulundurur. Bu oyunların hangi öğretimde kullanılacağı sorulur ve gelen cevaplara katılımcıların sırayla duygu ve düşüncelerini sözel olarak ifade etmelerini ister ve her seferinde soruyu cevaplayan katılımcının ipin bir ucunu tutarak diğer katılımcıya ipi vermesini ister. Bu oturumun neler kazandırdığı tartışılır.

Ek-8: (Devamı)

4. OTURUM

Katılımcı sayısı: 16

Konu: Dayanışma ve Yardımseverlik

Araç Gereçler: CD çalar, müzik CD'leri, kartonlar, pastel boyalar, kâğıtlar ve kalemler.

Önerilen süre: 60 Dakika

Mekân: İshakoğlu İlkokulu çok amaçlı salonu

Yöntem Teknikler: Drama (doğaçlama, rol oynama, donuk imge).

Kazanımlar:

1. İnsanlara yardım etmenin önemini fark eder.
2. Bir konuda karar verirken, kendi arzu ve isteklerinin dışında başkalarının da ihtiyaçlarının önemli olduğunu fark eder.
3. Bir konuda karar verilirken birçok seçeneğin ve faktörün dikkate alınması gerekliliğinin farkına varır.

Isınma - Hazırlık

Mekânda müzik eşliğinde yürünür. Müzik durdukça katılımcılara aşağıdaki yönergelere uygun olarak davranmaları söylenir.

- Küçük ve üşümüş bir kedi yavrusu buldunuz ve onu ısıtmaya çalışıyorsunuz.
- Yaşlı bir kadını karşıdan karşıya geçiriyorsunuz.
- Düşmüş ve ayağını incitmiş bir kız çocuğuna yardım etmeye çalışıyorsunuz.
- Yuvasından düşmüş bir serçe yavrusunu yuvasına geri koymaya çalışıyorsunuz.
- Çok aceleniz var, birisi size bir adres sordu ona adresi anlatmaya çalışıyorsunuz ancak burayı hiç bilmiyor.

Etkinlik

Yapışkan kâğıtlar oyunu oynanır. Katılımcılar iki gruba ayrılır. Öncelikle birinci grup sonra ikinci grup oyunu oynar. Katılımcılar tek sıra halinde yan yana dururlar. Her bir katılımcı yanındaki katılımcıya araya bir A4 kâğıdı koyularak yapıştırılır.

Ek-8: (Devamı)

Tüm katılımcılar kâğıtlarla yapıştırılınca, diğer gruptan onlara yönergeler vermeleri istenir (Öne doğru 3 adım yürüyün, tek ayak üstünde zıplayın, çömelin ve kalkın vb.). Aralarındaki kâğıdı düşüren iki katılımcı oyun dışında kalır ve diğer katılımcılar oyuna devam ederler. Tüm kâğıtlar düştüğünde oyun sonlandırılır. Aynı işlem ikinci grup için uygulanır.

Etkinlik

Don-ateş oyunu oynanır. Gruptan bir ebe seçilir. Ebenin görevi diğer kişileri ebeleyerek dondurmaktır. Ebelenen katılımcı yerinde donar ve ellerini göğüs hizasında tutarak bekler. Ebelenmemiş bir katılımcı ona yardım edip ellerine iki kez vurduğunda oynamaya devam edebilir. Ebeler değiştirilip, sayıları artırılarak oyun devam ettirilir.

Canlandırma

Etkinlik

Katılımcılar ikili gruplara ayrılır, grup üyelerinden birisi A, diğer B olur ve aşağıdaki ikili doğaçlama A grubu ve B grubu diğerinin amacını bilmeyecek şekilde söylenir.

A: Öğretmendir. Öğrencisine matematik notları çok iyi olmayan sınıf arkadaşına, dersten sonra biraz daha sınıfta kalarak yardım etmesi gerektiğini anlatmaktadır. Eğer, o öğrenci yardım olmazsa ertesi günkü sınavda başarısız olacak, sınıfta kalacaktır ve bu arkadaşıyla çalışırken daha iyi öğrenebilmektedir.

B: Öğrencidir. Ders bittikten sonra arkadaşlarıyla maç yapmayı planlamışlardır ve bu maçta oynamak onun için çok önemlidir. Arkadaşının, kendi başına çalışması gerektiğini düşünmektedir.

Katılımcılar eş zamanlı olarak canlandırmalarına başlarlar. Katılımcılara, bitirin deninceye dek canlandırmayı kesmemeleri söylenir. Yeterli bir süre tanıldıktan sonra, katılımcılar durdurulur ve her bir grubun canlandırması bir süre izlenir.

Ek-8: (Devamı)

Etkinlik

Katılımcılar dörder kişilik gruplara ayrılır. Gruplara aşağıdaki durum anlatır.

Sevim, annesi işte olduğu için o gün kardeşiyle ilgilenmek zorundadır. Kardeşinin bakıcısı hastalandığı için kardeşine bakma görevi ona kalmıştır. Oysa bir hafta öncesinden arkadaşları ile sinemaya gitmek için sözleşmişlerdir. Arkadaşlarından birinin annesi onları götürecektir. Tam sinemaya gidemeyeceğini düşünürken annesi eve gelir. İş yerinden izin alabilmiştir ve Sevim'e sinemaya gidebileceğini söyler. Sevim hemen giyinip evden çıkar. Acele ederse yetişebilecektir. Yolda yürürken ileride yaşlı bir teyze görür. Kaldırıma uzanmıştır. Sevim yanına giderek teyzeye iyi olup olmadığını sorar. Teyze hastalanmıştır ve ayağa kalkmamaktadır. Sevim'e evine giderek kızına haber verip veremeyeceğini sorar. Kızına haber verirse o gelip teyzeyi doktora götürebilecektir. Evi yürüyerek on dakika mesafededir. Ancak Sevim yaşlı teyzeye yardım ederse sinemaya gidemeyecektir. Çünkü arkadaşları yola çıkmış olacaktırlar.

Her bir gruptan bu durumun canlandırılması istenir. Grupların canlandırmaları izlenir. İki gruba Sevim yardım etmeye karar verdi, iki gruba da Sevim yardım etmemeye karar verdi yönergeleri verilir. Bu durumlarda neler olacağını düşünerek canlandırmaları istenir. Grupların canlandırmaları izlenir.

Değerlendirme-Tartışma

Katılımcılar dörder kişilik gruplara ayrılır ve her bir gruba birer karton ve pastel boyalar verilerek, onlardan yardımsever olmanın önemini anlatan birer afiş hazırlamaları istenir. Gruplar afişlerini hazırladıktan sonra sırayla sunarlar. Daha sonra katılımcılara, bu çalışma ile ilgili olarak ne düşündükleri ve neler hissettikleri sorulur.

Ek-8: (Devamı)

5. OTURUM

Katılımcı sayısı: 16

Konu: Örüntü ve Süslemeler

Araç Gereçler: Renkli kartonlar, perde/örtü, çalışma yaprağı, müzik

Önerilen süre: 60 Dakika

Mekân: İshakoğlu İlkokulu çok amaçlı salonu

Yöntem Teknikler: Drama (doğaçlama, rol oynama).

Kazanımlar:

1. Bir örüntüde eksik bırakılan öğeleri belirleyerek tamamlar.

Isınma-Hazırlık

Etkinlik

Katılımcılar “5 adım öne, -5 adım geriye, -5 adım yerinizde sayın” yönergelerine uyarak yürümleri sağlar. Daha sonra ritmik bir müzik eşliğinde dans eder gibi yürüyüşü sıralı yapmaları istenir. 5 adım öne-5 adım geriye-5 adım yerinde say 5 adım öne, 5 adım geriye, 5 adım yerinde say.

Etkinlik

Katılımcıların eşit sayıda iki gruba ayrılmaları sağlanır. Bu iki grubun karşılıklı olacak şekilde, yere minderlere oturmaları istenir ve aralarına birbirlerini görmemeleri için bir perde veya herhangi bir örtü açılır. İki katılımcıdan bu perdeyi tutmaları için yardım istenir. Daha sonra gruplara farklı renklerde-ama iki grupta da aynı sayıda aynı rengin olacağı şekilde kartonlar verilir. Lider iki gruptan da bir katılımcıya dokunur, dokunduğu katılımcılar liderin el çırpmasıyla kartonlarını da göstererek ayağa kalkar. Hangi gruptaki katılımcı karşı tarafın karton rengini önce söylese kazanır. Bütün katılımcılar kalkana kadar oyun sürer. En fazla sayı alan grup kazanır. Lider, kaldıracağı katılımcıları kartonlardaki renklerle bir örüntü oluşturacak şekilde seçer. Oyun sürerken bir katılımcıda tahtaya sırayla kazanan katılımcıların (yani karşı tarafın rengini ilk söyleyen katılımcı) kartonlarının renklerini yazar. (Lider kaldıracağı katılımcıları, tahtada yazılacak renklerin dört taneyi geçmeyecek şekilde bir örüntü oluşturmasını sağlayacak şekilde seçer.)

Ek-8: (Devamı)

Etkinlik

Katılımcılardan dört grup oluşturulur. Lider tarafından hazırlanmış olan puzzle oyunları katılımcı gruplarına verilir. Her grubun puzzlenda içerisinde örüntü barındıran fotoğraflar vardır. Hazırlanmış olan puzzle parçalarını bir araya getirerek her grubun kendi puzzlerini tamamlaması istenir. Bütün gruplar bitirdiğinde kendi puzzlelarında ne gördüklerini anlatmaları istenerek, fotoğraflardaki örüntüyü fark etmeleri sağlanır. “ Fotoğrafta neler görüyorsunuz? Dikkatinizi çeken bir şeyler var mı? Fotoğraflarda aynı nesnelere var mı? Bu nesnelere hep aynı sıradalar mı?” sorularıyla katılımcılar yönlendirilerek örüntüleri fark etmeleri kolaylaştırılır.

Canlandırma

Etkinlik

Katılımcıların ikili eş olmaları istenir. Aşağıdaki durum katılımcılara anlatılır.

Bir parktasınız, biriniz belediye işçisi ve biriniz sorumlu müdürsünüz. Sorumlu müdür belediye işçisinin parkın etrafına beş ağaç dikip sonra bir çöp kutusu ve bir bank yerleştirmesini, sonra beş ağaç dikip tekrar bir çöp kutusu ve bir bank yerleştirmesini söyler ve bütün parkın çevresini bu şekilde tamamlamasını ister. Ama belediye işçisi aldığı görevi doğru bir şekilde yerine getirmemekte, tembellik yapıp rastgele ağaç dikmekte, çöp kutularını ve bankları rastgele koymaktadır. Sorumlu müdür parka gelir, belediye işçisinin ona söylediği sırada yapmadığını görür ve bu duruma çok sinirlenir.

Katılımcılara “Sizce daha sonra neler yaşamışlardır?” sorusu sorulur ve bu duruma yönelik doğaçlama yapmaları istenir. İkili grupların doğaçlamaları izlenir. Doğaçlamalar izlendikten sonra doğaçlamalar üzerine konuşulur. Lider tarafından “beş ağaç-bir çöp kutusu-bir bank” örüntüsüne dikkat çekilir.

Değerlendirme-Tartışma

Katılımcılara bireysel olarak çalışma yaprağı dağıtılır. Çalışma yaprağındaki etkinlikleri yönergeler yardımıyla yapmaları sağlanır. Sonuçlara göre ölçme ve değerlendirme yapılır.

Ek-8: (Devamı)

6. OTURUM

Katılımcı sayısı: 16

Konu: Müzik Kültürü (müzikal beğeni ve kültürü)

Araç Gereçler: CD çalar, hareketli, ağır, orta düzeyde dünya müziklerine örnekler (URL3, URL-4, URL-5) farklı müzik kültürüne ait resimler.

Önerilen süre: 60 Dakika

Mekân: İshakoğlu İlkokulu çok amaçlı salonu

Yöntem Teknikler: Drama (doğaçlama, rol oynama)

Kazanımlar:

1.Farklı türdeki müzikleri dinleyerek müzik beğeni ve kültürünü geliştirir.

Isınma - Hazırlık

Etkinlik

Katılımcılardan sırayla hareketli ağır, folklorik müzik eşliğinde dans ederek mekânda ayak basmadıkları yer kalmayacak şekilde yürümeleri istenir. Müzik durdurularak katılımcıların en yakınındaki arkadaşına “merhaba” diyerek müzik tekrar kaldığı yerden devam ettirilir. Lider de katılımcılara yüzü dönük bir şekilde durur. Katılımcılara yurt dışında uluslararası bir çocuk kampına katıldıklarını hayal etmeleri söylenir. Müzik tekrar açılır ve danslarını bu kampta hayal ederek yapmaları istenir.

Etkinlik

Katılımcılardan eş olmaları istenir. Katılımcılara bu kampta olan farklı kültürlerden çocuklar olduğu söylenir. Her grup karşılıklı olarak kendilerini danslarıyla birbirine tanıtır. Bu uygulama katılımcıların hepsi dansını uygulayana kadar devam eder.

Ara Değerlendirme

Katılımcılara aşağıdaki sorular sorulur ve cevapları üzerine konuşulur.

1. Ne oldu?
2. Kampı beğendiniz mi?
3. Kampta diğer katılımcı çocukların müzikleri nasıldı?
4. Kampta siz hangi müziklerle kendinizi ifade ettiniz?

Ek-8: (Devamı)

Etkinlik

Katılımcıların müzik eşliğinde tekrar mekânda yürümeleri sağlanır. Lider her katılımcının arkasına önceden hazırlanmış üzerinde farklı türlere ait müzik gruplarının yer aldığı kâğıdı yapıştırır. Mekânda boş alan kalmayacak şekilde herkesin yürümesi sağlanır. Katılımcılar hangi müzik grubundan olduklarını arkadaşlarına evet-hayır soruları sorarak bulmaya çalışırlar. Diğer katılımcılarda sorulan sorulara cevap verirler. Etkinlik her katılımcının hangi müzik grubuna ait olduğunu tahmin ederek devam eder.

Canlandırma

Bir önceki etkinlikte aynı müzik gruplarında olan Katılımcılar bir araya gelmeleri istenir. Oluşturulan gruplardan verilen resimleri ve müzikleri başlangıç noktası kabul ederek doğaçlama yapımları istenir. Farklı figürlerin sergilendiği veya özgün figürlerin olduğu dans veya kültürel oyunlar oynamaları istenir.

Değerlendirme

Lider katılımcılardan önce gözlerini kapatıp canlandırmaları sürecinde neler hissettiklerini anlatmalarını ister. Sonra katılımcılara aşağıdaki soruları sorarak tartışmalarını ister.

Hangi rolleri aldınız?

Rolünüzü yaparken neler hissettiniz?

Ek-8: (Devamı)

7. OTURUM

Katılımcı sayısı: 16

Konu: Dil gelişimi.

Araç Gereçler: Oyuncu sayısı kadar kâğıt, kalem

Önerilen süre: 60 Dakika

Mekân: İshakoğlu İlkokulu çok amaçlı salonu

Yöntem Teknikler: Yaratıcı drama, donuk imge, doğaçlama, rol oynama, sunuş

Kazanımlar:

1. Kavramlar ve olaylar arasında mantıksal ilişki kurabilme,

2. Eksik bırakılmış bir metni tamamlayabilme.

Isınma- Hazırlık

Etkinlik

Lider, katılımcılara elinde bir şiir olduğunu, ancak bilgisayardan yazıcıya gönderirken, yazıcının tonerinin bittiğini ve şiirin başlığı da dâhil olmaz üzere bazı bölümlerinin eksik çıktığını söyler. Şiirin eksik bölümlerini tamamlama ve şiire bir ad bulma konusunda katılımcılardan yardım ister. Metni yazılı biçimde katılımcılara dağıtabileceği gibi tahtaya da yazabilir ve metni tamamlamaları için katılımcılara süre verir. Tamamlanan metinler okunur, farklılıklara dikkat çekilir.

.....

KIRIK SAKA KAFESİ

Ne zaman

Ne zaman gitsem

..... bahçesine

Hayvanat bahçesine

Yüreğimde bir ... kanar

Yüreğimde bir yer kanar

İçim

İçim yanar.

Kafeste

Kafeste kükreyen aslan

Akvaryumda balık

Akvaryumda duran balık

Nedense eskisi

Nedense eskisi gibi

Sevindirmez artık

Sevindirmez beni artık

Kardeşimle eve

Kardeşimle eve döndük

Karar beraberce

Karar verdik beraberce

Sakamızın

Sakamızın kafesini

Kendi

Kendi elimizle kırdık. (Efe, 1999, s.31)

Ek-8: (Devamı)

Ara Değerlendirme

Metni tamamlarken niçin farklı kelimeler kullanıldığı, hangi kullanımların dilin mantığına uygun olduğu ve metni daha anlamlı hâle getirdiği sorulur. Hayvanat bahçesine gidince hangi duyguları yaşadıkları; evlerinde akvaryum ya da kafes hayvanı besleyip beslemedikleri, bunlar hakkında ne düşündükleri dolayısıyla şiirde anlatılanları paylaşıp paylaşmadıkları tartışılır.

Canlandırma

Etkinlik

Lider elinde ilginç bir gazete haberi bulunduğunu, ancak haberin bazı bölümlerinin silik olduğunu söyler. Haberin eksik bölümlerini tamamlamaları için katılımcılardan yardım ister. Metni yazılı biçimde katılımcılara dağıtabileceği gibi tahtaya da yazabilir ve öğrencilere metni tamamlamaları için süre verir. Tamamlanan metinler okunur, farklılıklara dikkat çekilir. Niçin farklı kelimeler kullanıldığı, hangi kullanımların dilin mantığına uygun olduğu üzerinde tartışılır.

Genç Âşıklar Kaçırıldı!

Rize'nin Pazar Pazartesi köyünde, iki birbirini kaçırdı. Birbirini çok Meryem S. (18) ile İlhan K. (19) adlı iki aileleri razı birlikte Alınan göre, İlhan K. ailesinden istedi. Meryem'i vermeyince ... genç kaçtılar. Kısa yakalanan âşıklar sevk Meryem S. verdiği İlhan'ı kendisinin iddia İlhan K. ise “..... benim girmemem böyle Aslında ... onu kaçırdım. Zaten da bunu gerektirir.” dedi. sanıklardan her de olduğunu ... önünde sanıkların karar (Şimşek, 2004, s.199)

Değerlendirme

Metin tamamlama etkinliği sırasında katılımcılara neler hissettikleri sorulur. Etkinliğin kolaylık ve zorluk derecesi üzerinde durulur. Olay eksenli metinlerin mi yoksa düşünce ağırlıklı metinlerin mi daha kolay tamamlanabileceği ve bunun nedenleri tartışılarak, rahatlama ve değerlendirme çalışmaları sonlandırılır.

Ek-9: Katılım Belgeleri

Kursiyerin Adı ve Soyadı : HAKAN GÜLAKAN	T.C. Kimlik Numarası :
Adı : 248.01.05.027 - Öğretmene İşyerinde Uygulanmış Eğitim Kursu	
Yeri : İsmail Hakkı Çelebi Eğitim Enstitüsü ve ATO ÇAYIRLI / RİZE	
Tarihi : 19/05/2008 - 15/05/2008	
Numarası : 201833000	Süreli (Saat) : 24

Yukarıda adı geçen kişi, belirtilen kursu başarıyla tamamladığından bu belgeyi almaya hak kazanmıştır.

Hakan GÜLAKAN
Eğitim Yöneticisi

Hakan GÜLAKAN
RİZE VALİLİĞİ
İİ Milli Eğitim Müdürlüğü
Kurs Belgesi

02417822238

RECEP TAYYIP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ	KATILIM BELGESİ
Hakan GÜLAKAN	
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi tarafından 2015.53001.105.01.13 kod numarasıyla desteklenen ve 31 Ocak—3 Şubat 2017 tarihleri arasında Çayelli Hizmet İçi Eğitim Enstitüsünde gerçekleşen “Öğretmenler Derslerini Yaratıcı Drama Yöntemiyle İşlemeyi Öğreniyor” isimli projeye katılımınızdan dolayı teşekkür ederiz.	
Yrd. Doç. Dr. Aygül ÖZÜZ NAMIDAR Proje Yürütücüsü	Prof. Dr. Mehmet KÜÇÜK RTEÜ Eğitim Fakültesi Dekan V.

T.C. MILLİ EĞİTİM BAKANLIĞI RİZE İLİ MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ	SEMİNER BELGESİ
Adı ve Soyadı : Hakan GÜLAKAN	T.C. Kimlik Numarası :
Adı : 248.01.05.027 - Öğretmene İşyerinde Uygulanmış Eğitim Kursu	
Yeri : Ticaret Meslek Lisesi Salonu	
Tarihi : 03/05/2008 - 17/05/2008	
Numarası : 50	Süreli (Saat) : 30

Yukarıda adı geçen kişi, belirtilen seminere katılmıştır.

Mustafa KALENDER
Eğitim Yöneticisi

Mustafa Kemal MOÇMERDOĞLU
Milli Eğitim Müdürü

T.C. MILLİ EĞİTİM BAKANLIĞI HİZMETİÇİ EĞİTİM İDARESİ BAŞKANLIĞI	KURS BELGESİ
Adı ve Soyadı : Hakan GÜLAKAN	T.C. Kimlik Numarası :
Adı : Sınıfı Öğrenme Sürecini Geliştirme ve Vergibilir Mikro Öğretim Uygulaması Kursu	
Tarihi : 19/10/2009 - 23/10/2009	
Numarası : 1011	Süreli (Saat) : (30)

Yukarıda adı geçen kişi, belirtilen kursu başarıyla tamamladığından bu belgeyi almaya hak kazanmıştır.

Mehmet KÜÇÜK
Eğitim Yöneticisi

Osman TAŞKAYA a.
Daire Başkanı V.

ÖZ GEÇMİŞ			
Adı, Soyadı	HAKAN GÜLAKAN		
Doğum Yeri ve Yılı	Erzincan / 1981		
Medeni Durumu	Evlü		
Bildiği Yabancı Diller ve Düzeyi	Almanca/ Başlangıç düzeyi		
Öğrenim Durumu	Başlama – Bitirme Yılı	Kurum Adı	
Lisans	1999	2003	İnönü Üniversitesi -Eğitim Fakóltesi
Yüksek Lisans	2015	2019	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Çalıştığı Kurumlar		Başlama - Ayrılma Yılı	
1.Yaylakent İlköğretim Okulu		2003	2005
2.Beyazsu İlköğretim Okulu		2006	2015
3.İşhakoğlu İlkokulu		2015	Devam ediyor
Katıldığı Proje ve Toplantılar	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Projeleri Birimi 2015.53001.105.01.03 kodlu öğretmenler dersini yaratıcı drama ile işlemeyi öğreniyor Projesi. ➤ Rize ili 30 saatlik Yaratıcı Drama Semineri ➤ Milli Eğitim Bakanlığı bu benim eserim projesi 		
Aldığı Ödüller	<ul style="list-style-type: none"> • Türkiye VİTAMİN öğretmenler üretiyor film yarışması (SEBİT) Türkiye yedincilik Bakanlık Teşekkür Belgesi. • Matematikte drama yarışması Rize il birinciliği • Kaymakamlık Takdir Belgesi. • Öğretmenler arası anı yarışması Rize ili ve Çayeli ilçesi birincilik Plaket ödülü ve Teşekkür Belgesi • Rize İli en iyi örnek ders tasarımı yarışması il birinciliği Teşekkür Belgesi • Bu benim eserim ve sınıf yönetimi drama çalışmaları Kaymakamlık Başarı Belgesi ödülü. • Çayeli ilçesi liseler arası ses yarışması bağlama ve koordinatörlük çalışması Kaymakamlık Başarı Belgesi • Kaymakamlık Üstün Başarı Belgesi • Rize Üniversitesi bilim sanat kültür haftası etkinlikleri tiyatro ilçe üçüncülük plaket ödülü. • Kaymakamlık Aylıkla Ödüllendirme 14.02.2019 		